

ຄູ່ມືບົດແນະນຳຂອງ WHO ວ່າດ້ວຍການຜະລິດກະສິກຳ
ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຜົນຜະລິດທີ່ດີ
(GACP)

ອົງການອະນາໄມໂລກ

ເຈນີວາ

2003

ຄຳນຳ

ອົງການອະນາໄມໂລກຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຕໍ່ການສະໜັບສະໜູນອັນໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ລັດຖະບານຂອງລາຊະວົງລຸກຊຳບວກ ໃນການພັດທະນາ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຄູ່ມືບົດແນະນຳເຫຼົ່ານີ້.

WHO ຍັງຮັບຮູ້ການເປັນໜີ້ບຸນຄຸນຂອງຕົນຕໍ່ຜູ້ໃຫ້ຄຳຄິດເຫັນຫຼາຍກວ່າ 240 ຄົນ, ລວມທັງຜູ້ຊ່ຽວຊານ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງແຫ່ງຊາດ, ໃນຫຼາຍກວ່າ 105 ປະເທດທີ່ໄດ້ໃຫ້ຄຳຄິດເຫັນ ແລະ ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບຮ່າງບົດແນະນຳ. ນອກຈາກນີ້, ການກະກຽມຄຳແນະນຳເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ, ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການທີ່ໄດ້ຮັບຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ.

ຂໍຂອບໃຈເປັນພິເສດສຳລັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການປະຊຸມຂອງ WHO ກອງປະຊຸມປົກສາທາລີກ່ຽວກັບການປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນສຳລັບພືດເປັນຢາ, ໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນເມືອງເຈນີວາ, ປະເທດສະວິດເຊີແລນ ໃນເດືອນກໍລະກົດ 2003 ເພື່ອທົບທວນຄືນຮ່າງບົດແນະນຳ (ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6), ແລະ ຜູ້ຊ່ຽວຊານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການເຮັດວຽກຂອງ WHO. ກອງປະຊຸມກຸ່ມຈັດຂຶ້ນຢູ່ເມືອງເຈນີວາ, ປະເທດສະວິດເຊີແລນ ໃນເດືອນຕຸລາ 2003, ເພື່ອທົບທວນຄືນ ແລະ ປັບປຸງຮ່າງບົດແນະນຳ.

ການກະກຽມຂໍ້ຄວາມຕົ້ນສະບັບແມ່ນເນື່ອງມາຈາກ: ສາດສະດາຈານ Harry H.S. Fong ຈາກ ສູນການຮ່ວມມືການແພດພື້ນເມືອງຂອງ WHO, ວິທະຍາໄລການຢາ, ມະຫາວິທະຍາໄລອິລິນອຍ ຢູ່ຊິກຄາໂກ, ຊິກຄາໂກ, ອິລິນອຍ, ອາເມລິກາ; ສາດສະດາຈານ James E.Simon ຈາກໂຄງການກະສິກຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນພືດທຳມະຊາດໃນການນຳໃຊ້ໃໝ່, ວິທະຍາໄລ ຄູກ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ລັດເກີ, ນິວ ບັນສ໌ວິກ, ນວ ເຈີຊີ, ອາເມລິກາ; ແລະ ດຣ. Jacinto Regalado ຈາກສວນພຶກສາສາດ ລັດ ມິດຊູລີ, ເຊັນ ລຸຍ, ມິດຊູລີ, ອາເມລິກາ.

ສຸດທ້າຍນີ້, WHO ຂໍຂອບໃຈ Health Canada ຂອງລັດຖະບານການາດາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ອຳນວຍການຜະລິດຕະພັນສຸຂະພາບທຳມະຊາດ, ຜະລິດຕະພັນສຸຂະພາບ ແລະ ສາຂາອາຫານ, ຊຶ່ງເປັນເຈົ້າພາບ ແລະ ສະໜັບສະໜູນກອງປະຊຸມທີ່ບໍ່ເປັນທາງການຂອງ WHO ກ່ຽວກັບວິທີການຄວບຄຸມຄຸນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນສະໜູນໄພສຳເລັດຮູບ, ທີ່ ອັອດຕະວາ, ປະເທດການາດາ ໃນເດືອນກໍລະກົດ 2001. ໃນກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້, ໄດ້ມີການປົກສາທາລີ ແລະ ສະເໜີກ່ຽວກັບການພັດທະນາແນວທາງດັ່ງກ່າວເປັນຄັ້ງທຳອິດ.

ຮູບຖ່າຍຢູ່ໜ້າປົກແມ່ນໄດ້ຮັບຄວາມກະລຸນາຈາກ ທ່ານ ດຣ Setsuko Sekita, ຜູ້ອຳນວຍການ, ສະຖານີຄົ້ນຄວ້າພືດຢາ Tsukuba, ສະຖາບັນວິທະຍາສາດສຸຂະພາບແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການ, Tsukuba, ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ.

ບົດນຳ

ຢາພື້ນເມືອງ, ໂດຍສະເພາະຢາສະໝຸນໄພ, ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກໃນຊ່ວງໄລຍະສອງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ. ແຕ່ໜ້າເສຍດາຍ, ຈຳນວນຂອງບົດລາຍງານຂອງຄົນເຈັບທີ່ປະເຊີນກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ຢາສະໝຸນໄພຍັງເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ. ການວິເຄາະ ແລະ ການສຶກສາໄດ້ເປີດເຜີຍສາເຫດຫຼາຍປະການສຳລັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ໜຶ່ງໃນສາເຫດທີ່ສຳຄັນຂອງເຫດການທີ່ຖືກລາຍງານແມ່ນເຊື່ອມໂຍງໂດຍກົງກັບຄຸນນະພາບທີ່ບໍ່ດີຂອງຢາສະໝຸນໄພ, ລວມທັງວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງໄດ້ຮັບການຍອມຮັບວ່າການເອົາໃຈໃສ່ບໍ່ພຽງພໍຕໍ່ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ການຄວບຄຸມຢາສະໝຸນໄພ.

ໂດຍມະຕິ WHA56.31 ວ່າດ້ວຍ ຢາພື້ນເມືອງ, ປະເທດສະມາຊິກໄດ້ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ WHO "ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການສຳລັບການພັດທະນາວິທີການຕິດຕາມ ຫຼື ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງຜະລິດຕະພັນ, ປະສິດທິພາບ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ການກະກຽມຄຳແນະນຳ, ແລະ ສິ່ງເສີມການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ". ບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງຢາສະໝຸນໄພຊຶ່ງເປັນແນວທາງການປະຕິບັດຂອງ WHO ວ່າດ້ວຍການຜະລິດການກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຜົນຜະລິດທີ່ດີ (GACP) ສຳລັບພືດເປັນຢາແມ່ນລ່າສຸດ. ບົດແນະນຳໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ແລະ ມາດຕະການທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການປູກຝັງ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດຢາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສຳລັບການບັນທຶກ ແລະ ສ້າງເອກະສານຂໍ້ມູນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນໃນລະຫວ່າງການປຸງແຕ່ງ.

ເຖິງວ່າຈະມີບົດແນະນຳດັ່ງກ່າວ, ແຕ່ຍັງມີຄວາມແຕກຕ່າງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍລະຫວ່າງຄວາມຮູ້ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຕົວຢ່າງ: ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຖານະເປັນຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຈັດການ ແລະ ຜູ້ປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ ຊຶ່ງເປັນເປັນວຽກທີ່ຍາກ. ໃນຂະນະທີ່ບໍລິສັດການຢາ ແລະ ບໍລິສັດອື່ນໆກຳລັງພະຍາຍາມປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດສຳລັບການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງຢາສະໝຸນໄພ, ພວກເຂົາບໍ່ສາມາດບັງຄັບໃຫ້ຊາວກະສິກອນ, ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຈັດການ ແລະ ຜູ້ປຸງແຕ່ງປະຕິບັດຕາມແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນສຳລັບພືດເປັນຢາ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ ແລະ ບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈິ່ງເປັນໜຶ່ງໃນຫຼາຍມາດຕະການທີ່ສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ມີການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ວັດຖຸດິບພືດເປັນຢາທີ່ມີຄຸນະ ພາບສູງ.

ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພ. ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດເປັນຢາ ແມ່ນພຽງແຕ່ບາດກ້າວທຳອິດຂອງການຮັບປະກັນຄຸນນະ ພາບ, ຊຶ່ງຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພແມ່ນຂຶ້ນກັບໂດຍກົງ, ແລະ ຍັງມີບົດບາດສຳຄັນໃນການປົກປ້ອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງພືດເປັນຢາໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ແບບຍືນຍົງ. ມາຮອດປະຈຸ

ບັນ, ມີພຽງແຕ່ສະຫະພາບເອີລົບ ແລະ ບາງປະເທດເຊັ່ນ: ຈີນ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ສ້າງບົດແນະນຳລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບສາກົນກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດເປັນຢາ.

WHO

(TRM)

(EDM)

ສາລະບານ

ຄຳນຳ.....	2
ບົດນຳ.....	3
1. ການນຳສະເໜີເນື້ອໃນໂດຍລວມ.....	8
1.1 ຄວາມເປັນມາ.....	8
1.2 ບັນດາຈຸດປະສົງ.....	9
1.3 ໂຄງສ້າງຂອງເນື້ອໃນ.....	11
1.4 ນິຍາມຄຳສັບ.....	11
1.4.1 ບັນດາຄຳສັບທີ່ຕິດພັນກັບຢາພື້ນເມືອງປະກອບມີ:.....	11
1.4.2 ບັນດາຄຳສັບທີ່ໃຊ້ກັບການປຸກພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳການຂຸດຄົ້ນ:.....	13
2. ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.....	15
2.1 ການກຳນົດ/ລະບຸແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ທີ່ສາມາດປຸກໄດ້.....	15
2.1.1 ການເລືອກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.....	15
2.1.2 ການລະບຸຊື່ທາງວິທະຍາສາດຂອງພືດ.....	15
2.1.3 ຕົວຢ່າງຂອງພືດ.....	16
2.2 ເມັດພັນ ແລະ ວັດຖຸຕິບອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນ.....	16
2.3 ການປຸກພືດ.....	16
2.3.1 ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ປຸກຝັງ.....	17
2.3.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ນິເວດວິທະຍາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕໍ່ສັງຄົມ.....	17
2.3.3 ດິນຟ້າອາກາດ.....	18
2.3.4 ດິນປຸກຝັງ.....	18
2.3.5 ຊີວະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນ້ຳ.....	19
2.3.6 ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຕົ້ນໄມ້.....	19
2.4 ການເກັບກ່ຽວ.....	20
2.5 ບຸກຄະລາກອນ.....	21
3. ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.....	22
3.1 ການອະນຸຍາດໃຫ້ຂຸດຄົ້ນ.....	22

3.2	ການວາງແຜນດ້ານວິຊາການ.....	22
3.3	ການຄັດເລືອກພັນພືດທີ່ເປັນຢາເພື່ອການຂຸດຄົ້ນ	23
3.4	ການຂຸດຄົ້ນ	24
3.5	ບຸກຄະລາກອນ.....	25
4.	ອົງປະກອບທົ່ວໄປດ້ານເຕັກນິກສໍາລັບການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.....	27
4.1	ຂະບວນການປຸງແຕ່ງພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວພືດ	27
4.1.1	ການກວດກາ ແລະ ຄັດເລືອກ.....	27
4.1.2	ຂະບວນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ.....	27
4.1.3	ການຕາກແຫ້ງ.....	28
4.1.4	ຂະບວນການສະເພາະ	29
4.1.5	ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການປຸງແຕ່ງ	30
4.2	ການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ການຕິດສະຫຼາກ	34
4.3	ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຂົນສົ່ງ.....	35
4.4	ອຸປະກອນ	35
4.4.1	ວັດສະດຸຕ່າງໆ.....	35
4.4.2	ການອອກແບບ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ	36
4.4.3	ການລະບຸອຸປະກອນ	36
4.5	ການຮັບປະກັນຄຸນະພາບ	36
4.6	ການຮັກສາເອກະສານ	36
4.7	ບຸກຄະລາກອນ (ບັນດາຜູ້ປຸກ, ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ, ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຈັບຕ້ອງພືດ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງອື່ນໆ)	37
4.7.1	ເນື້ອໃນໂດຍລວມ.....	37
4.7.2	ສຸຂະພາບ, ອະນາໄມ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ.....	38
5.	ປະເດັນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	40
5.1	ການພິຈາລະນາເຖິງປະເດັນຈັນຍາບັນຈັນຍາທໍາ ແລະ ນິຕິກໍາ.....	40
5.1.1	ບັນດາສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ	40
5.1.2	ສາຍພັນພືດທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ໃກ້ສູນພັນ.....	40
5.2	ຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ.....	41

ບັນດາເອກະສານທີ່ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນບົດແນະນຳນີ້.....	42
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1. ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ, ສາທາລະນະປະຊາຊົນຈີນ.....	45
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2. ບັນດາຈຸດສຳຄັນເພື່ອພິຈາລະນາການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສຳລັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນຂອງສະໜູນໄພດັ່ງເດີມ	55
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3. ການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (GACP).....	67
ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ	67
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4. ຕົວແບບໂຄງສ້າງສຳລັບໂມໂນກຣາຟ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພືດທີ່ເປັນຢາສະເພາະ	73
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5. ຕົວຢ່າງບັນທຶກພັນພືດຢາທີ່ປຸກໄດ້.....	78
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6. ບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຂອງອົງການອະນາໄມໂລກວ່າດ້ວຍ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.....	83

1. ການນຳສະເໜີເນື້ອໃນໂດຍລວມ

1.1 ຄວາມເປັນມາ

ຄວາມສົນໃຈໃນລະບົບພູມປັນຍາທາງດ້ານຢາວິວພະຍາດ ໂດຍສະເພາະ ຢາສະໝຸນໄພ ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍທັງໃນປະເທດພັດທະນາ ແລະ ກຳລັງພັດທະນາໃນຊ່ວງສອງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ. ຕະຫຼາດທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນສຳລັບຢາສະໝຸນໄພ ໄດ້ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດທາງເສດຖະກິດມະຫາສານ. ຕາມການລາຍງານຂອງກອງເລຂາວ່າດ້ວຍ ສິນທິສັນຍາຊີວະນາໆພັນ, ຍອດຂາຍໃນທົ່ວໂລກຂອງຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພມີມູນຄ່າທັງໝົດ 60,000 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2000. ຈາກຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງຢາສະໝຸນໄພຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຄຸ້ມຄອງສາທາລະນະສຸກ ແລະ ຕໍ່ສັງຄົມໂດຍລວມ. (1) ບາງການລາຍງານຍົກໃຫ້ເຫັນຜົນຂ້າງຄຽງພາຍຫຼັງການນຳໃຊ້ຢາສະໝຸນໄພຊະນິດໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ພ້ອມທັງຄຳອະທິບາຍຫຼາຍດ້ານທີ່ເປັນໄປໄດ້ ລວມທັງການນຳໃຊ້ສາຍພັນຂອງພືດທີ່ຜິດ, ການປົນເປື້ອນກັບຢາປະເພດຕ່າງໆທີ່ບໍ່ມີການແຈ້ງຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ/ຫຼື ສານອື່ນໆ, ການປົນເປື້ອນກັບສານທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ/ຫຼື ສານພິດທີ່ບໍ່ຮູ້ໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ, ປະລິມານຂອງຕົວຢາຫຼາຍເກີນໄປ, ການນຳໃຊ້ທີ່ບໍ່ແທດເໝາະໂດຍຜູ້ໃຫ້ບໍລິການສາທາລະນະສຸກ ຫຼື ຜູ້ບໍລິໂພກອື່ນໆ, ແລະ ການເກີດປະຕິກິລິຍາກັບຢາປະເພດອື່ນໆ, ສິ່ງຜົນໃຫ້ເກີດມີປະກົດການທີ່ບໍ່ເພິ່ງປະສົງຂອງການໃຊ້ຢາ. ສາເຫດດັ່ງກ່າວກໍ່ໃຫ້ເກີດ ຄຸນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ບໍ່ດີ, ບາງສາເຫດເກີດຈາກວັດຖຸດິບທີ່ໄດ້ຈາກພືດ ແລະ ບໍ່ສາມາດມີມາດຕະຖານຄຸນນະພາບທີ່ດີໄດ້.

ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງພືດທີ່ເປັນວັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໄຈ ທີ່ອາດຈັດຕາມໝວດຄື: ປັດໄຈພາຍໃນ (ດັ່ງເດີມ) ຫຼື ປັດໄຈພາຍນອກ (ສິ່ງແວດລ້ອມ, ວິທີເກັບຮັກສາ, ການປຸກ, ການເກັບກ່ຽວ, ຂະບວນການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການເກັບມ້ຽນ). ການປົນເປື້ອນໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ ຂອງຈຸລິນຊີ ຫຼື ສານເຄມີອື່ນໆ ໃນຂັ້ນຕອນໃດໜຶ່ງຂອງການຜະລິດສາມາດນຳໄປສູ່ການຫຼຸດລົງຂອງປັດໄຈຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບ. ບັນດາພັນພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ຈາກປ່າ ອາດປົນເປື້ອນກັບພັນພືດ ຫຼື ສ່ວນອື່ນໆຂອງພືດສາຍພັນອື່ນຜ່ານການລະບຸພັນພືດທີ່ຜິດ, ການປົນເປື້ອນໂດຍບັງເອີນ ຫຼື ການເຈືອປົນໂດຍເຈດຕະນາ, ທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ອາດພາໃຫ້ເກີດຜົນຕໍ່ເນື່ອງທີ່ບໍ່ປອດໄພ.

ການເກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຈາກປ່າສາມາດພາໃຫ້ເກີດຄວາມກັງວົນຕໍ່ການເກັບກ່ຽວໃນທົ່ວໂລກ, ໃນພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຫຼາຍເກີນໄປ, ແລະ ຄວາມກັງວົນຕໍ່ການອະນຸລັກສາຍພັນທີ່ໃກ້ສູນພັນ. ຜົນກະທົບຈາກການປຸກ ແລະ ເກັບພັນພືດໃນສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຂະບວນການທາງຊີວະວິທະຍາ, ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມຂອງຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຄວນນຳມາພິຈາລະນາ. ຊັບສິນທາງປັນຍາທັງໝົດພ້ອມທັງແຫຼ່ງວັດຖຸດິບຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມເຄົາລົບ. WHO ໄດ້ຮ່ວມມືກັບສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ລະບຸຂ້າງເທິງ. ການຮ່ວມມືດັ່ງກ່າວຈະຍິ່ງໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບຜ່ານການສ້າງ ແລະ ອັບເດດບັນດາຄູ່ມືບົດແນະນຳດ້ານວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢູ່ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ.

ບັນດາມາດຕະການຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບ ມີຄວາມຈຳເປັນເພື່ອຂ້າມຜ່ານບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນການສະໜອງທີ່ສະໝໍ່າສະເໝີ, ມີລາຄາຖືກ ແລະ ມີຄວາມຍິນຍົງສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນວັດຖຸດິບ

ແລະ ມີຄຸນະພາບດີ. ໃນຊຸມປີທີ່ຜ່ານມາ ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີໄດ້ຖືກຍອມຮັບວ່າ ເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນເພື່ອ ຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນອາຫານທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ມີຫຼາຍປະເທດສະມາຊິກໄດ້ ສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນໍາການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີແຫ່ງຊາດສໍາລັບປະເທດຂອງອາຫານຕ່າງໆ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ການຄວບຄຸມ ຄຸນະພາບສໍາລັບການປູກ ແລະ ການເກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ເຊິ່ງເປັນວັດຖຸດິບສໍາລັບຢາສະໝຸນໄພ ອາດມີຄວາມ ຕ້ອງການຫຼາຍກວ່າຂັ້ນຕອນການຜະລິດອາຫານ, ຕໍ່ກັບເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງມີພຽງປະເທດຈີນ, ສະຫະພາບເອີຣົບ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ ໄດ້ສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນໍາວ່າດ້ວຍການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ເທົ່ານັ້ນໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1, 2 ແລະ 3 ຕາມລຳດັບ). ຕັ້ງແຕ່ມີການສ້າງຄູ່ມືດັ່ງກ່າວ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການພາຍ ໃນປະເທດ ຫຼື ພາກພື້ນສະເພາະໃດໜຶ່ງເທົ່ານັ້ນ, ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວອາດບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຫຼື ຖືກຍອມຮັບໃນປະເທດອື່ນໆ ໄດ້.

ຢູ່ທີ່ກອງປະຊຸມບໍ່ເປັນທາງການວ່າດ້ວຍວິທີວິທະຍາເພື່ອການຄວບຄຸມຄຸນະພາບຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພ ສໍາເລັດຮູບຂອງ WHO ຢູ່ທີ່ເມືອງອອດຕາວາ, ປະເທດການາດາ ໃນວັນທີ 20-21 ກໍລະກົດ 2001, ຂັ້ນຕອນການ ຜະລິດຢາສະໝຸນໄພທັງໝົດນັບຈາກວັດຖຸດິບຈົນໄປຮອດຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບນັ້ນ ໄດ້ຮັບການທົບ ທວນຄືນ. ໄດ້ມີຄໍາແນະນໍາວ່າ WHO ຄວນໃຫ້ບຸລິມະສິດສູງໃນການສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນໍາທີ່ໃຊ້ໄດ້ທົ່ວໂລກເພື່ອສິ່ງເສີມ ຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງພັນພືດວັດຖຸດິບທາງການຢາຜ່ານການສ້າງລະບຽບໃຫ້ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ການເກັບພັນພືດທາງການຢາທີ່ດີ. ມີຄວາມຄາດຫວັງວ່າ ຄູ່ມືບົດແນະນໍາດັ່ງກ່າວອາດຊ່ວຍຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພ ແລະ ຄຸນະພາບຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນທໍາອິດ ແລະ ຂັ້ນຕອນທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນການຜະລິດຢາສະໝຸນໄພ.

1.2 ບັນດາຈຸດປະສົງ

ພາຍໃນກອບເນື້ອໃນລວມຂອງການຮັບປະກັນຄຸນະພາບ ຄູ່ມືບົດແນະນໍາຂອງ WHO ວ່າດ້ວຍການຜະລິດ ກະສິກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຜົນຜະລິດທີ່ດີ (GACP) ສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແມ່ນມີເປົ້າໝາຍສະເພາະໃນການໃຫ້ ແນວທາງດ້ານວິຊາການໂດຍລວມເພື່ອມີວັດຖຸດິບພັນພືດທາງການຢາທີ່ມີຄຸນະພາບສູງ ເພື່ອການຜະລິດທີ່ຍືນຍົງຂອງ ຢາສະໝຸນໄພທີ່ຖືກຈັດໃຫ້ເປັນຢາປິ່ນປົວ. ສິ່ງນີ້ໃຊ້ກັບການປູກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາລວມທັງຂັ້ນຕອນ ຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ແນ່ນອນ. ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຄວນຕອບສະໜອງຕາມມາດຕະຖານຄຸນະພາບແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນທີ່ນໍາໃຊ້ທັງໝົດ. ສະນັ້ນ ຄູ່ມືອາດຖືກດັດປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບຂອງແຕ່ລະປະເທດ.

ຈຸດປະສົງອັນຕົ້ນຕໍຂອງຄູ່ມືບົດແນະນໍານີ້ປະກອບດ້ວຍ:

- ♦ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຮັບປະກັນຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໃຊ້ເພື່ອເປັນແຫຼ່ງຜະລິດຢາສະ ໝຸນໄພ ເນັ້ນໜັກໃສ່ການປັບປຸງຄຸນະພາບ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນ ໄພສໍາເລັດຮູບ;
- ♦ ເປັນແນວທາງໃນການສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນໍາ GACP ແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ໃນພາກພື້ນ ແລະ ໂມໂນ ກຣາຟ GACP ສໍາລັບສາຍພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດໍາເນີນງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

- ♦ ຊຸກຍູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການປຸກ ແລະ ການເກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ມີຄຸນະພາບດີພ້ອມທັງການອະນຸລັກຮັກສາພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມໂດຍລວມ.

ບັນດາບົດແນະນຳຄວນຖືກພິຈາລະນາຮ່ວມກັບບັນດາເອກະສານ ແລະ ສິ່ງພິມອື່ນໆທີ່ມີຕິດພັນກັບການຮັບປະກັນຄຸນະພາບຂອງຢາສະໝຸນໄພ ແລະ ເພື່ອອະນຸລັກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (ສຳລັບລາຍລະອຽດ ຂໍໃຫ້ເບິ່ງເອກະສານອ້າງອີງຂ້າງລຸ່ມ), ຕົວຢ່າງ:

- ການຜະລິດທີ່ດີສຳລັບຜະລິດຕະພັນຢາ: ບັນດາຫຼັກການຕົ້ນຕໍ (2)
- ການຜະລິດທີ່ດີ: ຄູ່ມືການຜະລິດຢາສະໝຸນໄພ (3)
- ວິທີຄວບຄຸມຄຸນະພາບສຳລັບວັດຖຸດິບການຢາ (4)
- ຄູ່ມືວ່າດ້ວຍ ການເກັບມ້ຽນຜະລິດຕະພັນການຢາທີ່ດີ (5)
- ການຄ້າ ແລະ ການກະຈາຍສິນຄ້າທີ່ດີ (GTDP) ສຳລັບຜະລິດຕະພັນການຢາເລີ່ມຈາກວັດຖຸດິບ (6)
- ບົດແນະນຳໂດຍລວມສຳລັບວິທີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການປະເມີນຜົນຢາພື້ນເມືອງ (7)
- ບົດແນະນຳວ່າດ້ວຍ ການປະເມີນຢາສະໝຸນໄພ (8)
- WHO ໂມໂນກຣາຟ ສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາໄດ້ຖືກຄັດເລືອກ (9, 10)
- ບົດແນະນຳຂອງ WHO/IUCN/WWF ວ່າດ້ວຍ ການອະນຸລັກຮັກສາພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (12)

ພ້ອມກັນນັ້ນ ບັນດາຄູ່ມືບົດແນະນຳດັ່ງກ່າວຄວນພົບໄດ້ຕາມບົດແນະນຳ ແລະ ລະບຽບການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສ້າງຮ່ວມກັນໂດຍຄະນະກຳມາທິການມາດຕະຖານອາຫານ FAO/WHO ໂດຍສະເພາະພັນພືດທີ່ເປັນຢາອາດຈຳເປັນຕ້ອງມີລະບຽບການທົ່ວໄປສຳລັບອາຫານພາຍໃຕ້ນິຕິກຳແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ໃນພາກພື້ນ. ຕົວຢ່າງຂອງປະໂຫຍກໃນມາດຕະຖານອາຫານອາດນຳໃຊ້ກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາເຊັ່ນ:

- ມາດຕະຖານຂອງການຜະລິດອາຫານທີ່ດີ - ບັນດາຫຼັກການທົ່ວໄປຂອງຄວາມສະອາດອາຫານ (13)
- ມາດຕະຖານອາຫານ ບົດແນະນຳວ່າດ້ວຍ ການຜະລິດ, ຂັ້ນຕອນ, ການຕິດສະຫຼາກ ແລະ ການວາງຈຳໜ່າຍອາຫານຜະລິດແບບອໍແກນິກ (14)
- ມາດຕະຖານອາຫານ ຄວາມສະອາດຂອງພັນພືດ ແລະ ພັນພືດໃຫ້ກິນຫອມແບບແທ້ໆ. (15)

ບັນດາບົດແນະນຳ WHO ວ່າດ້ວຍ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນຜົນຜະລິດທີ່ດີ (GACP) ສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ແນວທາງທີ່ຄົບຖ້ວນເພື່ອການຜະລິດຢາສະໝຸນໄພອໍແກນິກ ແລະ ຄວນພິຈາລະນາສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນຳແຫ່ງຊາດ, ພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ສາກົນອື່ນໆ.

1.3 ໂຄງສ້າງຂອງເນື້ອໃນ

ຄູ່ມືບົດແນະນຳໄດ້ຖືກແບ່ງອອກເປັນ 5 ພາກເນື້ອໃນເຊັ່ນ: ພາກທີ 1 ຈະເປັນການແນະນຳເນື້ອໃນໂດຍລວມ, ພາກທີ 2 ແລະ 3 ຈະໃຫ້ເນື້ອໃນການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີຕາມລຳດັບ. ພາກທີ 4 ຈະໃຫ້ພາບລວມດ້ານເຕັກນິກທົ່ວໄປຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີ ພ້ອມທັງພາກທີ 5 ທີ່ຈະກຳນົດບັນຫາອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ນິຍາມຄຳສັບສຳລັບບັນດາຄຳສັບທີ່ໃຊ້ໃນຄູ່ມືນີ້ ແມ່ນນອນຢູ່ໃນພາກທີ 1. ມີເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5 ສະບັບ ທີ່ໄດ້ກຳນົດການບັນທຶກຕົວຢ່າງສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຖືກນຳມາປຸກ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5) ແລະ ໂຄງສ້າງຕົວແບບສຳລັບໂມໂນກຣາຟ ຂອງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພັນພືດສະເພາະທີ່ເປັນຢາ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4) ພ້ອມທັງເອກະສານພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຈາກສາທາລະນະປະຊາຊົນຈີນ, ໜ່ວຍງານຂອງເອີຣົບ ເພື່ອການປະເມີນຜົນຜະລິດຕະພັນການຢາ ແລະ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1, 2 ແລະ 3 ຕາມລຳດັບ).

1.4 ນິຍາມຄຳສັບ

ບັນດາຄຳສັບທີ່ໃຊ້ໃນຄູ່ມືບົດແນະນຳໄດ້ຖືກກຳນົດໃນຂ້າງລຸ່ມນີ້. ບັນດາຄຳສັບ ແລະ ຄວາມໝາຍໄດ້ຖືກເລືອກ ແລະ ນຳໃຊ້ຈາກເອກະສານ ແລະ ຄູ່ມືອື່ນໆຂອງ WHO ທີ່ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍຊາດສະມາຊິກຂອງ WHO. ບັນດາເລກລຳດັບຂອງເອກະສານດັ່ງກ່າວທີ່ມີຄຳສັບແມ່ນອີງໃສ່ບັນດາເອກະສານທີ່ກຳນົດໃນເອກະສານອ້າງອີງຂ້າງລຸ່ມຈາກບ່ອນທີ່ມີຄຳສັບດັ່ງກ່າວໃຊ້. ຟຸດໂນດໃນພາກນີ້ອີງໃສ່ບັນດາຄຳແນະນຳຕໍ່ຄຳນິຍາມຂອງຄຳສັບທີ່ມາຈາກບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືວ່າດ້ວຍ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ WHO (ທີ່ຈັດໃນວັນທີ 7-9 ກໍລະກົດ 2003, ເຈນີວາ) ເພື່ອນຳມາພິຈາລະນາເມື່ອອັບເດດບັນດາເອກະສານ ແລະ ຄູ່ມືບົດແນະນຳດັ່ງກ່າວ.

1.4.1 ບັນດາຄຳສັບທີ່ຕິດພັນກັບຢາພື້ນເມືອງປະກອບມີ:

*ການປົນເປື້ອນ*¹ (2)

ການເກີດໃຫ້ມີການເຈືອປົນຂອງສານເຄມີ ຫຼື ຈຸລິນຊີ ຫຼື ສິ່ງປົນເປື້ອນອື່ນໆທີ່ຢູ່ກັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນ ຫຼື ໃນຂະບວນການຜະລິດ, ການເກັບຕົວຢ່າງ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ການຫຸ້ມຫໍ່ຄືນ, ການເກັບມ້ຽນ ຫຼື ການຂົນສົ່ງ.

ການປົນເປື້ອນແບບຂ້າມ (2)

ການປົນເປື້ອນຂອງວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນ, ຜະລິດຕະພັນເຄິ່ງ ຫຼື ສຳເລັດຮູບໂດຍມີວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນອື່ນໃນການຜະລິດ.

¹ ບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືວ່າດ້ວຍ ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (ຄັງວັນທີ 7-9 ກໍລະກົດ 2003, ເຈນີວາ) ແນະນຳວ່າ ການເຈືອປົນກັບກຳມັນຕະພາບລັງສີຄວນບັນຈຸເຂົ້າໃນຫົວຂໍ້ *ການປົນເປື້ອນ*.

ຢາສະໝຸນໄພ ປະກອບດ້ວຍ ສະໝຸນໄພ, ວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພ, ການກະກຽມ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບ. (7)

ສະໝຸນໄພ (7)

ສະໝຸນໄພປະກອບດ້ວຍ ພັນພືດທີ່ເປັນວັດຖຸດິບເຊັ່ນ: ໃບ, ດອກ, ໝາກ, ແກ່ນ, ລໍາຕົ້ນ, ໄມ້, ເປືອກ, ຮາກ, ເຫງົ້າ ຫຼື ພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງພືດ ອາດຈະເປັນທັງໝົດຂອງຕົ້ນພືດ, ຈະເປັນສິ່ງສ່ວນແຍກກັນ ຫຼື ເປັນຜົງ.

ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນສະໝຸນໄພ² (7)

ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນສະໝຸນໄພປະກອບດ້ວຍ ສ່ວນອື່ນໆທີ່ເປັນສະໝຸນໄພ, ນໍ້າຢາງສິດ, ຢາງ, ນໍ້າມັນ, ນໍ້າມັນສ່ວນທີ່ຈໍາເປັນ, ນໍ້າຢາງເລຊິນ ແລະ ຜົງແຫ້ງຂອງສະໝຸນໄພ. ໃນບາງປະເທດ ວັດຖຸດິບດັ່ງກ່າວອາດຖືກປຸງແຕ່ງໂດຍຂັ້ນຕອນພາຍໃນເຊັ່ນ: ການອົບອາຍນໍ້າ, ການຂົ້ວ, ຫຼື ການອົບດ້ວຍນໍ້າເຜິ້ງ, ເຄື່ອງຕົ້ມແອວກໍ່ຮໍ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆ.

ການກະກຽມສະໝຸນໄພ (7)

ການກະກຽມສະໝຸນໄພເປັນພື້ນຖານສໍາລັບຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບ ແລະ ອາດປະກອບດ້ວຍ ວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພຕັ້ງຕົ້ນ ຫຼື ເປັນຜົງ ຫຼື ສານສະກັດ, ສານລະລາຍ ແລະ ນໍ້າມັນຂອງວັດຖຸດິບທີ່ເປັນສະໝຸນໄພ. ສິ່ງນີ້ຖືກຜະລິດຈາກການສະກັດ, ການບິດ, ການກັ່ນຕອງ ຫຼື ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຫຼື ຜ່ານຂະບວນການທາງພິຊິກ ຫຼື ຊີວະວິທະຍາ. ສິ່ງນີ້ຍັງປະກອບດ້ວຍການກະກຽມວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພທີ່ຜ່ານຄວາມຮ້ອນ ຫຼື ການປົນກັບເຄື່ອງຕົ້ມແອວກໍ່ຮໍ ແລະ/ຫຼື ນໍ້າເຜິ້ງ ຫຼື ປະສົມກັບວັດຖຸດິບອື່ນໆ.

ຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບ (7)

ຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບປະກອບດ້ວຍ ສ່ວນປະສົມຈາກການກະກຽມສະໝຸນໄພທີ່ໄດ້ຈາກໜຶ່ງ ຫຼື ຫຼາຍຊະນິດຂອງສະໝຸນໄພ. ຖ້າໃຊ້ສະໝຸນໄພຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຊະນິດ ຄໍາສັບ **ຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພແບບປະສົມ** ສາມາດຖືກນໍາມາໃຊ້. ຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສະໝຸນໄພແບບປະສົມອາດປະກອບດ້ວຍສ່ວນປະກອບເພີ່ມເຕີມຈາກສ່ວນປະສົມທີ່ຍັງເກີດປະຕິກິລິຍາຢູ່. ໃນບາງປະເທດ ຢາສະໝຸນໄພອາດປະກອບດ້ວຍສ່ວນປະສົມພື້ນເມືອງ, ອົງຄະທາດ ຫຼື ອະນິງຄະທາດທີ່ເກີດປະຕິກິລິຍາຕາມທໍາມະຊາດ ບໍ່ໄດ້ຈາກພືດຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນ (ເຊັ່ນ: ວັດຖຸດິບຈາກສັດ ແລະ ແຮ່ທາດ). ຢ່າງໃດກໍຕາມ ໂດຍລວມແລ້ວ, ຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນແບບປະສົມ ທີ່ຖືກນິຍາມດ້ານເຄມີວ່າເປັນ ສານທີ່ເກີດປະຕິກິລິຍາ ໄດ້ຖືກເພີ່ມເຂົ້າ ລວມທັງອົງປະກອບສັງເຄາະ ແລະ/ ຫຼື ສ່ວນປະສົມທີ່ແຍກຈາກວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພ ຈະບໍ່ໄດ້ຖືກພິຈາລະນາວ່າເປັນ ສະໝຸນໄພ.

ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ກະລຸນາອ່ານເນື້ອໃນຂໍ້ ວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພ

² ບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືວ່າດ້ວຍ ການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (ຄັ້ງວັນທີ 7-9 ກໍລະກົດ 2003, ເຈນີວາ) ແນະນຳວ່າ ນໍ້າຢາ, ນໍ້າມັນ ແລະ ຢາງ ຄວນເອົາໃສ່ໃນ **ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນສະໝຸນໄພ**.

ພັນພືດທີ່ເປັນຢາ: ພັນພືດ (ຢູ່ໃນປ່າ ຫຼື ປູກຂຶ້ນເອົາ) ທີ່ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການຢາ. (3)

1.4.2 ບັນດາຄຳສັບທີ່ໃຊ້ກັບການປູກພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ບັນດາກິດຈະກຳການຂຸດຄົ້ນ:

ບັນດາຄຳນິຍາມຂ້າງລຸ່ມໄດ້ຖືກໝູນໃຊ້ຈາກຄຳສັບທີ່ນອນຢູ່ໃນຂໍ້ນິຍາມຄຳສັບສັງລວມໂດຍອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດຂອງສະຫະປະຊາຊາດ (FAO) ທີ່ມີໃນເວລາການກຽມສ້າງຄູ່ມືບົດແນະນຳ.³

ດິນເຊາະເຈື່ອນ

ຂະບວນການທີ່ມີນ້ຳ ຫຼື ລົມຍ້າຍດິນຈາກບ່ອນໜຶ່ງໄປຫາອີກບ່ອນ. ປະເພດຂອງດິນເຊາະເຈື່ອນປະກອບມີ (1) ແຜ່ນໜ້າດິນເຊາະອອກ ແລະ ນ້ຳເຊາະ: ການຊະລ້າງແຜ່ນດິນຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼື ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງດິນຕາມນ້ຳເຊາະຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍບ່ອນ ຫຼື ນ້ຳເຊາະທີ່ເກີດຈາກນ້ຳຝົນ ຫຼື ການຊະລ້າງຂອງຊົນລະປະທານ; (2) ການເຊາະຂອງສາຍນ້ຳ: ທາງນ້ຳ ຫຼື ນ້ຳເຊາະໄຫຼຕັດຍ້ອນການຊະລ້າງຂອງນ້ຳຈຳນວນຫຼາຍພາຍຫຼັງຝົນຕົກໜັກ; (3) ການຊົມຂອງນ້ຳ: ນ້ຳຂັງຢູ່, ນ້ຳເຊາະໃນຊ່ວງໄລຍະສັ້ນ ຫຼື ຕາມລະດູການ, ມີຂະໜາດກວ້າງກວ່າ ເລິກກວ່າ ແລະ ຍາວກວ່າສາຍນ້ຳເຊາະແຕ່ຕົ້ນ ແລະ ນ້ອຍກວ່ານ້ຳຊົມ; ແລະ (4) ລົມ: ຫອບເອົາຝຸ່ນ ແລະ ຕະກອນໄປນຳລົມທີ່ມີຄວາມແຮງສູງ ຫຼື ເປັນຍ້ອນຝົນຕົກ ບໍລິມາດໜ້ອຍໃນແຕ່ລະປີ.

ການຈັດການກັບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM)

ການເຊື່ອມສານດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງຂອງບັນດາເຕັກນິກການຄວບຄຸມສັດຕູພືດທີ່ມີ ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ການເຕີບໂຕໃນປະຊາກອນຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ຮັກສາລະດັບການໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ມາດຕະການອື່ນໆທີ່ມີ ການປະຢັດທາງເສດຖະກິດ ແລະ ປອດໄພຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງມະນຸດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. IPM ສຸມໃສ່ການເຕີບໂຕຂອງ ພືດທີ່ແຂງແຮງໂດຍມີການແຊກແຊງໜ້ອຍສຸດຈາກລະບົບກະເສດ-ນິເວດ ສິ່ງເສີມກິນໄກການຄວບຄຸມສັດຕູພືດຕາມ ທຳມະຊາດ.

ພືດປ່າທີ່ປັບຕົວ Landrace

ໃນໝວດຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳຂອງພືດ, ຕັ້ງແຕ່ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນ ຈະຢູ່ໃນຮູບແບບພືດທີ່ປູກໄດ້ ຂອງສາຍພັນ ພືດປູກຝັງ, ປັບຕົວຈາກພັນພືດທີ່ເກີດໃນປ່າ ແລະ ໂດຍລວມຈະປະກອບດ້ວຍປະເພດພັນທຸກຳທີ່ມີອົງປະກອບຫຼາກ ຫຼາຍ.

ຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳຂອງພືດ

ວັດຖຸດິບທີ່ຂະຫຍາຍພັນ ຫຼື ເປັນພືດທີ່ເຕີບໂຕປະກອບມີ (1) ສາຍພັນທີ່ປູກໄດ້ (cultivars) ໃນສາຍພັນທີ່ ໃຊ້ປະຈຸບັນ ແລະ ສາຍພັນທີ່ພັດທະນາຂຶ້ນໃໝ່; (2) obsolete cultivars; (3) primitive cultivars; (4) ສາຍ

³ ນິຍາມຄຳສັບສາມາດພົບໄດ້ໃນ <http://www.fao.org/glossary/>

ພັນທີ່ເກີດຢູ່ປ່າ ແລະ ສາຍພັນຫຍ້າ, ໃກ້ຄຽງກັບສາຍພັນທີ່ປູກໄດ້ ແລະ (5) ພັນທຸກຳພິເສດ (ປະກອບດ້ວຍ ສາຍພັນທີ່ປັບຕົວໄດ້ດີ ແລະ ເປັນແມ່ພັນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ກາຍພັນ).

Propagule

ໂຄງສ້າງຂອງພືດໃດໜຶ່ງທີ່ສາມາດລ້ຽງພືດໃໝ່ໂດຍການແຜ່ພັນແບບເພດດຽວ ຫຼື ແບບປະສົມເພດ, ລວມເຖິງ ດອກ, ໃບທີ່ອອກດອກ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານ (SOP)

ຂັ້ນຕອນທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນບອກເຖິງລາຍລະອຽດຄຳແນະນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ.

ການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ

ການນຳໃຊ້ບັນດາອົງປະກອບທີ່ຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະພາບຕາມທິດທາງ ແລະ ອັດຕາການໃຊ້ ທີ່ບໍ່ນຳໄປສູ່ການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນໃນໄລຍະຍາວ ແຕ່ເປັນການບຳລຸງຮັກສາທຳແຮງເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມມຸ່ງຫວັງຂອງລຸ້ນຄົນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດ.

2. ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ໃນພາກນີ້ອີກໃນນີ້ ຈະໄດ້ນໍາສະເໜີບົດແນະນໍາໂດຍລວມຂອງການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ. ພາກນີ້ຈະອະທິບາຍບັນດາຫຼັກການໂດຍລວມ ແລະ ໃຫ້ເນື້ອໃນວິຊາການສໍາລັບການປູກພືດທີ່ເປັນຢາ. ພາກນີ້ຍັງຈະອະທິບາຍເຖິງບັນດາມາດຕະການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ໃນສະຖານທີ່ໃດກໍຕາມທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້.

2.1 ການກໍານົດ/ລະບຸແຫຼ່ງກໍານົດຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ທີ່ສາມາດປູກໄດ້

2.1.1 ການເລືອກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ບ່ອນໃດກໍຕາມ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ນັ້ນ, ສາຍພັນ ຫຼື ພັນພືດທີ່ຖືກເລືອກມາເພື່ອການປູກ ຄວນເປັນສາຍພັນດຽວກັນ ທີ່ກໍານົດສະເພາະໃນເອກະສານ ຟາມາໂຄເປຍ ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຕາມການແນະນໍາຂອງເອກະສານແຫ່ງຊາດໃນປະເທດທີ່ຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍຢູ່. ຖ້າເອກະສານແຫ່ງຊາດບໍ່ມີ, ການຄັດເລືອກສາຍພັນ ຫຼື ພັນພືດທີ່ກໍານົດສະເພາະໃນ ຟາມາໂຄເປຍ ຫຼື ເອກະສານແຫ່ງຊາດອື່ນໆ ຄວນນໍາມາພິຈາລະນາ. ໃນກໍລະນີ ທີ່ເປັນພັນພືດການຢາປະເພດໃໝ່, ສາຍພັນ ຫຼື ພັນພືດທີ່ຖືກເລືອກເພື່ອການປູກ ຄວນຖືກກໍານົດ ແລະ ບັນທຶກເປັນເອກະສານເຖິງ ແຫຼ່ງວັດຖຸດິບທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ ຫຼື ລະບຸໄວ້ໃນຢາພື້ນເມືອງຂອງປະເທດແຫຼ່ງກໍານົດ.

2.1.2 ການລະບຸຊື່ທາງວິທະຍາສາດຂອງພືດ

ການລະບຸຊື່ທາງວິທະຍາສາດຂອງພືດ - ຊື່ທາງວິທະຍາສາດສະເພາະ (ແຫຼ່ງກໍານົດ, ສາຍພັນ, ສາຍພັນຍ່ອຍ/ພັນ, ຊື່ທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ຕະກູນຂອງພືດ) - ຂອງແຕ່ລະພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ທີ່ໄດ້ຈາກການປູກນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ແລະ ບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ຖ້າມີຂໍ້ມູນ, ຊື່ຂອງພືດທີ່ໃຊ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊື່ວິທະຍາສາດເປັນພາສາອັງກິດ ຄວນຖືກບັນທຶກໄວ້. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ຊື່ດ້ານ cultivar, ecotype, chemotype ຫຼື phenotype ທີ່ອາດສະໜອງໃຫ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ສໍາລັບ cultivar ທີ່ມີເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການຄ້າ, ຊື່ຂອງ cultivar ແລະ ຊື່ຂອງຜູ້ສະໜອງຄວນສະໜອງໃຫ້. ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນ landraces ທີ່ເກັບໄດ້, ແຜ່ພັນ, ຂະຫຍາຍ ແລະ ເຕີບໂຕໃນພາກພື້ນສະເພາະໃດໜຶ່ງນັ້ນ, ຄວນຮັກສາບັນທຶກລາຍລັກອັກສອນເປັນຊື່ໃນທ້ອງຖິ່ນລວມທັງແຫຼ່ງກໍານົດຂອງເມັດພັນ, ພັນພືດ ຫຼື ວັດຖຸດິບໃນການແຜ່ພັນ.

2.1.3 ຕົວຢ່າງຂອງພຶດ

ໃນກໍລະນີຂອງການຂຶ້ນທະບຽນຄັ້ງທໍາອິດໃນປະເທດຜູ້ຜະລິດພັນພຶດທີ່ເປັນຢາ ຫຼື ມີຂໍ້ສົງໄສທີ່ສົມເຫດຜົນຕໍ່ການລະບຸສາຍພັນທາງວິທະຍາສາດຂອງພຶດ, ເອກະສານຕົວຢ່າງວິທະຍາສາດພຶດຄວນຍື່ນໃຫ້ສໍານັກງານສະໜຸນໄພໃນພາກພື້ນ ຫຼື ໃນປະເທດເພື່ອລະບຸສາຍພັນ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ທ່ານອ່າງທາງພັນທຸກໍາສາມາດປຽບທຽບໄດ້ກັບຕົວຢ່າງດັ້ງເດີມ. ການສ້າງເອກະສານລະບຸພັນພຶດຄວນບັນຈຸໄວ້ໃນແຟັມເອກະສານການຂຶ້ນທະບຽນພຶດ.

2.2 ເມັດພັນ ແລະ ວັດຖຸດິບອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນ

ເມັດພັນ ແລະ ວັດຖຸດິບອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນຄວນຖືກກໍານົດສະເພາະ, ແລະ ຜູ້ສະໜອງເມັດພັນ ແລະ ວັດຖຸດິບອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນຄວນໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຈໍາເປັນຕິດພັນກັບການລະບຸສາຍພັນ, ຄຸນະພາບ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງຜະລິດຕະພັນເຂົ້າເຈົ້າ ພ້ອມທັງປະຫວັດການຂະຫຍາຍພັນ. ວັດຖຸດິບໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນ ຫຼື ການປຸກຄວນມີຄຸນະພາບທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ມີການປົນເປື້ອນ ແລະ ມີພະຍາດເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕຂອງພຶດ. ວັດຖຸດິບໃຊ້ໃນການປຸກຄວນມີຄວາມທົນທານຕໍ່ບັນດາປັດໄຈທາງຊີວະພາບ ແລະ ທາງວັດຖຸ.

ເມັດພັນ ແລະ ວັດຖຸດິບອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນໃຊ້ເພື່ອການຜະລິດອົງຄະທາດຄວນມີໃບຢັ້ງຢືນວ່າ ເປັນອໍແກນິກ. ຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບການແຜ່ພັນ - ປະກອບດ້ວຍ ອຸປະກອນປຸກເຊື້ອທີ່ປັບປ່ຽນພັນທຸກໍາ - ຄວນປະຕິບັດຕາມລະບຽບການໃນປະເທດ ແລະ/ຫຼື ໃນພາກພື້ນ ແລະ ມີການຕິດສະຫຼາກ ແລະ ບັນທຶກເອກະສານຢ່າງເໝາະສົມຕາມຂໍ້ກໍານົດ.

ຄວນເອົາໃຈໃສ່ໃນການແບ່ງແຍກສາຍພັນພາຍນອກ, ສາຍພັນພຶດ ແລະ ສິນສ່ວນຂອງພັນພຶດທີ່ເປັນຢາໃນເວລາຂອງຂັ້ນຕອນການຜະລິດທັງໝົດ. ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຂອງປອມ, ບໍ່ໄດ້ຄຸນະພາບ ແລະ ປົນເປື້ອນຂອງວັດຖຸດິບແຜ່ພັນນັ້ນ ຈະຕ້ອງຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໃຫ້ມີ.

2.3 ການປຸກພຶດ

ການປຸກພຶດທີ່ເປັນຢາຕ້ອງການຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເປັນຢ່າງດີ. ສະພາບເງື່ອນໄຂ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງການປຸກທີ່ຕ້ອງການນັ້ນ ແມ່ນແຕກຕ່າງກັນຂຶ້ນກັບຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພັນພຶດທີ່ເປັນຢາ. ຖ້າບໍ່ມີຂໍ້ມູນທາງວິທະຍາສາດພິມເຜີຍແຜ່ ຫຼື ບໍ່ມີເອກະສານ, ວິທີດັ້ງເດີມຂອງການປຸກຄວນປະຕິບັດຕາມ ຖ້າເປັນໄປໄດ້. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ກໍ່ຄວນສ້າງວິທີຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າສຶກສາ.

ບັນດາຫຼັກການຂອງການດູແລພຶດທີ່ດີນັ້ນ ປະກອບດ້ວຍ: ຮອບວຽນຂອງພຶດທີ່ຖືກຄັດເລືອກມາຢ່າງເໝາະສົມໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມ ຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ, ແລະ ການໄຖດິນຄວນປັບໃຫ້ເຂົ້າກັບການເຕີບໂຕຂອງພຶດ ແລະ ເງື່ອນໄຂຄວາມຕ້ອງການອື່ນໆ.

ເຕັກນິກການເຮັດກະສິກໍາແບບອະນຸລັກ (CA) ຄວນນໍາມາໃຊ້ເມື່ອເໝາະສົມ, ໂດຍສະເພາະເມື່ອມີການສະສົມຂອງອົງປະກອບອົງຄະທາດ ແລະ ການອະນຸລັກຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນ. ການເຮັດກະສິກໍາແບບອະນຸລັກຍັງປະກອບດ້ວຍລະບົບ "ບໍ່ມີການຄາດໄຖໜ້າດິນ".⁴

2.3.1 ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ປູກຝັງ

ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໄດ້ຈາກສາຍພັນອັນດຽວກັນນັ້ນ ສາມາດຍົກໃຫ້ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍດ້ານ ຄຸນະພາບ ເມື່ອມີການປູກຢູ່ສະຖານທີ່ຕ່າງໆທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຂຶ້ນກັບອົງປະກອບຂອງດິນ, ພູມອາກາດ ແລະ ບັດໄຈອື່ນໆ. ຄວາມແຕກຕ່າງເຫຼົ່ານີ້ອາດກ່ຽວຂ້ອງກັບອົງປະກອບທາງພືຊິກ ຫຼື ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງອົງປະກອບ, ການສັງເຄາະທາງຊີວະພາບ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ສະພາບເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມພາຍນອກລວມທັງຕົວແປດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ພູມສັນຖານ ທີ່ຄວນນໍາມາພິຈາລະນາ.

ຄວາມສ່ຽງຂອງການປົນເປື້ອນ ເກີດຈາກມົນລະພິດຂອງດິນ, ອາກາດ ຫຼື ນໍ້າ ໂດຍສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ຄວນຮັບການຫຼີກລ້ຽງ. ຜົນກະທົບຈາກການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນໄລຍະກ່ອນໜ້ານີ້ ເພື່ອເປັນບ່ອນປູກຝັງ ລວມທັງການປູກພັນພືດທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຜະລິດຕະພັນທີ່ປົກປ້ອງພືດ ຄວນໄດ້ຮັບການປະເມີນຜົນ.

2.3.2 ຜົນກະທົບຕໍ່ນິເວດວິທະຍາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຕໍ່ສັງຄົມ

ການປູກພືດທີ່ເປັນຢາອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສົມດຸນທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ໂດຍສະເພາະ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພັນທຸກຳຂອງພັນພືດ ແລະ ພັນສັດປ່າທີ່ຢູ່ອ້ອມແອ້ມແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດ. ຄຸນະພາບ ແລະ ການເຕີບໂຕຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາອາດຍັງສາມາດຖືກກະທົບໂດຍພັນພືດອື່ນໆ, ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງມະນຸດ. ການແນະນໍາສາຍພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ທີ່ບໍ່ແມ່ນສາຍພັນໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຂົ້າມາຢູ່ໃນລະບົບການປູກ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສົມດຸນດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ຊີວະວິທະຍາຂອງພາກພື້ນ. ຜົນກະທົບຕໍ່ນິເວດວິທະຍາຂອງກິດຈະກຳການປູກຄວນຮັບການຕິດຕາມເມື່ອເວລາຜ່ານໄປ ຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ.

ຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມຂອງການປູກພືດໃນຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ຄວນຮັບການກວດກາເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ບັນດາຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຮັບການຫຼີກລ້ຽງ. ສໍາລັບກາລະໂອກາດສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ, ການປູກຂະໜາດນ້ອຍ ສ່ວນຫຼາຍຈະມັກດີກວ່າການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່, ໂດຍສະເພາະຊາວກະສິກອນລາຍຢ່ອຍ ໄດ້ຮ່ວມກັນເປັນການຈັດຕັ້ງໜຶ່ງເພື່ອວາງຂາຍຜະລິດຕະພັນຂອງຕົນແບບຮ່ວມກັນ. ຖ້າການປູກ

⁴ ການເຮັດກະສິກໍາແບບອະນຸລັກ (CA) ເນັ້ນໜັກໃສ່ການຮັກສາ, ບັບປຸງ ແລະ ນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດໃຫ້ມີປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າຜ່ານການຄຸ້ມຄອງແບບປະສົມປະສານຂອງດິນ, ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຊີວະວິທະຍາ ຮ່ວມກັບບັດໄຈການຜະລິດຈາກພາຍນອກ. ສິ່ງນີ້ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການອະນຸລັກທໍາມະຊາດພ້ອມທັງຍົກສະມັດຕະພາບຂອງການຜະລິດກະສິກໍາໃຫ້ຍືນຍົງ. ສາມາດອີງໃສ່ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ມີປະສິດທິພາບ/ປະສິດທິຜົນດ້ານຊັບພະຍາກອນ. ສາມາດອ່ານຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມໄດ້ທີ່ www.fao.org/ag/AGS/AGSE/main.htm

ພຶດທີ່ເປັນຢາມີລັກສະນະຂະໜາດໃຫຍ່ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດໂດຍກົງກັບບັນດາຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນເຊັ່ນ: ຄ່າແຮງລາຍວັນ, ໂອກາດການຈ້າງງານທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ການລົງທຶນດ້ານຊັບສິນ.

2.3.3 ດິນຟ້າອາກາດ

ສະພາບເງື່ອນໄຂດ້ານດິນຟ້າອາກາດເຊັ່ນ: ຈຳນວນຊິ້ວໂມງຂອງກາງເວັນ, ຝົນຕົກ (ການສະໜອງນໍ້າ) ແລະ ອຸນຫະພູມຂອງຜິວດິນ ຈະສົ່ງຜົນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ຄຸນນະພາບດ້ານພືຊີກ, ເຄມີ ແລະ ຊີວະວິທະຍາຂອງພືດທີ່ເປັນຢາ. ໄລຍະເວລາທີ່ມີແສງແດດ, ຄ່າສະເລ່ຍຂອງນໍ້າຝົນ, ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍລວມທັງຄວາມແຕກຕ່າງຂອງອຸນຫະພູມໃນຕອນກາງເວັນ ແລະ ກາງຄືນ ຍັງມີຜົນຕໍ່ກົດຈະກຳທາງພືຊີກວິທະຍາ ແລະ ຊີວະເຄມີຂອງພືດ, ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ອນການປູກຄວນໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ.

2.3.4 ດິນປູກຝັງ

ດິນປູກຝັງຄວນປະກອບດ້ວຍ ຈຳນວນຂອງອົງປະກອບຕ່າງໆທີ່ເໝາະສົມຄື: ສານອາຫານ, ທາດອົງຄະທາດ ແລະ ອົງປະກອບອື່ນໆເພື່ອຮັບປະກັນການເຕີບໂຕ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ. ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງດິນປູກຝັງທີ່ດີປະກອບດ້ວຍ ປະເພດຂອງດິນປູກຝັງ, ການລະບາຍນໍ້າ, ການເກັບກັກຄວາມຊຸ່ມ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ pH ຈະຖືກກະທົບໂດຍສາຍພັນຂອງພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ/ຫຼື ສ່ວນຕ່າງໆທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຂອງພືດທີ່ເປັນຢາ.

ການນຳໃຊ້ປຸ່ຍ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນສິ່ງທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດຈຳນວນຫຼາຍຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າ ປຸ່ຍປະເພດທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີຈຳນວນທີ່ເໝາະສົມຖືກນຳໃຊ້ຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າດ້ານກະສິກຳ. ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ, ປຸ່ຍອົງຄະທາດ ແລະ ປຸ່ຍເຄມີໄດ້ຖືກນຳໃຊ້.

ອາຈົມຂອງມະນຸດຈະຕ້ອງບໍ່ນຳມາໃຊ້ເປັນປຸ່ຍ ຍ້ອນຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະມີອົງປະກອບຈຸລິນຊີທີ່ຕິດເຊື້ອ ຫຼື ມີແມ່ພະຍາດ. ຝຸ່ນສັດຄວນຜ່ານການບົ່ມຝຸ່ນເພື່ອຕອບສະໜອງມາດຕະຖານສຸຂະອະນາໄມທີ່ປອດໄພພາຍໃຕ້ເພດານທີ່ຮັບໄດ້ດ້ານຈຸລິນຊີ ແລະ ຖືກທຳລາຍໂດຍການຂ້າເຊື້ອທີ່ເປັນຄວາມສາມາດຂອງຫຍ້າ. ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນສັດຄວນບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ປຸ່ຍເຄມີ ທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນປະເທດທີ່ປູກ ແລະ ທີ່ບໍລິໂພກ ຄວນໄດ້ຖືກນຳໃຊ້.

ອົງປະກອບສານທີ່ເປັນປຸ່ຍທັງໝົດ ຄວນຖືກນຳໃຊ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ອົງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງພັນພືດສະເພາະທີ່ເປັນຢາ ແລະ ຊຸກຍູ້ຄວາມສາມາດຂອງດິນ. ປຸ່ຍຄວນຖືກໃຊ້ຕາມວິທີຫຼຸດຜ່ອນການລະລາຍ.

ຜູ້ປູກຄວນປະຕິບັດ ການອະນຸລັກດິນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການເຊາະເຈື່ອນ, ຕົວຢ່າງ: ຜ່ານການສ້າງເຂດກັນຊົນຢູ່ແຄມນໍ້າ ແລະ ປູກພັນພືດປົກຫຸ້ມ "ພືດປົກຫຸ້ມໜ້າດິນສີຂຽວ" (ພັນພືດທີ່ປູກເພື່ອພູນດິນຂຶ້ນບິດ) ເຊັ່ນ: ຕົ້ນໃນຕະກູນອາວຸຟາຟາ.

2.3.5 ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າ

ຊົນລະປະທານ ແລະ ການລະບາຍນໍ້າຄວນໄດ້ຮັບການຄວບຄຸມ ແລະ ນໍາໃຊ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງແຕ່ລະສາຍພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາຂອງການເຕີບໂຕ. ນໍ້າທີ່ຖືກໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງການຫົດຊົນລະປະທານ ຄວນປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານໃນທ້ອງຖິ່ນ, ພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ແຫ່ງຊາດ. ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຕົ້ນພືດທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ການປູກຝັງນັ້ນຈະບໍ່ຖືກຫົດນໍ້າ ໜ້ອຍ ຫຼື ຫຼາຍຈົນເກີນໄປ.

ສໍາລັບທາງເລືອກຂອງຊົນລະປະທານ ຫຼັກການທົ່ວໄປແມ່ນ ຜົນໄດ້ຮັບໂດຍລວມຂອງຊົນລະປະທານປະເພດຕ່າງໆ (ຊົນລະປະທານໜ້າດິນ, ໃຕ້ດິນ ຫຼື ປະເພດຫ້ວງານ) ໂດຍສະເພາະ ຄວາມສ່ຽງຂອງການສົ່ງຕໍ່ພະຍາດທີ່ມານໍາພາຫະນໍາເຊື້ອ ຈະຕ້ອງນໍາມາພິຈາລະນາ.

2.3.6 ການບໍາລຸງຮັກສາ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຕົ້ນໄມ້

ຄຸນລັກສະນະໃນການເຕີບໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາແຕ່ລະສາຍພັນ ພ້ອມທັງພາກສ່ວນຂອງພືດທີ່ໃຊ້ເປັນຢາ ຄວນເປັນແນວທາງໃຫ້ແກ່ການບໍລິຫານຈັດການຢູ່ພາກສະໜາມ. ການນໍາໃຊ້ມາດຕະການທີ່ທັນເວລາເຊັ່ນ: ການຕັດຍອດ, ການຕັດຕາທີ່ແຕກດອກ, ການຕອນກິ່ງ ແລະ ການປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ຮົ່ມ ອາດຖືກນໍາໃຊ້ເພື່ອຄວບຄຸມການເຕີບໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຂອງພືດ, ປັບປຸງຄຸນະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ກໍາລັງຜະລິດຢູ່.

ສານເຄມີໃຊ້ໃນການກະເສດນັ້ນ ຄວນສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕ ຫຼື ປົກປ້ອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໃຊ້ປະລິມານທີ່ໜ້ອຍ ແລະ ຈະໃຊ້ກໍຕໍ່ເມື່ອບໍ່ມີທາງເລືອກອື່ນ. ການຈັດການກັບສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ເມື່ອຈໍາເປັນ ໃຫ້ໃຊ້ແຕ່ສະເພາະຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸມັດ ໃຊ້ໃນລະດັບທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດຕາມສະຫຼາກຄໍາແນະນໍາ ແລະ/ຫຼື ສະຫຼາກຫຸ້ມຫໍ່ຂອງແຕ່ລະຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຂໍ້ກໍານົດທາງກົດໝາຍທີ່ຜູ້ປູກ ແລະ ປະເທດຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍຮັບຮອງ. ມີແຕ່ພະນັກງານທີ່ມີຄຸນວຸດທິເທົ່ານັ້ນຈະນໍາໃຊ້ອຸປະກອນທີ່ຜ່ານການຮັບຮອງ ນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ. ການນໍາໃຊ້ທັງໝົດຄວນເປັນລາຍລັກອັກສອນບັນທຶກໄວ້. ຮອບວຽນການໃຊ້ຕໍ່າສຸດລະຫວ່າງການບໍາບັດ ແລະ ການເກັບກ່ຽວຄວນສະໜໍາສະເໜີຕາມຄໍາແນະນໍາໃນສະຫຼາກ ແລະ/ຫຼື ການຫຸ້ມຫໍ່ຂອງຜະລິດຕະພັນເຊັ່ນ: ການບໍາບັດຄວນຮັບການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການເຫັນດີຈາກຜູ້ຊີ້ພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ວັດຖຸດິບຕ່າງໆ. ຜູ້ປູກ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຄວນປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດດ້ານສານປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ກໍານົດຫົວໜ່ວຍສູງສຸດ ຮັບຮອງໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ, ພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ປະເທດສໍາລັບປະເທດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນຂອງຜູ້ປູກ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ. ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງໃນສາກົນເຊັ່ນ: ສົນທິສັນຍາສາກົນ⁵ວ່າດ້ວຍ ການປົກປ້ອງພືດ ແລະ ມາດຕະຖານອາຫານຄວນນໍາມາພິຈາລະນາໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ສ່ວນປະສົມຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ.

⁵ ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບສົນທິສັນຍາສາກົນແມ່ນຢູ່ໃນອິນເຕີເນັດ <http://www.ippc.int/IPPC/default.htm>

2.4 ການເກັບກ່ຽວ

ພັນພຶດທີ່ເປັນຢາຄວນຖືກເກັບກ່ຽວໃນຊ່ວງລະດູການ ຫຼື ເວລາທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັບປະກັນການຜະລິດວັດຖຸ ດິບພຶດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພສໍາເລັດຮູບທີ່ມີຄຸນນະພາບດີທີ່ສຸດ. ເວລາຂອງການເກັບກ່ຽວຂຶ້ນກັບ ສ່ວນຂອງຕົ້ນໄມ້ທີ່ຖືກນໍາໃຊ້. ລາຍລະອຽດຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບກອບເວລາຂອງການເກັບກ່ຽວທີ່ເໝາະສົມສ່ວນຫຼາຍຈະມີ ໃນ ຟາມາໂຄເປຍ ແຫ່ງຊາດ, ມາດຕະຖານທີ່ພິມເຜີຍແຜ່, ໂມໂນກຣາຟທາງການ ແລະ ປຶ້ມເອກະສານອ້າງອີງອື່ນໆ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງອົງປະກອບຊີວະວິທະຍາຈະແຕກຕ່າງໄປຕາມໄລຍະຂອງການເຕີບໂຕ ແລະ ການ ພັດທະນາຂອງພຶດ. ສິ່ງນີ້ຍັງໃຊ້ກັບສ່ວນປະສົມພັນພຶດໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ບໍ່ເປັນພຶດ ແລະ ເປັນພຶດ. ເວລາທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງ ການເກັບກ່ຽວ (ລະດູການ/ເວລາຂອງວັນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ) ຄວນຖືກກໍານົດຕາມຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງອົງ ປະກອບດ້ານຊີວະວິທະຍາ ຫຼາຍກວ່າຜົນໄດ້ຮັບທັງໝົດຂອງພຶດທີ່ໄດ້ຈາກສິ່ນສ່ວນຂອງພຶດທີ່ເປັນຢາ. ໃນເວລາຂອງ ການເກັບກ່ຽວ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ມີການປົນເປື້ອນຂອງສິ່ງແປກປອມ, ຫຍ້າ ຫຼື ພຶດເປັນພຶດປະສົມຢູ່ ກັບວັດຖຸດິບພັນພຶດທີ່ເປັນຢາ.

ພັນພຶດທີ່ເປັນຢາຄວນຖືກເກັບກ່ຽວພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ດີທີ່ສຸດ, ຫຼືກລ້ຽງການເກີດນໍ້າຄ້າງ, ຝົນຕົກ ຫຼື ຄວາມຊຸ່ມຫຼາຍຈົນເກີນໄປ. ຖ້າການເກັບກ່ຽວປະກົດມີສະພາບຄວາມຊຸ່ມ ວັດຖຸດິບທີ່ເກັບກ່ຽວມາຄວນຂົນສົ່ງທັນທີ ໄປຫາເຕົາອົບແຫ້ງພາຍໃນອາຄານເພື່ອເລັ່ງລັດການອົບແຫ້ງ ປ້ອງກັນຜົນກະທົບເສື່ອມຄຸນທີ່ເກີດຈາກລະດັບຄວາມຊຸ່ມ ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ພາໃຫ້ເກີດການປົມຕົວຂອງຈຸລິນຊີ ແລະ ເກີດໄຄ.

ອຸປະກອນຊ່ວຍຕັດ, ອຸປະກອນເກັບກ່ຽວ ແລະ ເຄື່ອງຈັກອື່ນໆຄວນຢູ່ໃນສະພາບທີ່ສະອາດ ແລະ ດັດປັບເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ການປົນເປື້ອນຈາກດິນ ແລະ ວັດຖຸອື່ນໆ. ອຸປະກອນຄວນເກັບຮັກສາບໍ່ໃຫ້ປົນເປື້ອນ, ເກັບໃນສະຖານທີ່ແຫ້ງ ຫຼື ໃນບ່ອນອ່ານວຍຄວາມສະດວກທີ່ບໍ່ມີແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ, ນົກ ແລະ ສັດຕູພຶດອື່ນໆ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ການສໍາພັດກັບດິນປູກຝັງ ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈໍານວນຂອງຈຸລິນຊີຢູ່ໃນວັດຖຸດິບພັນພຶດທີ່ເປັນຢາ ທີ່ເກັບກ່ຽວມາ. ເມື່ອຈໍາເປັນ ໃຫ້ໃຊ້ຜ້າຂະໜາດໃຫຍ່ທີ່ສະອາດປົກຫຸ້ມພື້ນຜິວສໍາພັດລະຫວ່າງພຶດທີ່ເກັບກ່ຽວ ແລະ ດິນ. ຖ້າມີສ່ວນໃດຂອງພຶດຝັງໃນດິນ (ເຊັ່ນ: ຮາກໄມ້) ຖືກໃຊ້ນັ້ນ, ດິນອ້ອມຂ້າງຄວນຖືກແຍກຈາກພຶດທີ່ເປັນຢາໃຫ້ ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວຫຼັງເກັບກ່ຽວ. ວັດຖຸດິບທີ່ຖືກເກັບກ່ຽວຄວນຖືກຂົນສົ່ງທັນທີໄປບ່ອນທີ່ສະອາດ ແລະ ແຫ້ງ. ພຶດຄວນ ເກັບໄວ້ໃນກະຕ່າທີ່ສະອາດ, ເປົາໄຖ່ທີ່ແຫ້ງ, ລົດບັນທຸກ, ບັນຈຸພັນ ຫຼື ຄອນເທນເນີ້ທີ່ມີອາກາດລະບາຍດີ ແລະ ນໍາສົ່ງ ໄປຈຸດຂົນສົ່ງໄປຫາໂຮງງານປຸງແຕ່ງ.

ບັນຈຸພັນທັງໝົດທີ່ໃຊ້ໃນບ່ອນເກັບກ່ຽວຄວນສະອາດ ແລະ ບໍ່ມີການປົນເປື້ອນຈາກພຶດທີ່ເປັນຢາເກັບກ່ຽວ ໃນອະດີດ ແລະ ບໍ່ມີວັດຖຸປົນເປື້ອນ. ຖ້າເປັນບັນຈຸພັນພາສຕິກຖືກນໍາໃຊ້ ໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ເປັນພິເສດຕໍ່ຄວາມຊຸ່ມທີ່

ອາດນໍາໄປສູ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໄຄ. ເມື່ອບໍ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ບັນຈຸພັນ ພວກເຂົາຄວນຮັກສາໄວ້ຢູ່ບ່ອນແຫ້ງ ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີ ແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ, ນົກ ແລະ ສັດຕູພືດອື່ນໆ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ຜົນກະທົບຄວາມເສຍຫາຍດ້ານກົນລະສາດ ຫຼື ການອັດແຫ້ນວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຢາ ທີ່ເປັນຜົນຕາມມາ, ຕົວຢ່າງ: ການອັດແຫ້ນ ຫຼື ຍັດພືດໃສ່ໄຖ່ ຫຼື ຖົງຫຼາຍຈົນເກີນໄປ ອາດສົ່ງຜົນຕໍ່ການລະລາຍ ຫຼື ກະທົບຄຸນະພາບ ສິ່ງນີ້ຄວນຫຼີກລ້ຽງ. ວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາມີການລະລາຍຕົວນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການກຳນົດ ແລະ ເອົາຖິ້ມໃນເວລາເກັບກ່ຽວ, ການກວດກາຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຂະບວນການປຸງແຕ່ງ, ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປົນເປື້ອນທາງຈຸລິນຊີ ແລະ ການຫຼຸດລົງຂອງຄຸນະພາບຜົນຜະລິດ.

2.5 ບຸກຄະລາກອນ

ບັນດາຜູ້ປູກ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຄວນມີຄວາມຮູ້ທີ່ພຽງພໍຕໍ່ກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ. ສິ່ງນີ້ຄວນປະກອບດ້ວຍ ຄວາມຮູ້ ການລະບຸຊື່ທາງວິທະຍາສາດ, ຄຸນລັກສະນະຂອງການປູກ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງສະພາບແວດລ້ອມ (ປະເພດຂອງດິນ, ຄ່າ pH ຂອງດິນ, ຄວາມສົມບູນ, ໄລຍະຫ່າງຂອງຕົ້ນພືດ ແລະ ແສງສະຫວ່າງ) ພ້ອມທັງວິທີຂອງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຮັກສາ.

ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດ (ລວມທັງກຳມະກອນພາກສະໜາມ) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການແຜ່ພັນ, ການປູກ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຂັ້ນຕອນປຸງແຕ່ງຫຼັງການເກັບກ່ຽວພາຍໃນການຜະລິດພືດທີ່ເປັນຢາ ຄວນຮັກສາຄວາມສະອາດສ່ວນບຸກຄົນທີ່ແທດເໝາະ ແລະ ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຮັກສາຄວາມສະອາດສ່ວນບຸກຄົນຂອງຕົນ.

ມີພຽງບຸກຄະລາກອນທີ່ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມຢ່າງຖືກຕ້ອງ ໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງປ້ອງກັນທີ່ແທດເໝາະ (ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງແບບ, ຖົງມື ໝວກນິລະໄພ, ແວ່ນຕາ, ໜ້າກາກ) ໃຊ້ກັບສານເຄມີເພື່ອການກະເສດ.

ບັນດາຜູ້ປູກ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຄວນໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບບັນຫາທັງໝົດທີ່ຕິດພັນກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການອະນຸລັກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ຖືກຕ້ອງ.

ສຳລັບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ກະລຸນາເບິ່ງເນື້ອໃນຂໍ້ 4.7

3. ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ພາກນີ້ຈະອະທິບາຍເຖິງບັນດາຍຸດທະສາດໂດຍລວມ ແລະ ວິທີພື້ນຖານສໍາລັບການຂຸດຄົ້ນວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໃນຈໍານວນໜ້ອຍຈົນຮອດຈໍານວນຫຼາຍ. ການຂຸດຄົ້ນຄວນຮັບປະກັນການຢູ່ລອດໃນໄລຍະຍາວຂອງພັນພືດທີ່ມີໃນປ່າ ແລະ ແຫຼ່ງກໍາເນີດຂອງພືດດັ່ງກ່າວ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງສໍາລັບການຂຸດຄົ້ນຄວນເປັນກອບວຽກເພື່ອກໍານົດລະດັບການເກັບກ່ຽວທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ອະທິບາຍວິທີການຂຸດຄົ້ນທີ່ເໝາະສົມກັບສາຍພັນ ແລະ ສິ່ນສ່ວນທີ່ໃຊ້ (ຮາກ, ໃບ, ໝາກ ແລະ ອື່ນໆ). ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາຍົກໃຫ້ເຫັນບັນຫາຄວາມຊັບຊ້ອນທາງສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມທີ່ຈະຕ້ອງຮັບການແກ້ໄຂໃນທ້ອງຖິ່ນຕາມແຕ່ລະກໍລະນີ. ຍັງມີການຮັບຮູ້ວ່າ ບັນຫາຕ່າງໆ ແຕກຕ່າງອອກໄປຕາມແຕ່ລະພາກພື້ນ ແລະ ບໍ່ສາມາດບັນຈຸໄວ້ທັງໝົດໃນຄູ່ມືບົດແນະນຳນີ້.

ຄໍາແນະນຳສາມາດພົບໄດ້ໃນ *WHO/IUCN/WWF ວ່າດ້ວຍ ການອະນຸລັກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ*, ເຊິ່ງປະຈຸບັນລວມຢູ່ໃນການທົບທວນຄືນຄວາມຄົບຖ້ວນຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ຍືນຍົງ ແລະ ການອະນຸລັກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.

3.1 ການອະນຸຍາດໃຫ້ຂຸດຄົ້ນ

ໃນບາງປະເທດ ໃບອະນຸຍາດໃຫ້ຂຸດຄົ້ນ ແລະ ເອກະສານອື່ນໆຮັບຮອງໂດຍລັດຖະບານ ແລະ ເຈົ້າຂອງທີ່ດິນຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບກ່ອນການຂຸດຄົ້ນພັນພືດຈາກປ່າ. ມີເວລາພຽງພໍໃນການຂໍ ແລະ ການອອກໃບອະນຸຍາດ ທີ່ຈະຕ້ອງກໍານົດໃນຂັ້ນຕອນການວາງແຜນ. ນິຕິກຳແຫ່ງຊາດເຊັ່ນ: ບັນຊີແດງ ຂອງພັນພືດທີ່ເປັນບັນຊີແຫ່ງຊາດ ຄວນນຳມາພິຈາລະນາ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ.

ສໍາລັບວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາເພື່ອການສົ່ງອອກຈາກປະເທດທີ່ມີການຂຸດຄົ້ນ, ໃບອະນຸຍາດສົ່ງອອກ, ໃບອະນຸຍາດສຸຂະອະນາໄມຂອງພືດ, ສິນທິສັນຍາການຄ້າສາກົນພັນພືດພັນສັດທີ່ໃກ້ສູນພັນ (CITES) (ເພື່ອການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ) ໃບອະນຸຍາດ CITES (ເພື່ອການສົ່ງອອກຄືນ) ແລະ ໃບອະນຸຍາດອື່ນໆຈະຕ້ອງມີຕາມຂໍ້ກຳນົດ.

3.2 ການວາງແຜນດ້ານວິຊາການ

ກ່ອນການລິເລີ່ມການຂຸດຄົ້ນ, ການກະຈາຍຕົວດ້ານພູມສັນຖານ ແລະ ຄວາມໝາແໜ້ນຂອງປະຊາກອນຈໍານວນສາຍພັນເປົ້າໝາຍທີ່ເປັນຢາ ຄວນຖືກກໍານົດ. ໄລຍະຫ່າງຈາກທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງພືດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍແມ່ນປັດໄຈເພື່ອການພິຈາລະນາ. ເມື່ອບ່ອນຂຸດຄົ້ນຖືກກໍານົດ, ຄວນມີໃບອະນຸຍາດການຂຸດຄົ້ນທີ່ອອກໂດຍທ້ອງຖິ່ນ ແລະ/ຫຼື ອຳນາດການປົກຄອງຂັ້ນສູນກາງ ຕາມການກໍານົດໃນເນື້ອໃນຂໍ້ 3.1.

ຄວນມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຈຳເປັນກ່ຽວກັບສາຍພັນທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ (ປະເພດ, ການກະຈາຍຕົວ, ທຳມະຊາດວິທະຍາ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງພັນທຸກຳ, ການແຜ່ພັນດ້ານຊີວະວິທະຍາ ແລະ ວິທະຍາສາດທາງພືດພັນ). ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ

ເງື່ອນໄຂດ້ານສະພາບແວດລ້ອມລວມທັງພູມສັນຖານ, ພູມສາດ, ດິນ, ພູມອາກາດ ແລະ ສະພາບຂອງພືດທີ່ເຕີບໂຕຢູ່ ບ່ອນຂຸດຄົ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການສັງລວມ ແລະ ນຳສະເໜີເປັນແຜນການຄຸ້ມຄອງການຂຸດຄົ້ນ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າດ້ານສົມມຸດຖານຂອງສາຍພັນເປົ້າໝາຍພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງ ປະຊາກອນພືດ ຄວນປະຕິບັດເພື່ອສ້າງ "ພາບການຄົ້ນຫາ" ສຳລັບສາຍພັນ. ສຳເນົາພາບຖ່າຍ ແລະ ພາບປະກອບອື່ນໆ ຂອງພັນພືດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍໄດ້ຈາກປື້ມ ແລະ ຕົວຢ່າງສະໝຸນໄພ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຮູບກາຟຟິກຂອງພືດ (ຊື່ ວິທະຍາສາດ ຫຼື ຊື່ໃນທ້ອງຖິ່ນ) ຂອງສາຍພັນເປົ້າໝາຍ ແລະ ສິນສ່ວນຂອງພືດທີ່ເປັນເຄື່ອງມືມີປະໂຫຍດ ໂດຍ ສະເພາະສຳລັບກຳມະກອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ. ເຄື່ອງມືຊ່ວຍລະບຸຊື່ທາງວິທະຍາສາດ ແລະ ປະເພດຂອງພັນ ພືດມີປະໂຫຍດຢູ່ບ່ອນຂຸດຄົ້ນ ບ່ອນທີ່ສາຍພັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຫຼື ສາຍພັນບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງແຕ່ມີຄຸນລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ຖືກ ພົບໃນບ່ອນດັ່ງກ່າວ.

ການຂົນສົ່ງຢ່າງຮີບດ່ວນ, ປອດໄພ ແລະ ເຊື່ອໝັ້ນໄດ້ເພື່ອຂົນສົ່ງບຸກຄະລາກອນ, ອຸປະກອນ, ເຄື່ອງມືການສະ ໜອງ ແລະ ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຂຸດຄົ້ນມາໄດ້ນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການຫ້າງຫາກະກຽມລ່ວງໜ້າ.

ທີມງານຂຸດຄົ້ນມີຄວາມຄຸ້ນເຄີຍກັບເຕັກນິກການຂຸດຄົ້ນ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການນຳໃຊ້ອຸປະກອນ ແລະ ວັດຖຸ ດິບເປັນຢ່າງດີລວມທັງການທຳຄວາມສະອາດ, ເຮັດໃຫ້ແຫ້ງ ແລະ ເກັບມ້ຽນ. ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ບຸກຄະລາກອນຄວນ ຈັດຂຶ້ນເປັນປະຈຳ. ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບຸກຄະລາກອນທັງໝົດທີ່ຂຸດຄົ້ນ ຄວນຂຽນເປັນລາຍລັກອັກສອນຄົບຖ້ວນ ຊັດເຈນ. ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ ໂດຍສະເພາະຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຄ້າຂາຍ ແລະ ໜ່ວຍງານຂອງລັດ ຮັບຜິດຊອບການ ອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສາຍພັນພືດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍເພື່ອການຢາ.

ຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມຈາກການຂຸດຄົ້ນຢູ່ພາກສະໜາມທີ່ມີຕໍ່ບັນດາຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຄວນຖືກກວດກາ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ນິເວດວິທະຍາຂອງກິດຈະກຳຂຸດຄົ້ນຄວນຖືກຕິດຕາມໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງແຫຼ່ງກຳເນີດ ຕາມທຳມະຊາດ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາຈຳນວນພັນພືດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍໃຫ້ຍືນຍົງນັ້ນ ຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ໄດ້ຢູ່ບ່ອນຂຸດ ຄົ້ນ.

3.3 ການຄັດເລືອກພັນພືດທີ່ເປັນຢາເພື່ອການຂຸດຄົ້ນ

ໃນສະຖານທີ່ໃດກໍຕາມ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ນັ້ນ, ບັນດາສາຍພັນ ຫຼື ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພັນພືດທີ່ຖືກຄັດ ເລືອກເພື່ອການຂຸດຄົ້ນຄວນເປັນສາຍພັນອັນດຽວກັບສາຍພັນທີ່ກຳນົດໃນ ເອກະສານພາມາໂຄພິເດຍ ແຫ່ງຊາດ ຫຼື ໄດ້ ຮັບການແນະນຳໃນເອກະສານລະບຽບການແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງຂອງຢາສະໝຸນໄພ. ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີເອກະສານແຫ່ງຊາດ, ການຄັດເລືອກສາຍພັນ ຫຼື ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພັນພືດທີ່ກຳນົດໃນເອກະສານ ການຢາ ຫຼື ເອກະສານລະບຽບການອື່ນໆຂອງບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ຄວນນຳມາພິຈາລະນາ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີການແນະນຳ ພັນພືດທີ່ເປັນຢາສາຍພັນໃໝ່, ສາຍພັນ ຫຼື ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພັນພືດທີ່ຖືກຄັດເລືອກເພື່ອການຂຸດຄົ້ນຄວນຖືກລະບຸ

ແລະ ບັນທຶກເປັນເອກະສານວ່າ ເປັນແຫຼ່ງວັດຖຸດິບທີ່ຖືກໃຊ້ ຫຼື ລາຍລະອຽດເປັນຢາພື້ນເມືອງຂອງປະເທດແຫ່ງກຳເນີດ.

ຜູ້ຂຸດຄົ້ນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ຜູ້ຜະລິດວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ຢາສະໝຸນໄພຄວນກະກຽມຕົວຢ່າງທາງວິທະຍາສາດຂອງພືດເພື່ອສິ່ງໃຫ້ສຸນສະໝຸນໄພໃນພາກພື້ນ ຫຼື ແຫ່ງຊາດເພື່ອການຢັ້ງຢືນແຫຼ່ງກຳເນີດ. ຕົວຢ່າງ ຄວນຮັກສາຕາມໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຮັກສາໄວ້ຕາມສະພາບທີ່ແທດເໝາະ. ຊື່ຂອງຊ່ຽວຊານພືດ ຫຼື ຊ່ຽວຊານດ້ານອື່ນໆ ທີ່ລະບຸພັນພືດ ຫຼື ແຫຼ່ງກຳເນີດ ຄວນຖືກບັນທຶກເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ຖ້າພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ບໍ່ມີຄົນໃນຊຸມຊົນຮູ້ ການບັນທຶກເອກະສານຕົວຕົນທາງວິທະຍາສາດພືດຄວນສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ເກັບຮັກສາໄວ້.

3.4 ການຂຸດຄົ້ນ

ການຂຸດຄົ້ນຄວນຮັບປະກັນການຢູ່ລອດໃນໄລຍະຍາວຂອງປະຊາກອນພັນພືດໃນປ່າ ແລະ ແຫຼ່ງກຳເນີດ. ຄວາມໝາ ແໜ້ນຂອງຈຳນວນສາຍພັນທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍຢູ່ບ່ອນຂຸດຄົ້ນ ຄວນຖືກກຳນົດ ແລະ ສາຍພັນທີ່ຫາຍາກ ຫຼື ຂາດເຂັ້ມນັ້ນ ບໍ່ຄວນຂຸດຄົ້ນອອກມາ. ເພື່ອຊຸກຍູ້ການແຜ່ພັນຂອງແຫຼ່ງກຳເນີດວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ, ໂຄງສ້າງຂອງປະຊາກອນພັນພືດຕ້ອງຖືກຮັບປະກັນ. ແຜນການຄຸ້ມຄອງຄວນອີງໃສ່ສາຍພັນ ແລະ ສິ້ນສ່ວນຂອງພືດ (ຮາກ, ໃບ, ໝາກ ແລະ ອື່ນໆ) ທີ່ຈະຖືກຂຸດຄົ້ນ ແລະ ຄວນກຳນົດລະດັບ ແລະ ວິທີການຂຸດຄົ້ນ. ຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍສຳລັບພາກລັດ ຫຼື ໜ່ວຍງານອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຈະຮັບປະກັນວ່າ ບັນດາຜູ້ຊີ້ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ຖືກຂຸດຄົ້ນມານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ສ້າງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຢູ່ລອດຂອງສາຍພັນດັ່ງກ່າວ.

ບັນດາວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາຄວນຖືກຂຸດຄົ້ນໃນຊ່ວງລະດູການ ຫຼື ໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັບປະກັນເຖິງຄຸນະພາບທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງທັງແຫຼ່ງວັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ. ຍັງເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນດີວ່າ ຄວາມໝາແໜ້ນດ້ານປະລິມານຂອງອົງປະກອບດ້ານຊີວະວິທະຍາຈະແຕກຕ່າງຕາມໄລຍະການເຕີບໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຂອງພືດ. ສິ່ງນີ້ຍັງນຳໃຊ້ກັບສ່ວນປະສົມຂອງພັນພືດ ພື້ນເມືອງທີ່ເປັນພືດ ແລະ ບໍ່ເປັນພືດ. ເວລາທີ່ດີທີ່ສຸດໃນການຂຸດຄົ້ນ (ລະດູການ ຫຼື ເວລາຂອງວັນທີ່ມີຄຸນະພາບສູງ) ຄວນຖືກກຳນົດຕາມຄຸນະພາບ ແລະ ປະລິມານຂອງອົງປະກອບທາງຊີວະວິທະຍາຫຼາຍກວ່າຜົນຜະລິດທັງໝົດຂອງສິ້ນສ່ວນພັນພືດທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍ.

ມີແຕ່ສະເພາະລະບົບການຂຸດຄົ້ນທີ່ບໍ່ທຳລາຍນິເວດວິທະຍາເທົ່ານັ້ນ ທີ່ຈະນຳໃຊ້. ສິ່ງນີ້ຈະແຕກຕ່າງຕາມແຕ່ລະສາຍພັນ. ຕົວຢ່າງ: ເມື່ອຂຸດຄົ້ນຮາກຂອງຕົ້ນໄມ້ ແລະ ຟຸ່ມຕົ້ນໄມ້, ຮາກທີ່ຍັງເຫຼືອຈະຕ້ອງບໍ່ຂຸດ ຫຼື ຕັດ, ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ຮາກເຫງົ້າ ແລະ ຟຸ່ມຕົ້ນໄມ້ຄວນຫຼີກລ້ຽງ. ມີພຽງບາງສ່ວນຂອງຮາກທີ່ຄວນລະບຸຕຳແໜ່ງ ແລະ ຂຸດຄົ້ນໄດ້. ເມື່ອຂຸດຄົ້ນສາຍພັນທີ່ເປືອກໄມ້ແມ່ນວັດຖຸດິບອັນຕົ້ນຕໍທີ່ໃຊ້, ຕົ້ນໄມ້ບໍ່ຄວນຖືກແຍກ ຫຼື ລອກເປືອກອອກທັງໝົດ, ການແກະເປືອກຕາມລວງຂວາງຈາກດ້ານໜຶ່ງໄປຫາອີກດ້ານຈະຊ່ວຍໃຫ້ຕັດໄດ້ ແລະ ຂຸດຄົ້ນເປືອກໄມ້.

ພືດທີ່ເປັນຢາບໍ່ຄວນຖືກຂຸດຄົ້ນຢູ່ໃນ ຫຼື ໃກ້ກັບພື້ນທີ່ທີ່ມີການໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດໃນລະດັບທີ່ມີສູງ ຫຼື ມີສານປົນເປື້ອນອື່ນໆທີ່ຖືກໃຊ້ ຫຼື ພົບເຊັ່ນ: ພົບຢູ່ຕາມແຄມທາງ, ຄອງລະບາຍນ້ຳ, ທາງຂອງການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ, ສະຖານທີ່

ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ມີໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຕັ້ງຢູ່ ເຊິ່ງອາດປ່ອຍທາດພິດອອກມາ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາຢູ່ໃນ ແລະ ອ້ອມຂ້າງທັງຫຍ້າລວມທັງແຄມນ້ຳທີ່ຢູ່ໃກ້ທັງຫຍ້າ ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດການປົນເປື້ອນຈຸລິນຊີຈາກອາຈົມຂອງສັດ.

ໃນເວລາມີການຂຸດຄົ້ນ ຄວນພະຍາຍາມແຍກສິ່ງສ່ວນຂອງພືດທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ ແລະ ແຍກວັດຖຸປົນເປື້ອນອື່ນໆ ໂດຍສະເພາະຫຍ້າທີ່ເປັນພິດ. ວັດຖຸດິບພັນພືດເປັນຢາທີ່ຍ່ອຍສະຫຼາຍຄວນເອົາຖິ້ມ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາເມື່ອຂຸດຄົ້ນມາ ບໍ່ຄວນມາສຳພັດກັບດິນ. ຖ້າເປັນສ່ວນທີ່ຢູ່ໃນດິນ (ເຊັ່ນ: ຮາກ) ຖືກນຳໃຊ້, ດິນຄວນຖືກແຍກຈາກພືດໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວຫຼັງຂຸດຄົ້ນ. ວັດຖຸດິບທີ່ຖືກຂຸດຄົ້ນຄວນຖືກຮັກສາໄວ້ໃນກະຕ່າທີ່ສະອາດ, ເປົາທີ່ແຫ້ງ, ບັນຈຸພັນທີ່ມີອາກາດລະບາຍດີ ຫຼື ໃຊ້ຜ້າປົກໄວ້ບໍ່ໃຫ້ມີການປົນເປື້ອນລວມທັງສິ່ງສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈາກການຂຸດຄົ້ນທີ່ຜ່ານມາ.

ພາຍຫຼັງການຂຸດຄົ້ນ ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຢາອາດນຳມາເຂົ້າຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນທີ່ເໝາະສົມ ລວມທັງການກຳຈັດວັດຖຸຕ່າງໆທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ ແລະ ວັດຖຸປົນເປື້ອນ, ການລ້າງ (ເພື່ອແຍກດິນທີ່ມີຈຳນວນຫຼາຍອອກ) ການຄັດເລືອກ ແລະ ການຕັດ. ພືດທີ່ເປັນຢາຄວນຖືກປົກປ້ອງຈາກແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ, ນົກ ຜລະ ສັດຕູພືດອື່ນໆ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ຖ້າບ່ອນຂຸດຄົ້ນຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຫ່າງຈາກບ່ອນປຸງແຕ່ງ ອາດມີຄວາມຈຳເປັນໃນການຕາກດ້ວຍອາກາດ ຫຼື ຕາກແຫ້ງດ້ວຍແສງແດດກ່ອນການຂົນສົ່ງວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ.

ຖ້າຂຸດຄົ້ນສິ່ງສ່ວນຂອງພືດຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງຢ່າງ ສາຍພັນຂອງພືດຕ່າງໆ ຫຼື ວັດຖຸດິບຄວນເກັບກຳໃຫ້ແຍກ ແລະ ຂົນສົ່ງໂດຍບັນຈຸພັນທີ່ຕ່າງກັນ. ການປົນເປື້ອນແບບຂ້າມຄວນຫຼີກລ້ຽງຕະຫຼອດເວລາ.

ໃນເວລາການຂຸດຄົ້ນທີ່ນຳໃຊ້ອຸປະກອນເຊັ່ນ: ພ້າພັນ, ມົດຕັດ, ເລື້ອຍ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ກິນລະສາດ ຄວນຮັກສາໃຫ້ສະອາດ ແລະ ຢູ່ໃນສະພາບດີຕະຫຼອດ. ສິ່ງສ່ວນທີ່ມາສຳພັດໂດຍກົງກັບພືດທີ່ຂຸດຄົ້ນມາ ຄວນປອດນ້ຳມັນ ແລະ ບໍ່ມີການປົນເປື້ອນ.

3.5 ບຸກຄະລາກອນ

ຊ່ຽວຊານພາຍໃນທີ່ຮັບຜິດຊອບຂຸດຄົ້ນພັນພືດຢູ່ພາກສະໜາມ ຄວນຜ່ານການສຶກສາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມທັງນອກ ແລະ ໃນລະບົບກ່ຽວກັບວິທະຍາສາດຂອງພືດ ແລະ ມີປະສົບການຕົວຈິງເຮັດວຽກຢູ່ພາກສະໜາມ. ເຂົາເຈົ້າຄວນຮັບຜິດຊອບຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ ທີ່ຍັງຂາດຄວາມຮູ້ເຕັກນິກທີ່ພຽງພໍເພື່ອປະຕິບັດໜ້າທີ່ໃນຂະບວນການຂຸດຄົ້ນພັນພືດ. ເຂົາເຈົ້າຍັງຮັບຜິດຊອບໃນການຊີ້ນຳກຳມະກອນ ແລະ ບັນທຶກເອກະສານໜ້າວຽກທັງໝົດ. ພະນັກງານປະຈຳຢູ່ພາກສະໜາມຄວນມີຄວາມຮູ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມດ້ານພຶກສາສາດໃຫ້ພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຈັດຈຳພັນພືດທີ່ເປັນຢາໂດຍສະເພາະຊື່ທົ່ວໄປຂອງພືດ ແລະ ຊື່ວິທະຍາສາດ (ຊື່ລາຕິນ).

ຊ່ຽວຊານພາຍໃນຈະເປັນຂົວຕໍ່ດ້ານຄວາມຮູ້ລະຫວ່າງຄົນທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ, ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ. ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ ແລະ ກຳມະກອນພາຍໃນທັງໝົດທີ່ຂຸດຄົ້ນພັນພືດ ຄວນມີຄວາມຮູ້ທີ່ພຽງພໍຕໍ່ສາຍພັນທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍເພື່ອການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ສາມາດໄຈ້ແຍກສາຍພັນທີ່ເປັນເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ຈາກສາຍພັນທີ່ຄ້າຍຄືກັນທາງພຶກສາສາດ ແລະ/ ຫຼື ທາງພັນທຸກຳ. ຜູ້ຂຸດຄົ້ນຄວນໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ທັງໝົດທີ່ຕິດພັນກັບການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກສາຍພັນພ້ອມທັງຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ສັງຄົມທີ່ໄດ້ຈາກການຂຸດຄົ້ນທີ່ຍືນຍົງຂອງພືດທີ່ເປັນຢາ.

ທີມງານຂຸດຄົ້ນຄວນມີມາດຕະການເພື່ອຮັບປະກັນເຖິງສະຫວັດດີການ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນຕະຫຼອດຂັ້ນຕອນທັງໝົດຂອງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ຄ້າຂາຍພັນພືດທີ່ເປັນຢາ. ພະນັກງານທັງໝົດຈະຕ້ອງຮັບການປົກປ້ອງຈາກພັນພືດທີ່ເປັນພິດ ແລະ ພືດທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຜິວໜັງ, ສັດເປັນພິດ ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ເປັນພາຫະນຳເຊື້ອ. ເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ຊ່ວຍປົກປ້ອງຢ່າງເໝາະສົມເຊັ່ນ: ຖົງມືຄວນຖືກໃສ່ເມື່ອຈຳເປັນ.

ກະລຸນາອ່ານຂໍ້ 4.7 ເພື່ອຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ.

4. ອົງປະກອບທົ່ວໄປດ້ານເຕັກນິກສໍາລັບການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

4.1 ຂະບວນການປຸງແຕ່ງພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວພືດ

4.1.1 ການກວດກາ ແລະ ຄັດເລືອກ

ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢາຄວນຖືກກວດ ແລະ ຄັດເລືອກກ່ອນຂະບວນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ. ການກວດກາອາດປະກອບມີ:

- ♦ ການກວດກາດ້ວຍຕາເປົ່າສໍາລັບການປົນເປື້ອນແບບຂ້າມທີ່ມີພັນພືດຢາທີ່ບໍ່ແມ່ນເປົ້າໝາຍ ແລະ/ຫຼື ສິ່ນສ່ວນອື່ນໆຂອງພືດ;
- ♦ ການກວດກາດ້ວຍຕາເປົ່າຊອກຫາວັດຖຸປົນເປື້ອນ;
- ♦ ການປະເມີນຜົນສະພາບພາຍນອກເຊັ່ນ: ຮູບຊົງ, ຄວາມເສຍຫາຍ, ຂະໜາດ, ສີ, ກິ່ນ ແລະ ອາດລວມເຖິງລົດຊາດຂອງພືດ.

4.1.2 ຂະບວນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ

ບັນດາມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນຈະຂຶ້ນກັບປະເພດຂອງແຕ່ລະວັດຖຸດິບ. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວຄວນປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ, ລະບຽບການ ແລະ ຫຼັກການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນ. ໃນບາງກໍລະນີ ຜູ້ຊື້ອາດຂໍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການສະເພາະ. ລະບຽບການດັ່ງກ່າວຄວນສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດດ້ານລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນທີ່ໃຊ້ກັບປະເທດຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊື້ອື່ນໆ.

ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມ. ຖ້າມີການດັດແກ້ ສິ່ງນີ້ຄວນຍົກເຫດຜົນໂດຍມີຂໍ້ມູນການທົດລອງທີ່ພຽງພໍບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢານັ້ນ ບໍ່ໄດ້ສູນຫາຍໄປ.

ວັດຖຸດິບທີ່ເກັບກ່ຽວ ຫຼື ຂຸດຄົ້ນມານັ້ນ ຄວນຮັບການຂົນສົ່ງ ແລະ ແກະກ່ອງພາຍຫຼັງມາເຖິງໂຮງງານປຸງແຕ່ງຢ່າງລະມັດລະວັງ. ກ່ອນການປຸງແຕ່ງ ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢາຄວນຮັບການປົກປ້ອງຈາກຝົນ, ຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆທີ່ອາດພາໃຫ້ພືດຖືກກະທົບ. ວັດຖຸດິບຄວນຖືກແສງແດດໂດຍກົງກໍຕໍ່ເມື່ອມີຄວາມຕ້ອງການສະເພາະໃນການຕາກແຫ້ງ.

ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢາ ຈະໃຊ້ເປັນວັດຖຸດິບສິດ ຄວນຖືກເກັບກ່ຽວ/ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຂົນສົ່ງໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວ ໄດ້ໄປໂຮງງານປຸງແຕ່ງເພື່ອກັນການບໍ່ມີຕົວຂອງຈຸລິນຊີ ແລະ ການຫຼຸດລົງຂອງຄວາມຮ້ອນ. ວັດຖຸດິບອາດຖືກເກັບ ຮັກສາໃນຕູ້ເຢັນ, ໃນໄຫ, ໃນກັບເຈ້ຍ ຫຼື ໃຊ້ມາດຕະການຮັກສາດ້ວຍເອັນຊາຍ ແລະ ວິທີອື່ນໆທີ່ເໝາະສົມທັນທີ ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ/ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ໃນເວລາສົ່ງຜ່ານໄປຫາຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ. ການນຳໃຊ້ສານກັນບຸດຄວນຖືກຫຼີກ ລ້ຽງ. ຖ້ານຳໃຊ້ ຄວນປະຕິບັດຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນສຳລັບຜູ້ປຸກ/ຜູ້ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ ສຸດທ້າຍ.

ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດສິດ ຄວນຮັກສາໄວ້ໃນຕູ້ເຢັນ, ໃນໄຫ, ໃນກັບເຈ້ຍ ຫຼື ໃຊ້ມາດຕະການຮັກສາດ້ວຍເອັນ ຊາຍ ແລະ ວິທີອື່ນໆທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຂົນສົ່ງໄປຫາຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້. ການນຳໃຊ້ສານກັນບຸດ ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງ. ຖ້ານຳໃຊ້ ຄວນບັນທຶກເປັນເອກະສານ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກ ພື້ນ ທັງໃນປະເທດທີ່ເປັນແຫຼ່ງກຳນົດ ແລະ ປະເທດຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ.

ວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາທັງໝົດຄວນຮັບການກວດກາໃນໄລຍະຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນໃນສາຍທາງການ ຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຫຼື ມີວັດຖຸປົນເປື້ອນໃດໜຶ່ງຄວນເອົາຖິ້ມໂດຍເຄື່ອງຈັກ ຫຼື ເຮັດດ້ວຍ ມື. ຕົວຢ່າງ: ເຄື່ອງຈັກອົບແຫ້ງວັດຖຸດິບ ຄວນຖືກກວດ, ຜ່ານຕະແກງຮ່ອນ ຫຼື ເຄື່ອງຮ່ອນເພື່ອເອົາວັດຖຸດິບທີ່ບໍ່ມີສີ, ຕົກໄໝກ ຫຼື ຖືກທຳລາຍອອກ ພ້ອມທັງແຍກດິນ, ກ້ອນຫິນ ແລະ ວັດຖຸປົນເປື້ອນອື່ນໆອອກ. ອຸປະກອນເຊັ່ນ: ຕະ ແກງຮ່ອນຄວນຖືກທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາຢ່າງເປັນປະຈຳ.

ວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາທັງໝົດທີ່ຜ່ານຂະບວນການປຸງແຕ່ງຄວນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການປົນເປື້ອນ ແລະ ການ ຍ່ອຍສະຫຼາຍພ້ອມທັງກັນຈາກແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ, ນົກ ແລະ ສັດຕູພືດອື່ນໆ ແລະ ກັນຈາກສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດ ບ້ານ.

4.1.3 ການຕາກແຫ້ງ

ເມື່ອວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາຖືກກະກຽມເພື່ອນຳໃຊ້ໃນຮູບແບບຂອງພືດແຫ້ງນັ້ນ ບໍລິມາດຄວາມຊຸ່ມຂອງວັດຖຸ ດິບຄວນມີຄ່າຕໍ່າເທົ່າທີ່ຈະຕໍ່າໄດ້ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເສຍຫາຍຈາກການຕົກໄໝກ ແລະ ການຕິດເຊື້ອຈຸລິນຊີອື່ນໆ. ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບບໍລິມາດຄວາມຊຸ່ມທີ່ເໝາະສົມສຳລັບວັດຖຸດິບພືດຢາສະເພາະ ອາດມີໃນຟາມາໂຄເປຍ ຫຼື ໂມໂນກຣາຟ ອື່ນໆ.

ພືດຢາສາມາດຕາກແຫ້ງໄດ້ຫຼາຍວິທີເຊັ່ນ: ຕາກຢູ່ບ່ອນເປີດໂລ່ງມີອາກາດ (ບ່ອນຮົ່ມທີ່ກັນແສງແດດໂດຍກົງ); ສະຖານທີ່ເປັນຖ້ານບາງໆໃນຕູ້ອົບ, ຫ້ອງທີ່ມີເຊືອກແລ່ນຜ່ານ ຫຼື ໃນອາຄານ; ຕາກແດດໂດຍກົງຖ້າເຫັນວ່າເໝາະສົມ; ໃນເຕົາ/ຫ້ອງອົບ ແລະ ເຕົາອົບໂຊລາ; ໃຊ້ໄຟອົບທາງອ້ອມ; ການອົບ; ການເຮັດໃຫ້ແຫ້ງ; ໄມໂຄເວັບ ຫຼື ໃຊ້ອຸປະກອນ ແສງອິນຟາເລດ. ບ່ອນໃດທີ່ເປັນໄປໄດ້ ໃຫ້ອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມຖືກຄວບຄຸມເພື່ອຫຼີກລ້ຽງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ອົງ

ປະກອບທາງເຄມີ. ວິທີ ແລະ ອຸນຫະພູມໃຊ້ໃນການຕາກແຫ້ງອາດມີຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ. ຕົວຢ່າງ: ການຕາກແຫ້ງໃນບ່ອນຮົ່ມແມ່ນຕ້ອງການເພື່ອຮັກສາ ຫຼື ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສີຂອງໃບ ແລະ ດອກ; ແລະ ອຸນຫະພູມຕໍ່າຄວນໃຊ້ກັບກໍລະນີທີ່ວັດຖຸດິບມີອົງປະກອບທີ່ບໍ່ສະຖຽນ. ເງື່ອນໄຂການຕາກແຫ້ງຄວນຖືກບັນທຶກ.

ໃນກໍລະນີຂອງການຕາກແຫ້ງຕາມທໍາມະຊາດຢູ່ບ່ອນໂລ່ງທີ່ມີອາກາດ ວັດຖຸດິບພືດຢາຄວນວາງໃຫ້ກະຈາຍ ຕົວເປັນຊັ້ນບາງໆ ແລະ ຄົນ ຫຼື ປື້ນໄປມາຕະຫຼອດ. ເພື່ອຮັບປະກັນການໝູນວຽນຂອງອາກາດທີ່ພຽງພໍ ຕາໜ່າງໃຊ້ຕາກ ຄວນຢອງໄວ້ບ່ອນທີ່ສູງພໍຈາກດິນ. ຄວນພະຍາຍາມຮັກສາການຕາກແຫ້ງທີ່ເປັນອັນດຽວກັນສໍາລັບວັດຖຸດິບ ແລະ ເພື່ອ ຫຼີກລ້ຽງການຕົກໂໜກ.

ການຕາກແຫ້ງວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ວາງໄວ້ເທິງດິນໂດຍກົງນັ້ນ ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງ. ຖ້າເປັນພື້ນຜິວຄອນກິດ ຫຼື ຊີ ເມັນ, ວັດຖຸດິບຄວນວາງໄວ້ເທິງຕະແກງ ຫຼື ແຜ່ນແພ ຫຼື ຖາດຮອງທີ່ເໝາະສົມ. ແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ, ນົກ ແລະ ສັດຕູ ພືດສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ ຄວນຢູ່ຫ່າງຈາກບ່ອນຕາກ.

ສໍາລັບການຕາກໃນອາຄານບ່ອນຮົ່ມ ໄລຍະເວລາຂອງການຕາກ, ອຸນຫະພູມ, ຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ເງື່ອນໄຂອື່ນໆ ຄວນກໍານົດບົນພື້ນຖານຂອງສິ່ນສ່ວນຂອງພືດ (ຮາກ, ໃບ, ລໍາຕົ້ນ, ເປືອກ, ດອກ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ພິຈາລະນາອົງ ປະກອບທາງທໍາມະຊາດທີ່ບໍ່ສະຖຽນເຊັ່ນ: ນໍ້າມັນຂອງພືດທີ່ຈໍາເປັນ.

ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ແຫຼ່ງຄວາມຮ້ອນເພື່ອຕາກແຫ້ງໂດຍກົງ (ໄຟ) ຄວນຖືກຈໍາກັດຕາມອາຍແກັສ ບຸເທນ, ໄຟເພນ ຫຼື ແກັສທໍາມະຊາດ, ແລະ ອຸນຫະພູມຄວນຕໍາກວ່າ 60 °C. ⁶ ຖ້າໄຟໄດ້ຈາກແຫຼ່ງອື່ນ ການຖືກໄຟຂອງວັດຖຸດິບ, ຄວັນ ແລະ ວັດຖຸດິບພືດຢາຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງ.

4.1.4 ຂະບວນການສະເພາະ

ວັດຖຸດິບພືດຢາບາງຊະນິດຕ້ອງການຂະບວນການປຸງແຕ່ງສະເພາະເພື່ອ ປັບປຸງຄວາມບໍລິສຸດຂອງສິ່ນສ່ວນພືດ ທີ່ໃຊ້; ຫຼຸດຜ່ອນເວລາຕາກແຫ້ງ; ກັນຄວາມເສຍຫາຍຈາກການຕົກໂໜກ ຈຸລິນຊີ ແລະ ແມງໄມ້; ກໍາຈັດພືດຈາກສ່ວນ ປະສົມທີ່ເປັນພິດໃນທ້ອງຖິ່ນ; ແລະ ຍົກລະດັບປະສິດທິພາບຂອງການບໍາບັດ. ຂະບວນການສະເພາະທົ່ວໄປປະກອບ ດ້ວຍ ການຄັດແຍກກ່ອນ, ການປອກເປືອກຂອງຮາກ ແລະ ເຫງົ້າ, ການຕົ້ມນໍ້າ, ອົບອາຍນໍ້າ, ເຮັດໃຫ້ປຽກ, ການດອງ, ການກັ່ນ, ການລົນຄວັນ, ການຂົ້ວ, ການດອງຕາມທໍາມະຊາດ, ການບໍາບັດດ້ວຍໝາກນາວ ແລະ ການສັບ. ຂະບວນ ການປຸງແຕ່ງທີ່ມີຂໍ້ມູນຮູບຊົງທີ່ແນ່ນອນ, ການມັດເຂົ້າກັນ ແລະ ການຕາກແຫ້ງພິເສດອາດຍັງມີຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງ ວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢາ.

ການບໍາບັດໂດຍກັນຈຸລິນຊີອອກໃຫ້ວັດຖຸດິບພືດຢາ (ວັດຖຸດິບ ຫຼື ຜ່ານການປຸງແຕ່ງ) ໂດຍໃຊ້ຫຼາຍວິທີລວມ ທັງການສາຍລັງສີ ຈະຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ວັດຖຸດິບຕ້ອງຖືກຕິດສະຫຼາກຕາມຂໍ້ກໍານົດ. ມີພຽງແຕ່ພະນັກງານຜ່ານການ

⁶ ເອກະສານອ້າງອີງ Heber W. Youngken. Textbook of Pharmacognosy, 6th ed. (16).

ຝຶກອົບຮົມຢ່າງເໝາະສົມໃຊ້ອຸປະກອນທີ່ຜ່ານການຮັບຮອງ ນຳໃຊ້ໄດ້ເທົ່ານັ້ນ ແລະ ເຂົາເຈົ້າຄວນປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານ ແລະ ລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນ ທັງໃນປະເທດຜູ້ປຸກ/ຜູ້ຂຸດ ຄົ້ນ ແລະ ປະເທດຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ. ເພດານສູງສຸດຂອງວັດຖຸອື່ນ ຖືກກຳນົດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມ.

4.1.5 ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການປຸງແຕ່ງ

ບັນດາອົງປະກອບຂ້າງລຸ່ມຄວນຖືກພິຈາລະນາເມື່ອສ້າງລະບົບຮັບປະກັນຄຸນະພາບ ແລະ ນຳໃຊ້ລະບົບໃນທຸກ ຂັ້ນຕອນການຜະລິດ ແລະ ຢູ່ສະຖານທີ່ການຜະລິດ.

ສະຖານທີ່

ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກຄວນຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ປາສະຈາກກິ່ນເໝັນ, ຄວັນ, ຝຸ່ນ ຫຼື ສິ່ງປົນເປື້ອນອື່ນໆ ແລະ ສະຖານທີ່ຕ້ອງບໍ່ຕັ້ງຢູ່ບ່ອນທີ່ນ້ຳຖ້ວມ.

ທາງເຂົ້າເຖິງ ແລະ ພື້ນທີ່ໃຫ້ພາຫະນະເຂົ້າໄດ້

ເສັ້ນທາງ ແລະ ພື້ນທີ່ ຈະຕ້ອງຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຂອບເຂດຊາຍແດນ ຫຼື ໃນພື້ນທີ່ອ້ອມຂ້າງ ກໍ່ຄວນມີຜິວໜ້າດິນທີ່ແຂງແກ່ງ ແລະ ປູພື້ນໃຫ້ເໝາະສົມກັບພາຫະນະ. ຄວນມີລະບົບລະບາຍນ້ຳທີ່ພຽງພໍ ແລະ ກຳນົດການທຳຄວາມສະອາດ.

ອາຄານ

ອາຄານຄວນຮັບການກໍ່ສ້າງໃຫ້ໝັ້ນຄົງຖາວອນ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາສ້ອມແປງ. ພື້ນທີ່ເປີເປື້ອນເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ໃຊ້ ໃນການຕາກແຫ້ງ ແລະ ບົດ ຈະຕ້ອງແຍກຈາກພື້ນທີ່ສະອາດ ຢູ່ອາຄານທີ່ແຍກກັນ. ວັດຖຸກໍ່ສ້າງທັງໝົດຈະຕ້ອງບໍ່ສິ່ງຕໍ່ ສິ່ງປົນເປື້ອນທີ່ບໍ່ຕ້ອງການໄປຫາວັດຖຸດິບພືດຢາ. ເມື່ອການກໍ່ສ້າງສຳເລັດ ວັດຖຸກໍ່ສ້າງຈະຕ້ອງບໍ່ປ່ອຍທາດພິດ. ການນຳ ໃຊ້ວັດຖຸທີ່ບໍ່ສາມາດທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ຂ້າເຊື້ອໄດ້ດີເຊັ່ນ: ໄມ້ ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງອອກຈາກວ່າຈະເຮັດໃຫ້ສະອາດ ບໍ່ເປັນແຫຼ່ງປົນເປື້ອນ.

ອາຄານຄວນຖືກອອກແບບໃຫ້:

- ♦ ສະໜອງພື້ນທີ່ເຮັດວຽກ ແລະ ຫ້ອງເກັບມ້ຽນທີ່ພຽງພໍເພື່ອຊ່ວຍໃນການໃຊ້ງານທັງໝົດໃນລະດັບດີ;
- ♦ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການດຳເນີນງານມີປະສິດທິພາບ ແລະ ສະອາດ ຊ່ວຍໃຫ້ຄວບຄຸມການໄຫຼວຽນ ຂອງສາຍພານການຜະລິດຈາກການມາຮອດຂອງວັດຖຸດິບໄປຈົນຮອດການປຸງແຕ່ງ;
- ♦ ຊ່ວຍໃຫ້ມີການຄວບຄຸມອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມທີ່ເໝາະສົມ;
- ♦ ຊ່ວຍໃຫ້ແຍກສິ້ນສ່ວນ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆຂອງການຜະລິດທີ່ອາດພາໃຫ້ເກີດການປົນເປື້ອນແບບຂ້າມ, ໂດຍ ສະເພາະເພື່ອແຍກພື້ນທີ່ເປື້ອນ (ບ່ອນຕາກແຫ້ງ ແລະ ບົດ) ຈາກພື້ນທີ່ສະອາດ;

- ♦ ຊ່ວຍໃຫ້ຄວບຄຸມການເຂົ້າເຖິງພື້ນທີ່ອື່ນໆຕາມຄວາມເໝາະສົມ;
- ♦ ຊ່ວຍໃຫ້ທຳຄວາມສະອາດງ່າຍ ແລະ ພຽງພໍ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ເກີດຄວາມສະອາດໃນພື້ນທີ່;
- ♦ ຊ່ວຍກັນການເຂົ້າເຖິງສິ່ງປົນເປື້ອນຕາມທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ຄວັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ອື່ນໆ;
- ♦ ຊ່ວຍກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູພືດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານເຂົ້າໄດ້;
- ♦ ເມື່ອເປັນໄປໄດ້ ຈະຊ່ວຍກັນແສງແດດໂດຍກົງທີ່ຈະສ່ອງໃສ່ພື້ນທີ່ສະເພາະໃດໜຶ່ງ.

ພື້ນທີ່ມີການສຳພັດກັບວັດຖຸດິບທີ່ເປັນພືດຢາ

- ♦ ພື້ນ ຄວນກັນນ້ຳ, ບໍ່ດູດຊັບ, ລ້າງງ່າຍ, ບໍ່ໝື່ນ ແລະ ເປັນວັດຖຸບໍ່ມີພືດ, ບໍ່ມີຮອຍແຕກ, ແລະ ງ່າຍທີ່ຈະທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ຂ້າເຊື້ອ. ເມື່ອເໝາະສົມ, ພື້ນຄວນເປັນຄ້ອຍຊັບໃຫ້ພໍເພື່ອລະບາຍທາດແຫຼວໄປຢູ່ບ່ອນທີ່ຕ້ອງການລະບາຍ.
- ♦ ຝາ ຄວນເຄືອບດ້ວຍສານກັນນ້ຳ, ບໍ່ດູດຊັບ ແລະ ລ້າງງ່າຍ, ຫຸ້ມ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ແມງໄມ້ເຂົ້າ ແລະ ຄວນທາສີຈາງ. ເພື່ອໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ທີ່ດີ ຝາຄວນລຽບ ແລະ ບໍ່ມີຮອຍແຕກ ແລະ ງ່າຍທີ່ຈະທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ຂ້າເຊື້ອ. ເມື່ອເໝາະສົມ ມຸມລະຫວ່າງຝາ, ລະຫວ່າງຝາ ແລະ ພື້ນ ແລະ ລະຫວ່າງຝາ ແລະ ເພດານຄວນປິດ ແລະ ຫຸ້ມເພື່ອຊ່ວຍໃນການທຳຄວາມສະອາດ.
- ♦ ເພດານ ຄວນຖືກອອກແບບ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ເຮັດສຳເລັດເພື່ອປ້ອງກັນການສະສົມຂອງຝຸ່ນ ແລະ ຫູດຜ່ອນຄວາມໜາແໜ້ນ, ການຕົກໂໝກ ແລະ ເກີດເຊື້ອລາ, ແລະ ງ່າຍທີ່ຈະທຳຄວາມສະອາດ.
- ♦ ບ່ອງຢ້ຽມ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ເປີດໄດ້ອື່ນໆ ຄວນຖືກກໍ່ສ້າງເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການສະສົມຂອງຝຸ່ນ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ເປີດໄດ້ຄວນໃສ່ຕາໜ່າງກັນແມງໄມ້. ຕາໜ່າງງ່າຍທີ່ຈະເອົາອອກມາທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ສ້ອມແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບດີ. ບານບ່ອງຢ້ຽມທີ່ຢູ່ດ້ານໃນຄວນມີຄ້ອຍເພື່ອກັນການສະສົມຂອງຝຸ່ນ.
- ♦ ບານປະຕູ ຄວນລຽບ, ມີຜິວໜ້າທີ່ບໍ່ດູດຊັບ ແລະ ປິດດ້ວຍຕົວມັນເອງໄດ້ ແລະ ມີອຸປະກອນຊ່ວຍປິດ.
- ♦ ບັນໄດ, ລົບ ແລະ ໂຄງສ້າງທີ່ມີອຸປະກອນເສີມອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຊ່ອງຫວ່າງ, ບັນໄດ, ລາງ ຄວນຕິດຕັ້ງ ແລະ ກໍ່ສ້າງໄວ້ບ່ອນທີ່ບໍ່ພາໃຫ້ເກີດການປົນເປື້ອນກັບວັດຖຸດິບພືດຢາ. ລາງ ຄວນຖືກກໍ່ສ້າງພ້ອມການກວດກາ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດ.
- ♦ ໂຄງສ້າງ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຕັ້ງຢູ່ເທິງຫົວ ຄວນຖືກຕິດຕັ້ງເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປົນເປື້ອນວັດຖຸດິບພືດຢາ (ທັງວັດຖຸດິບ ແລະ ປຸງແຕ່ງ) ໂດຍການຕິດຕັ້ງສຸມໃສ່ບ່ອນໃດໜຶ່ງ ແລະ ຍ່ອນລົງມາ ແລະ ຄວນຖືກປົກປ້ອງຈາກການປົນເປື້ອນໃນກໍລະນີທີ່ແຕກ. ອຸປະກອນບໍ່ຄວນກົດຂວາງການທຳຄວາມສະອາດ. ອຸປະກອນຄວນຖືກຫຸ້ມ ແລະ ຖືກອອກແບບ ແລະ ສຳເລັດຮູບເພື່ອການສະສົມຂອງຝຸ່ນ ແລະ ຫູດຜ່ອນການກໍ່ຕົວຂອງເຊື້ອລາ ແລະ ຕົກໂໝກ. ງ່າຍໃນການທຳຄວາມສະອາດ.
- ♦ ພື້ນທີ່ພັກຜ່ອນ, ກະກຽມອາຫານ ແລະ ກິນອາຫານ, ຫ້ອງປ່ຽນເຄື່ອງນຸ່ງ, ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ພື້ນທີ່ອື່ນໆທີ່ຮັກສາສັດລ້ຽງ ຄວນແຍກອອກໄປໃຫ້ໄກ ແລະ ບໍ່ຄວນເປັນບ່ອນໂລ່ງໂດຍກົງເຊື້ອມຕໍ່ກັບພື້ນທີ່ມີວັດຖຸດິບພືດຢາ.

ນ້ຳປະປາ

ການສະໜອງນ້ຳທີ່ສະອາດ, ມີແຮງດັນ ແລະ ອຸນຫະພູມທີ່ເໝາະສົມ ມີໄວ້ໃຫ້ສະຖານທີ່ເກັບຮັກສາ ແລະ ການແຈກຢາຍ ແລະ ມີການປົກປ້ອງຈາກການປົນເປື້ອນຢ່າງເໝາະສົມ.

- ♦ *ນ້ຳກ້ອນ* ຄວນໄດ້ຈາກນ້ຳສະອາດ; ຄວນຜ່ານການຜະລິດ, ຈັບຕ້ອງ ແລະ ຮັກສາເພື່ອກັນການປົນເປື້ອນ.
- ♦ *ອາຍນ້ຳ* ໃຊ້ເຂົ້າໂດຍກົງກັບວັດຖຸດິບ ຫຼື ພື້ນຜິວທີ່ສຳພັດກັບວັດຖຸດິບ ບໍ່ມີສານປົນເປື້ອນທີ່ອາດເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບ ຫຼື ສານປົນເປື້ອນວັດຖຸດິບພືດຢາ.
- ♦ *ນ້ຳໃຊ້ທົ່ວໄປ* ສຳລັບການຜະລິດອາຍນ້ຳ, ຕຸ້ຍເຢັນ, ຄວບຄຸມອັກຄີໄພ ແລະ ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງອື່ນໆທີ່ບໍ່ແມ່ນການປຸງແຕ່ງ ຈະຢູ່ໃນທໍ່ນ້ຳທີ່ແຍກອອກໄປ, ທໍ່ນ້ຳໝາຍດ້ວຍສີອື່ນ ແລະ ຈະບໍ່ມີການປົນເປື້ອນແບບຂ້າມ ຫຼື ການໄຫຼກັບຂອງນ້ຳເຂົ້າໄປໃນລະບົບນ້ຳສະອາດ.
- ♦ *ນ້ຳສະອາດ* ຄວນຖືກໃຊ້ເພື່ອຂະບວນການລ້າງ ແລະ ອະເຊື້ອແບບປຽກ.

ການປ່ອຍນ້ຳເສຍ ແລະ ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ

ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຄວນມີລະບົບປ່ອຍນ້ຳເສຍ ແລະ ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ສາມາດບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບດີຕະຫຼອດເວລາ. ທໍ່ລະບາຍນ້ຳເສຍທັງໝົດ (ລວມທັງລະບົບນ້ຳເສຍ) ຄວນມີຂະໜາດໃຫຍ່ພໍເພື່ອຮອງຮັບຈຳນວນນ້ຳທີ່ມີຄ່າສູງສຸດ ແລະ ຄວນຖືກກໍ່ສ້າງເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປົນເປື້ອນກັບລະບົບນ້ຳປະປາທີ່ສະອາດ.

ຫ້ອງປ່ຽນເຄື່ອງນຸ່ງ ແລະ ຫ້ອງນ້ຳ

ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການປ່ຽນເຄື່ອງນຸ່ງ ແລະ ຫ້ອງນ້ຳ ຄວນມີໃຫ້ພໍ, ເໝາະສົມ ແລະ ສະດວກ. ຫ້ອງນ້ຳຄວນຖືກອອກແບບເພື່ອຮັບປະກັນສຸຂະອະນາໄມທີ່ຊ່ວຍແຍກອາຈິມ. ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວຄວນເປັນຂຸມນ້ຳສ້າງທີ່ມີຝາປິດ, ລະບາຍອາກາດ ແລະ ມີຄວາມຮ້ອນຕາມຄວາມເໝາະສົມ. ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການລ້າງມືທີ່ມີນ້ຳອຸ່ນ ຫຼື ນ້ຳຮ້ອນ ແລະ ນ້ຳເຢັນ ຊ່ວຍກະກຽມການລ້າງມື ແລະ ທຳຄວາມສະອາດທີ່ເໝາະສົມເພື່ອໃຫ້ມີແຫ້ງ ຕິດຕັ້ງຢູ່ໃກ້ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ບ່ອນທີ່ພະນັກງານສາມາດຢ່າງຜ່ານເມື່ອກັບຈາກພື້ນທີ່ການຜະລິດ. ກ້ອກນ້ຳທີ່ໃຊ້ແຂນສອກເປີດປິດມີນ້ຳຮ້ອນນ້ຳເຢັນ, ກ້ອກນ້ຳແບບປະສົມປະສານຄວນຖືກຕິດຕັ້ງ. ຖ້າມີເຈ້ຍເຊັດມື ໃຫ້ມີອຸປະກອນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຖັງຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຄວນຢູ່ໃກ້ບ່ອນລ້າງມື. ຄວນຕິດແຈ້ງການ ແນະນຳພະນັກງານໃຫ້ລ້າງມືຂອງເຂົາເຈົ້າພາຍຫຼັງໃຊ້ຫ້ອງນ້ຳ.

ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການລ້າງມືໃນພື້ນທີ່ປຸງແຕ່ງ

ມີສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການລ້າງມືທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສະດວກໃນການທຳຄວາມສະອາດໂດຍການເຮັດໃຫ້ມີແຫ້ງ ມີໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ສະດວກເມື່ອມີການຜະລິດ. ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການທຳຄວາມສະອາດມື ຈະມີຕາມຄວາມ ເໝາະສົມ. ນ້ຳອຸ່ນ ຫຼື ຮ້ອນ ແລະ ນ້ຳເຢັນມີໃຫ້ສຳລັບການກຽມລ້າງມື. ກ້ອກນ້ຳທີ່ໃຊ້ແຂນສອກເປີດປິດ

ມີນ້ຳຮ້ອນນ້ຳເຢັນ ແລະ ມີກ້ອກປະສົມ. ຖ້າມີເຈ້ຍເຊັດມີ ໃຫ້ມີອຸປະກອນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຖັງຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຄວນຢູ່ໃກ້ ບ່ອນລ້າງມື. ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຄວນຖືກຕິດຕັ້ງພ້ອມທັງທໍລະບາຍນ້ຳເສຍໄປຫາຮ່ອງລະບາຍນ້ຳ.

ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການອະເຊື້ອ

ເມື່ອເໝາະສົມ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທີ່ມີພຽງພໍສໍາລັບການທໍາຄວາມສະອາດ ແລະ ອະເຊື້ອຢູ່ບ່ອນທີ່ມີ ການເຮັດວຽກ ແລະ ມີໄວ້ສໍາລັບການທໍາຄວາມສະອາດອຸປະກອນ. ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກດັ່ງກ່າວຄວນຖືກກໍ່ສ້າງ ດ້ວຍວັດສະດຸທີ່ກັນການກັດກ່ອນ, ງ່າຍໃນການທໍາຄວາມສະອາດ ແລະ ຄວນມີນ້ຳປະປາທີ່ເປັນທັງນ້ຳຮ້ອນ ແລະ ນ້ຳ ເຢັນ.

ລະບົບແສງສະຫວ່າງ⁷

ລະບົບແສງສະຫວ່າງຕາມທໍາມະຊາດ ຫຼື ຕິດຕັ້ງໃຫ້ພຽງພໍ ມີໄວ້ຢູ່ທຸກບ່ອນຂອງສະຖານທີ່. ເມື່ອເໝາະສົມ ແສງ ສະຫວ່າງບໍ່ຄວນປ່ຽນສີ ແລະ ຄວາມເຂັ້ມຂອງແສງບໍ່ຄວນຫຼຸດ:

- ♦ 540 lux ສໍາລັບຈຸດກວດກາທັງໝົດ
- ♦ 220 lux ໃນຫ້ອງເຮັດວຽກ
- ♦ 110 lux ໃນພື້ນທີ່ອື່ນໆ

ອຸປະກອນແສງສະຫວ່າງ ແລະ ດອກໄຟ ຈະຕິດຕັ້ງຢູ່ທຸກຂັ້ນຕອນຂອງວັດຖຸດິບເພື່ອການປຸງແຕ່ງ ໃຫ້ມີປະເພດ ອຸປະກອນທີ່ປອດໄພ ແລະ ປົກປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນຂອງວັດຖຸດິບໃນກໍລະນີທີ່ເພີ່ມ.

ລະບົບລະບາຍອາກາດ

ມີລະບົບລະບາຍອາກາດທີ່ພຽງພໍເພື່ອກັນຄວາມຮ້ອນສູງ, ການສະສົມຂອງອາຍນ້ຳ ແລະ ຝຸ່ນ ແລະ ແຍກ ອາກາດທີ່ປົນເປື້ອນ. ອາກາດບໍ່ຄວນໄຫຼຈາກບ່ອນເປື້ອນໄປຫາບ່ອນສະອາດ. ອຸປະກອນເປີດລະບົບລະບາຍອາກາດ ຄວນມີຕະແກງ ຫຼື ອຸປະກອນປິດທີ່ເປັນວັດສະດຸບໍ່ກັດກ່ອນ. ຕະແກງຄວນແຍກອອກງ່າຍເພື່ອທໍາຄວາມສະອາດ.

ການເກັບຮັກສາສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໃຊ້

ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຄວນມີບ່ອນເກັບມ້ຽນສິ່ງເສດເຫຼືອ ແລະ ວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໃຊ້ກ່ອນແຍກອອກຈາກ ອາຄານ. ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຄວນຖືກອອກແບບເພື່ອກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູພືດເຂົ້າເຖິງສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫຼື ວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໃຊ້

⁷ ຄ່າແສງສະຫວ່າງດັ່ງກ່າວໄດ້ມາຈາກ Codex Alimentarius Code of Practice - General Principles of Food Hygiene (13).

ແລະ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປົນເປື້ອນວັດຖຸດິບພືດຢາ, ນໍ້າສະອາດ, ອຸປະກອນ ແລະ ອາຄານອື່ນໆໃນພື້ນທີ່. ໃຫ້ໝາຍກະຕ່າສິ່ງເສດເຫຼືອຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກະຕ່າເປົ່າທຸກມື້.

4.2 ການຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ການຕິດສະຫຼາກ

ວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງຄວນຖືກຫຸ້ມຫໍ່ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ເພື່ອປ້ອງກັນການເສື່ອມໂຊມຂອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ສັດຕູພືດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ກັນແຫຼ່ງປົນເປື້ອນອື່ນໆ.

ມາດຕະການຄວບຄຸມຄຸນະພາບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງໃນການປຸງແຕ່ງ ຄວນຮັບການປະຕິບັດເພື່ອຈຳແນກວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ, ແຍກໂຕປົນເປື້ອນ ແລະ ວັດຖຸເຈືອປົນກ່ອນ ແລະ ໃນລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນການຫຸ້ມຫໍ່ສຸດທ້າຍ. ວັດຖຸດິບພືດຢາຜ່ານການປຸງແຕ່ງຄວນຖືກຫຸ້ມຫໍ່ໃນກັບແຫ້ງ, ໄຖ່, ຖົງ ຫຼື ບັນຈຸພັນອື່ນໆທີ່ສະອາດອີງຕາມມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານ ແລະ ຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນຂອງປະເທດຜູ້ຜະລິດ ແລະ ປະເທດຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ. ວັດສະດຸໃຊ້ໃນການຫຸ້ມຫໍ່ບໍ່ຄວນສ້າງມົນລະພິດ, ມີຄວາມສະອາດ ແຫ້ງ ແລະ ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບເສຍຫາຍ ແລະ ຄວນປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ. ວັດຖຸດິບທີ່ແຕກງ່າຍ ຄວນຖືກຫຸ້ມຫໍ່ໃນບັນຈຸພັນທີ່ທົນທານ. ເມື່ອເປັນໄປໄດ້ ການຫຸ້ມຫໍ່ຄວນເປັນການເຫັນດີຕົກລົງກັນລະຫວ່າງຜູ້ສະໜອງ ແລະ ຜູ້ຊື້.

ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ນຳກັບມາໃຊ້ຄືນໄດ້ເຊັ່ນ: ໄຖ່ ແລະ ຖົງ ຄວນທຳຄວາມສະອາດ (ຂ້າເຊື້ອ) ແລະ ຜ່ານຂະບວນການອົບແຫ້ງກ່ອນນຳກັບມາໃຊ້ ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປົນເປື້ອນຂອງວັດຖຸດິບຜ່ານມາ. ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ທັງໝົດຄວນເກັບຮັກສາໃນບ່ອນທີ່ສະອາດ ແລະ ແຫ້ງ ປາສະຈາກສັດຕູພືດ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງ ສັດບ້ານເຂົ້າເຖິງ ແລະ ກັນແຫຼ່ງປົນເປື້ອນອື່ນໆ.

ການຕິດສະຫຼາກການຫຸ້ມຫໍ່ຄວນລະບຸຊັດເຈນ ຊື່ວິທະຍາສາດຂອງພືດຢາ, ສິ້ນສ່ວນຂອງພືດ, ແຫຼ່ງກຳເນີດ (ບ່ອນປູກ ຫຼື ບ່ອນຊຸດຄົ້ນ), ວັນທີປູກ ຫຼື ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຊື່ຜູ້ປູກ/ຜູ້ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ຜູ້ປຸງແຕ່ງ, ແລະ ຂໍ້ມູນດ້ານປະລິມານ. ສະຫຼາກຄວນມີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການຮັບຮອງຄຸນະພາບ ແລະ ການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານຕິດສະຫຼາກແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນ.

ສະຫຼາກຄວນມີເລກລະຫັດ ທີ່ລະບຸຊັດເຈນເຖິງຊຸດການຜະລິດ. ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການຜະລິດ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ ອາດເພີ່ມເຂົ້າໃນໃບຢັ້ງຢືນທີ່ແຍກກັນ, ພົວພັນຢ່າງຊັດເຈນກັບການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ມີເລກຊຸດການຜະລິດອັນດຽວກັນ.

ຄວນບັນທຶກຊຸດການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ມີຊື່ຜະລິດຕະພັນ, ແຫຼ່ງກຳເນີດ, ເລກຊຸດສິນຄ້າ, ນໍ້າໜັກ, ຕົວເລກການຜະລິດ ແລະ ວັນທີ. ບັນທຶກຄວນຮັກສາໄວ້ 3 ປີ ຫຼື ຕາມການກຳນົດໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນ.

4.3 ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຂົນສົ່ງ

ສາຍພານທີ່ໃຊ້ເພື່ອຂົນສົ່ງວັດຖຸດິບພືດຢາຂະໜາດໃຫຍ່ຈາກບ່ອນຜະລິດໄປຫາບ່ອນເກັບມ້ຽນເພື່ອການປຸງແຕ່ງ ຄວນຮັບການທຳຄວາມສະອາດ ໃນແຕ່ລະຄັ້ງຂອງການໃຊ້ສາຍພານ. ການຂົນສົ່ງຜະລິດຕະພັນຂະໜາດໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ໃຊ້ເຮືອກຳປັ່ນ ຫຼື ໃຊ້ລົດໄຟ ຄວນທຳຄວາມສະອາດຕາມຄວາມເໝາະສົມ, ອາກາດຖ່າຍເທໄດ້ດີເພື່ອແຍກຄວາມຊຸ່ມຈາກວັດຖຸດິບ ແລະ ກັນການບົບອັດກັນຫຼາຍ.

ວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ປຸກແບບອໍແກນິກ ຄວນຖືກຮັກສາ ແລະ ຂົນສົ່ງແຍກກັນ ຫຼື ຕາມວິທີທີ່ຮັບປະກັນຄວາມສົມບູນແບບຂອງວັດຖຸດິບ.

ມາດຕະການຮັກສາຄວາມປອດໄພທີ່ເໝາະສົມ ມີຢູ່ບ່ອນເກັບມ້ຽນ ແລະ ຂົນສົ່ງວັດຖຸດິບ ເພື່ອກັນການເກີດພິດ ຫຼື ເກີດອັນຕະລາຍຈາກພິດ.

ເມື່ອໃດທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ເປັນໄປໄດ້, ວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ສິດໃໝ່ຄວນຖືກເກັບມ້ຽນໃນອຸນຫະພູມຕໍ່າທີ່ເໝາະສົມ, ໂດຍທົ່ວໄປຈະຢູ່ລະຫວ່າງ 2-8°C; ຜະລິດຕະພັນແຊ່ແຂງຄວນເກັບຮັກສາໃນອຸນຫະພູມຕໍ່າກວ່າ -20°C.

ການລົນຄວັນກັນສັດຕູພິດ ຄວນປະຕິບັດກໍຕໍ່ເມື່ອຈຳເປັນເທົ່ານັ້ນ ແລະ ຄວນປະຕິບັດໂດຍບຸກຄະລາກອນທີ່ມີໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມເທົ່ານັ້ນ. ໃຊ້ສະເພາະແຕ່ສານເຄມີທີ່ຈິດທະບຽນ ຮັບຮອງໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງໃນປະເທດແຫ່ງກຳເນີດ ແລະ ປະເທດຂອງຜູ້ຊົມໃຊ້ສຸດທ້າຍ. ຂັ້ນຕອນການລົນຄວັນທັງໝົດ, ສານທີ່ໃຊ້ລົນຄວັນ ແລະ ວັນທີການໃຊ້ຄວນບັນທຶກເປັນເອກະສານ. ເມື່ອແຊ່ແຂງ ຫຼື ໃຊ້ອາຍນໍ້າອົບເພື່ອຄວບຄຸມສັດຕູພິດ, ຄວາມຊຸ່ມຂອງວັດຖຸດິບຄວນຖືກກວດພາຍຫຼັງການບຳບັດ.

4.4 ອຸປະກອນ

4.4.1 ວັດສະດຸຕ່າງໆ

ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືທັງໝົດທີ່ສຳພັນກັບພືດພັນທີ່ເປັນຢາ ຄວນເປັນວັດສະດຸທີ່ບໍ່ສົ່ງຜ່ານສານພິດ, ກິ່ນ ຫຼື ລົດຊາດ, ບໍ່ດູດຊັບ, ທົນທານຕໍ່ການກັດກ່ອນ ແລະ ສາມາດທົນຕໍ່ການທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ອະເຊື້ອຊ້ຳແລ້ວຊ້ຳອີກໄດ້. ພື້ນຜິວຂອງອຸປະກອນລຽບ ແລະ ບໍ່ມີຫຸ້ມ ຫຼື ຮອຍແຕກ. ການໃຊ້ວັດສະດຸທີ່ເປັນໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ ຈະບໍ່ສາມາດທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ອະເຊື້ອໄດ້ທັງໝົດ ສະນັ້ນ ຄວນຫຼີກລ້ຽງ ຍົກເວັ້ນເມື່ອການໃຊ້ຍົກໃຫ້ເຫັນຊັດເຈນວ່າ ຈະບໍ່ເປັນແຫຼ່ງປົນເປື້ອນ. ການນຳໃຊ້ໂລຫະປະເພດຕ່າງໆທີ່ອາດເກີດການກັດກ່ອນ ຄວນຫຼີກລ້ຽງເຊັ່ນກັນ.

4.4.2 ການອອກແບບ, ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ

ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືທັງໝົດຄວນຖືກອອກແບບ ແລະ ກໍ່ສ້າງເພື່ອກັນຄວາມສ່ຽງທີ່ມີຕໍ່ຄວາມສະອາດ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ເຮັດຄວາມສະອາດ ແລະ ອະເຊື້ອໄດ້ງ່າຍ. ບ່ອນໃດທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ອຸປະກອນຄວນເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ ເພື່ອກວດກາດ້ວຍຕາເປົ່າ. ອຸປະກອນບ່ອນເຮັດວຽກຄວນຖືກຕິດຕັ້ງເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດໄດ້ ງ່າຍ.

ບັນຈຸພັນຂອງວັດສະດຸທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ ຫຼື ສິ່ງເສດເຫຼືອ ຄວນກັນບໍ່ໃຫ້ມີການຮົ່ວ, ໃຊ້ໂລຫະກໍ່ສ້າງ ຫຼື ວັດສະດຸທີ່ ກັນນ້ຳຊຶມທີ່ເໝາະສົມ ງ່າຍໃນການທຳຄວາມສະອາດ ຫຼື ກຳຈັດ ແລະ ຄວນປິດສະນິດໃຫ້ປອດໄພ.

ພື້ນທີ່ແຊ່ເຢັນທັງໝົດຄວນມີອຸປະກອນທຳຄວາມເຢັນພ້ອມການວັດແທກອຸນຫະພູມ ຫຼື ອຸປະກອນບັນທຶກ ອຸນຫະພູມ.

4.4.3 ການລະບຸອຸປະກອນ

ອຸປະກອນໃຊ້ສຳລັບສິ່ງເສດເຫຼືອ ຫຼື ວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ ຄວນລະບຸ ແລະ ຂຽນໃສ່ວ່າ ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ກັບ ວັດຖຸດິບພືດຢາ.

4.5 ການຮັບປະກັນຄຸນະພາບ

ການປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຮັບປະກັນຄຸນະພາບ ຄວນຮັບການຍິ່ງຢືນຜ່ານການລົງກວດກາພື້ນທີ່ປຸກ ຫຼື ຂຸດຄົ້ນພືດຢາເປັນປະຈຳ ແລະ ລົງກວດສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກການປຸງແຕ່ງໂດຍຜູ້ຕາງໜ້າທີ່ມີຄວາມຊ່ຽວຊານ ຈາກຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊື້, ແລະ ຜ່ານການກວດກາໂດຍອົງການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ໃນທ້ອງຖິ່ນ.

4.6 ການຮັກສາເອກະສານ

ມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານຄວນຖືກນຳມາໃຊ້ ແລະ ບັນທຶກເປັນເອກະສານ. ຂັ້ນຕອນ ແລະ ຂະບວນ ການຜະລິດທັງໝົດຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ ແລະ ວັນທີ ທີ່ນຳໃຊ້ວັດຖຸດິບຄວນບັນທຶກເປັນເອກະສານ. ຕົວຢ່າງຂອງ ບັນທຶກການປຸກແມ່ນນອນຢູ່ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5. ປະເພດຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຄວນເກັບກຳມີ:

- ♦ ເມັດແນວພັນ ແລະ ວັດສະດຸອື່ນໆໃຊ້ໃນການແຜ່ພັນ
- ♦ ການແຜ່ພັນ
- ♦ ບ່ອນປຸກ ຫຼື ຂຸດຄົ້ນ
- ♦ ຮອບວຽນການປຸກພືດຢູ່ສະຖານທີ່
- ♦ ການປຸກ
- ♦ ການນຳໃຊ້ບຸ່ຍ, ຕົວເລັ່ງການເຕີບໂຕ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ

- ♦ ສະພາບການຜິດປົກກະຕິ ທີ່ອາດມີຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບ (ລວມທັງອົງປະກອບທາງເຄມີ) ຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ (ເຊັ່ນ: ສະພາບອາກາດແປຜັນຮຸນແຮງ, ສຳພັດກັບສານອັນຕະລາຍ ແລະ ຕົວປົນເປື້ອນອື່ນໆ ຫຼື ການລະບາດຂອງ ສັດຕູພືດ)
- ♦ ການເກັບກ່ຽວ ຫຼື ການຂຸດຄົ້ນ
- ♦ ຂະບວນການປຸງແຕ່ງທັງໝົດ
- ♦ ການຂົນສົ່ງ
- ♦ ການເກັບມ້ຽນ
- ♦ ການນຳໃຊ້ສານລົນຄວັນ

ຄວນກະກຽມຊຸດຕົວຢ່າງສະໝຸນໄພທີ່ດີຫຼາຍຊຸດ ແລະ ຮັກສາເພື່ອຢັ້ງຢືນຕົວຕົນຂອງພືດ ແລະ ບ່ອນອົງເພື່ອ ການນຳໃຊ້. ບັນທຶກທີ່ເປັນຮູບຖ່າຍ (ລວມທັງວິດີໂອ, ຟິມ ຫຼື ພາບດິຈິຕໍ) ຂອງບ່ອນປູກ ຫຼື ບ່ອນຂຸດຄົ້ນ ແລະ ພືດຢາ ທີ່ໄດ້ຈາກການປູກ ຫຼື ການຂຸດຄົ້ນ.

ຂໍ້ຕົກລົງທັງໝົດລະຫວ່າງຜູ້ປູກ ຫຼື ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງ ແລະ ຜູ້ຊື້, ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງດ້ານຊັບສິນທາງປັນຍາ ແລະ ການ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຄວນຖືກບັນທຶກ.

ຕົວເລກຊຸດການຜະລິດຄວນກຳນົດໃຫ້ຊັດເຈນ ແລະ ຄົບຖ້ວນກ່ຽວກັບຊຸດການຜະລິດທັງໝົດທີ່ໄດ້ຈາກແຕ່ລະ ບ່ອນການປູກ ຫຼື ຂຸດຄົ້ນ. ການກຳນົດຕົວເລກຊຸດການຜະລິດຄວນເຮັດຕັ້ງແຕ່ໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຜະລິດ. ວັດຖຸ ດິບພືດຢາທີ່ຖືກຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປູກ ຄວນໃສ່ຕົວເລກຊຸດຜະລິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ບ່ອນໃດກໍຕາມທີ່ໃສ່ໄດ້ ຜົນຂອງການກວດກາຄວນຖືກບັນທຶກເປັນເອກະສານໃນບົດລາຍງານການກວດກາທີ່ມີ ສຳເນົາເອກະສານທັງໝົດ, ບົດລາຍງານການວິເຄາະ, ແລະ ລະບຽບການໃນທ້ອງຖິ່ນ, ແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ໃນພາກພື້ນ ເກັບຮັກສາຕາມຂໍ້ກຳນົດ.

4.7 ບຸກຄະລາກອນ (ບັນດາຜູ້ປູກ, ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ, ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ຈັບຕ້ອງພືດ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງອື່ນໆ)

4.7.1 ເນື້ອໃນໂດຍລວມ

ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມດ້ານພຶກສາສາດ, ການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດ ຢ່າງພຽງພໍ. ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດທີ່ນຳໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອການກະເສດ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໃນການນຳໃຊ້. ຜູ້ ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຂຸດຄົ້ນຕ່າງໆຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການເກັບກ່ຽວ ແລະ ເຕັກນິກທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັກສາ ແລະ ປົກປ້ອງພືດພັນຢາທີ່ປູກໄດ້.

ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການເສື່ອມຄຸນຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ເກັບກ່ຽວມາໄດ້ນັ້ນ ໃນຊ່ວງພາຍຫຼັງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ໃນ ຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ, ການຝຶກອົບຮົມຢ່າງຖືກຕ້ອງໃຫ້ພະນັກງານທຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແມ່ນສຳຄັນ.

ບຸກຄະລາກອນຄວນໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດເຊັ່ນ: ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການອະນຸລັກພັນພືດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງດິນປູກຝັງເພື່ອຮັກສາພື້ນທີ່ເພື່ອການປູກ ແລະ ເພື່ອຄວບຄຸມການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ. ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດການເສື່ອມໂຊມດ້ານສະພາບແວດລ້ອມແມ່ນຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ຢ່າງຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວສຳລັບຊັບພະຍາກອນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.

ລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນທີ່ຄຸ້ມຄອງແຮງງານນັ້ນ ຄວນໄດ້ຮັບການເຄົາລົບເມື່ອຈ້າງງານພະນັກງານໃນທຸກໄລຍະຂອງຂະບວນການຜະລິດວັດຖຸດິບພືດຢາ.

4.7.2 ສຸຂະພາບ, ອະນາໄມ ແລະ ສຸຂະອະນາໄມ

ຂະບວນການຜະລິດວັດຖຸດິບພືດຢາທັງໝົດຜ່ານການປູກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນນັ້ນ ຄວນປະຕິບັດຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນດ້ານຄວາມປອດໄພ, ການສຳພັດວັດຖຸດິບ, ສຸຂະອະນາໄມ ແລະ ອະນາໄມ.

ທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຳພັດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງພັນພືດຢາທີ່ປູກ ຫຼື ຂຸດຄົ້ນໄດ້ ຄວນປະຕິບັດຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນດ້ານອະນາໄມ.

ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດຄວນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກການສຳພັດສະໝຸນໄພທີ່ເປັນພິດ ຫຼື ພາໃຫ້ເກີດພູມແພ້ໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງນຸ່ງລວມທັງຖົງມືທີ່ຊ່ວຍປົກປ້ອງຢ່າງພຽງພໍ.

ສະຖານະພາບດ້ານສຸຂະພາບ

ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດທີ່ພົບ ຫຼື ສົງໄສຈະຖືກພະຍາດ ຫຼື ຖືກກະທົບຈາກພາຫະນຳເຊື້ອ ຫຼື ກຳລັງເຈັບເປັນອາດເປັນຍ້ອນການສົ່ງຜ່ານເຊື້ອຈາກວັດຖຸດິບພືດຢາ ບໍ່ຄວນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າພື້ນທີ່ເກັບກ່ຽວ, ຜະລິດ ຫຼື ປຸງແຕ່ງພືດ ຖ້າມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເກີດການປົນເປື້ອນຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ. ພະນັກງານໃດໜຶ່ງທີ່ມີພະຍາດ ຫຼື ມີອາການປ່ວຍ ຄວນລາຍງານທັນທີໃຫ້ຄະນະບໍລິຫານ. ການກວດສຸຂະພາບຂອງພະນັກງານຄວນປະຕິບັດ ຖ້າມີການລະບຸອາການທາງສຸຂະພາບ ຫຼື ການວິເຄາະພະຍາດ.

ການເຈັບປ່ວຍ ແລະ ການບາດເຈັບ

ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດທີ່ມີບາດແຜແບບເປີດ, ຮອຍແຜ ຫຼື ພະຍາດຜິວໜັງ ຄວນຖືກໂຈະວຽກ ຫຼື ຂໍໃຫ້ໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງ ແລະ ຖືງມືປ້ອງກັນຈົນກວ່າຈະຫາຍດີ. ພະນັກງານທີ່ຕິດພະຍາດເກີດຈາກອາກາດ ຫຼື ເກີດຈາກອາຫານລວມທັງເຈັບທ້ອງ ແລະ ຖອກທ້ອງ ຄວນຖືກໂຈະວຽກໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງທັງໝົດອີງຕາມລະບຽບການໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ/ຫຼື ແຫ່ງຊາດ.

ສະພາບເງື່ອນໄຂດ້ານສຸຂະພາບ ທີ່ຄວນລາຍງານໃຫ້ຄະນະບໍລິຫານເພື່ອພິຈາລະນາ ປະກອບມີການກວດສຸຂະພາບ ແລະ/ຫຼື ແຍກຈາກການສຳພັດວັດຖຸດິບພືດຢານັ້ນລວມມີອາການເຊັ່ນ: ໂຕເຫຼືອງ, ຖອກທ້ອງ, ຮາກ, ເປັນໄຂ້

, ເຈັບຄໍ ພ້ອມໄຂ້, ເຫັນໄດ້ມີອາການຕິດເຊື້ອ (ບວມ, ຮອຍແຜ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ມີສິ່ງຂັບຖ່າຍຈາກຫູ, ດັງ ຫຼື ຕາ. ພະນັກງານໃດໜຶ່ງທີ່ມີຮອຍແຜ ຫຼື ບາດແຜ ແລະ ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ສືບຕໍ່ເຮັດວຽກໄດ້ ຄວນປົກກາງບາດເຈັບດ້ວຍ ເຄື່ອງແບບທີ່ກັນນໍ້າ.

ອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນ

ບຸກຄະລາກອນທີ່ສໍາພັດວັດຖຸດິບພືດຢາຄວນຮັກສາອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນເປັນຢ່າງດີ ແລະ ເມື່ອເໝາະສົມ ໃຫ້ ນຸ່ງເຄື່ອງ ແລະ ຖົງມືປ້ອງກັນລວມທັງໝວກ ແລະ ເກີບ.

ບຸກຄະລາກອນຍາມໃດກໍຄວນລ້າງມືຂອງຕົນກ່ອນເລີ່ມກິດຈະກຳສໍາພັດ, ພາຍຫຼັງໃຊ້ຫ້ອງນໍ້າ ແລະ ຫຼັງການຈັບວັດຖຸ ດິບພືດຢາ ຫຼື ວັດຖຸດິບທີ່ປົນເປື້ອນໃດໜຶ່ງ.

ພຶດຕິກຳຂອງບຸກຄະລາກອນ

ການສູບຢາ ແລະ ການກິນອາຫານບໍ່ຄວນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃນພື້ນທີ່ປຸງແຕ່ງພືດຢາ. ບຸກຄະລາກອນທີ່ຈັບວັດຖຸ ດິບພືດຢາຄວນບໍ່ໃຫ້ມີພຶດຕິກຳທີ່ອາດສົ່ງຜົນຕໍ່ປົນເປື້ອນວັດຖຸດິບ, ຕົວຢ່າງຂອງພຶດຕິກຳເຊັ່ນ: ການຖິ້ມນໍ້າລາຍ, ການ ຈາມ ຫຼື ການໄອໃສ່ວັດຖຸດິບທີ່ບໍ່ມີການປົກປ້ອງ.

ເຄື່ອງປະດັບອື່ນໆຂອງພະນັກງານເຊັ່ນ: ເຄື່ອງປະດັບ, ໂມງ ຫຼື ວັດຖຸອື່ນໆ ບໍ່ຄວນໃຫ້ພະນັກງານໃສ່ ຫຼື ນໍາເຂົ້າ ມາໃນພື້ນທີ່ມີການຈັບວັດຖຸດິບພືດຢາ ຖ້າສິ່ງດັ່ງກ່າວສ້າງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມປອດໄພ ຫຼື ຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບ.

ແຂກເຂົ້າມາຢ້ຽມຢາມໂຮງງານ

ບັນດາແຂກທີ່ເຂົ້າມາໂຮງງານ ພື້ນທີ່ບ່ອນຜະລິດ ແລະ ມີການສໍາພັດນັ້ນ ຄວນໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ປົກປ້ອງຢ່າງເໝາະ ສົມ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນທັງໝົດທີ່ກຳນົດຂ້າງເທິງ.

5. ປະເດັນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

5.1 ການພິຈາລະນາເຖິງປະເດັນຈັນຍາບັນຈັນຍາທຳ ແລະ ນິຕິກຳ

ການປູກ, ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການເກັບກ່ຽວພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ພ້ອມທັງຂະບວນການປຸງແຕ່ງຫຼັງການເກັບກ່ຽວຂອງວັດຖຸດິບພືດຢານັ້ນ ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ດ້ານການປົກປ້ອງຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ຫຼັກຈັນຍາບັນຈັນຍາທຳ ຫຼື ຫຼັກປະຕິບັດຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຂອງປະເທດທີ່ມີກົດຈະກຳຕ່າງໆ. ບັນດາຂໍ້ກຳນົດທີ່ລະບຸໃນສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍ ຊີວະນາໆພັນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການເຄົາລົບ.

5.1.1 ບັນດາສິດທິດ້ານຊັບສິນທາງບັນຍາ ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດ

ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍ ຜົນຕອບແທນທັນທີ ແລະ/ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດໄລຍະຍາວ ແລະ ການຊົດເຊີຍເພື່ອນຳໃຊ້ແຫຼ່ງວັດຖຸດິບພືດຢາ ຈະຕ້ອງຮັບການປົກປ້ອງສາທາລິ ແລະ ໄດ້ຂໍ້ສະຫຼຸບເປັນລາຍລັກອັກສອນກ່ອນການຂຸດຄົ້ນ ຫຼື ການປູກ. ການປູກພືດແບບມີສັນຍາສຳລັບພືດຢາ ຈາກວັດຖຸດິບແຜ່ພັນທີ່ໄດ້ຈາກພືດຢາໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງປະເທດທີ່ສະໜອງໃຫ້ ອາດມີການປົກປ້ອງຊັບສິນທາງບັນຍາ. ບັນຫາສິດທິການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນພັນທຸກຳແມ່ນບັນຫາຊັບຊ້ອນໂດຍສະເພາະຖ້າວັດຖຸດິບການແຜ່ພັນ ມີປະຫວັດສາດອັນຍາວນານ ເປັນສິນຄ້າໃນສາກົນ ແລະ ບໍ່ແມ່ນພືດໃນທ້ອງຖິ່ນດັ່ງເດີມຂອງປະເທດທີ່ສະໜອງໃຫ້.

5.1.2 ສາຍພັນພືດທີ່ຖືກຄຸກຄາມ ແລະ ໃກ້ສູນພັນ

ບັນດາພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງພາຍໃຕ້ກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ ສາກົນ, ຕົວຢ່າງ: ພັນພືດທີ່ຢູ່ໃນລາຍການ ບັນຊີສີແດງຂອງປະເທດ ອາດຖືກຂຸດຄົ້ນໄດ້ກໍຕໍ່ເມື່ອມີການອະນຸຍາດ ອີງຕາມກົດໝາຍແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ສາກົນ. ບັນດາຂໍ້ກຳນົດໃນສິນທິສັນຍາການຄ້າສາກົນພັນພືດ ແລະ ສັດປ່າໃກ້ສູນພັນ (CITES) ຈະຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມ. ພັນພືດຢາທີ່ໃກ້ສູນພັນຈະຕ້ອງໄດ້ມາຕາມນິຕິກຳແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນເທົ່ານັ້ນ.

ເມື່ອວັດຖຸດິບພືດຢາທີ່ເປັນສາຍພານຖືກຄຸກຄາມ, ໃກ້ສູນພັນ ຫຼື ພືດຢາທີ່ຮັບການປົກປ້ອງ ໄດ້ມາຈາກການປູກ, ສິ່ງນີ້ຄວນມີເອກະສານຄົບຖ້ວນເໝາະສົມຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນເພື່ອຢັ້ງຢືນວ່າ ບໍ່ມີວັດຖຸດິບພືດຢາຂຸດຄົ້ນໄດ້ຈາກປ່າລວມຢູ່ນຳ.

5.2 ຄວາມຕ້ອງການສໍາລັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ

ການເກັບບັນທຶກພັນພືດຢາ ແຫ່ງຊາດ ແລະ/ຫຼື ຂອງພາກພື້ນ ອາດຊ່ວຍໃຫ້ການລະບຸຕົວຕົນຂອງພັນພືດຢາທີ່ຖືກນໍາໃຊ້ໃນຊຸມຊົນ (ລວມທັງສາຍພັນທີ່ໃກ້ສູນພັນ), ກໍານົດການກະຈາຍຕົວ ແລະ ການປະເມີນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງພືດ. ສິ່ງນີ້ຍັງສາມາດຖືກນໍາໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມືໃນການຕອບຄໍາຖາມທີ່ກ່ຽວກັບບັນຫາສິດທິຊັບສິນທາງບັນຍາ. ບັນດາຊາດສະມາຊິກຈະໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ໃນການສ້າງຖານຂໍ້ມູນເກັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຍັງມີຄວາມຕ້ອງການເພື່ອປັບປຸງເສດຖະສາດການກະເສດຂອງພັນພືດຢາທີ່ປູກໄດ້ ສິ່ງເສີມການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າລົງເລິກຜົນກະທົບຕໍ່ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຈາກການປູກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ.

ເອກະສານຂໍ້ມູນ ແລະ ໂມໂນກຣາຟ ຄວນຖືກສ້າງຂຶ້ນກ່ຽວກັບພືດຢາ ເພື່ອນໍາມາພິຈາລະນາສະພາບສະເພາະຂອງພາກພື້ນ ແລະ ປະເທດຕ່າງໆ. ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດັ່ງກ່າວສາມາດເປັນເຄື່ອງມືທີ່ມີປະໂຫຍດໃນການສົ່ງເສີມຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານວິຊາການ. ການສຶກສາໃນລະບົບພ້ອມທັງເຄື່ອງມືຝຶກອົບຮົມສະເພາະດ້ານ ຄວນຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນສໍາລັບບັນດາຜູ້ປູກ ແລະ ຜູ້ຂຸດຄົ້ນພືດຢາໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ.

ບັນດາເອກະສານທີ່ໃຊ້ເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນບົດແນະນຳນີ້

- (1) *WHO Traditional Medicines Strategy: 2002–2005*. Geneva, World Health Organization, 2002 (document WHO/EDM/TRM/2002.1).
- (2) Good Manufacturing Practices for pharmaceutical products: main principles. In: *WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations. Thirty-seventh report*. Geneva, World Health Organization, 2003, Annex 4 (WHO Technical Report Series, No. 908).
- (3) Good manufacturing practices: supplementary guidelines for manufacture of herbal medicinal products. In: *WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations. Thirty-fourth report*. Geneva, World Health Organization, 1996, Annex 8 (WHO Technical Report Series, No. 863). (These guidelines are also included in *Quality Assurance of Pharmaceuticals: A compendium of guidelines and related materials, Vol. 2: Good manufacturing practices and inspection*. Geneva, World Health Organization, 1999.)
- (4) *Quality control methods for medicinal plant materials*. Geneva, World Health Organization, 1998.
- (5) Guide to good storage practices for pharmaceuticals. In: *WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations. Thirty-seventh report*. Geneva, World Health Organization, 2003, Annex 9 (WHO Technical Report Series, No. 908).
- (6) Good trade and distribution practices (GTDP) for pharmaceutical starting materials. In: *WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations. Thirtyeighth report*. Geneva, World Health Organization, in press, Annex 2 (WHO Technical Report Series).

- (7) *General guidelines for methodologies on research and evaluation of traditional medicine*. Geneva, World Health Organization, 2000 (document WHO/EDM/TRM/2000.1).
- (8) Guidelines for the assessment of herbal medicines. In: *WHO Expert Committee on Specifications for Pharmaceutical Preparations. Thirty-fourth report*. Geneva, World Health Organization, 1996, Annex 11 (WHO Technical Report Series, No. 863). (These guidelines are also included in *Quality Assurance of Pharmaceuticals. A compendium of guidelines and related materials, Vol. 1*. Geneva, World Health Organization, 1997.)
- (9) *WHO monographs on selected medicinal plants, Vol. 1*. Geneva, World Health Organization, 1999.
- (10) *WHO monographs on selected medicinal plants, Vol. 2*. Geneva, World Health Organization, 2002.
- (11) *Report of the Inter-Regional Workshop on Intellectual Property Rights in the Context of Traditional Medicine, Bangkok, Thailand, 6–8 December 2000*. Geneva, World Health Organization, 2001 (document reference WHO/EDM/TRM/2001.1).
- (12) *WHO/IUCN/WWF Guidelines on the conservation of medicinal plants. Gland, Switzerland*, IUCN - The World Conservation Union (formerly known as the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources), 1993 (currently being updated).
- (13) *Codex Alimentarius Code of Practice - General Principles of Food Hygiene, 2nd ed.* Rome, Joint FAO/WHO Food Standards Programme, 2001 (document Codex Alimentarius GL 33).
- (14) *Codex Alimentarius Guidelines on production, processing, labelling and marketing of organically produced foods*. Rome, Joint FAO/WHO Food Standards Programme, 2001 (document Codex Alimentarius GL 32-1999, Rev. 1-2001).

(15) *Codex Alimentarius Code of hygienic practice for spices and dried aromatic plants*. Rome, Joint FAO/WHO Food Standards Programme, 1995 (document Codex Alimentarius CAC/RCP 42-1995).

(16) Youngken, HW. *Textbook of Pharmacognosy*, 6th ed. Philadelphia, Blakiston, 1950.

(17) *Cultivation of medicinal plants and quality control, Vols. 1–10*. Tokyo, Ministry of Health, Labour and Welfare Ed. Yakuji Nippo, 1992–2001 (in Japanese).

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1. ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ,
ສາທາລະນະປະຊາຊົນຈີນ

ດໍາລັດ

ປະກາດໃຊ້ໂດຍຄະນະບໍລິຫານແຫ່ງຊາດ ໃນການຄຸ້ມຄອງການຢາ

ເລກທີ 32

ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ (ສະບັບທົດລອງນໍາໃຊ້) ຮັບຮອງພາຍຫຼັງຄະນະກຳມາທິການ
ໃຫຍ່ຂອງການບໍລິຫານການຢາໃນວັນທີ 18/03/2002, ຈຶ່ງເຫັນດີອອກ ແລະ ມີຜົນສັກສິດໃນວັນທີ 1/06/2002

ອໍານວຍການໃຫຍ່

17/04/2002

ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາລັບວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ

(ສະບັບທົດລອງນໍາໃຊ້)

ບົດທີ I ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງຂອງເອກະສານນີ້ແມ່ນເພື່ອສ້າງມາດຕະຖານໃຫ້ການຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການສ້າງມາດຕະຖານ ແລະ ຫັນເປັນທັນສະໄໝຂອງບັນດາຢາພື້ນເມືອງຈີນ.

ມາດຕາ 2 ເອກະສານສະບັບນີ້ຍົກໃຫ້ເຫັນຄໍາແນະນໍາພື້ນຖານສໍາລັບການຜະລິດ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ ທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນຂັ້ນຕອນການຜະລິດທັງໝົດຂອງວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ ລວມທັງສະໝຸນໄພ ແລະ ສິ້ນສ່ວນຂອງສັດເພື່ອໃຊ້ເປັນຢາ, ຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນໂດຍໂຮງງານຜູ້ຜະລິດ.

ມາດຕາ 3 ບັນດາຜູ້ຜະລິດຄວນນໍາໃຊ້ມາດຕະຖານເພື່ອສ້າງມາດຕະຖານການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຝົ້າລະວັງຄຸນນະພາບ, ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນິເວດວິທະຍາ, ແລະ ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຂອງ "ເພີ່ມທະວີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຍືນຍົງ" ເພື່ອຮັບປະກັນການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຢ່າງຍືນຍົງ.

ບົດທີ II ສິ່ງແວດລ້ອມນິເວດວິທະຍາຂອງບ່ອນຜະລິດ

ມາດຕາ 4 ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການເພີ່ມທະວີຄວາມເໝາະສົມຂອງບ່ອນຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນນັ້ນ ບັນດາຜູ້ຜະລິດຄວນສ້າງເງື່ອນໄຂທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ມີການກະກຽມໂດຍລວມຢ່າງເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 5 ເງື່ອນໄຂທາງສິ່ງແວດລ້ອມຂອງບ່ອນຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ ຄວນປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຄື:

ເງື່ອນໄຂດ້ານຊັ້ນບັນຍາກາດຄວນບັນລຸໄດ້ມາດຕະຖານຂັ້ນ 2 ສໍາລັບຄຸນນະພາບຂອງຊັ້ນບັນຍາກາດ; ດິນຄວນໄດ້ມາດຕະຖານລະດັບ 2; ນໍ້າເພື່ອຫົດຊີນລະປະທານຄວນໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າຊີນລະກະເສດ; ແລະ ນໍ້າດື່ມສໍາລັບສັດລ້ຽງທີ່ນໍາໃຊ້ເປັນຢາພື້ນເມືອງຄວນໄດ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າດື່ມຂອງຈີນ.

ມາດຕາ 6 ການເຮັດຟາມລ້ຽງສັດເພື່ອໃຊ້ເປັນຢາ ຄວນຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການປະຊາກອນສັດຕິດພັນກັບບັດໄຈນິເວດວິທະຍາພ້ອມທັງເງື່ອນໄຂເໝາະສົມກັບຊີວິດ ແລະ ການຂະຫຍາຍພັນຂອງສັດ.

ບົດທີ III ແນວພັນ ແລະ ວັດຖຸດິບໃຊ້ແຜ່ພັນ

ມາດຕາ 7 ບັນດາສາຍພັນ, ສາຍພັນຍ່ອຍ, ຊະນິດ ຫຼື ປະເພດຂອງສັດທີ່ເປັນພໍ່ແມ່ພັນ, ສະໝຸນໄພທີ່ປຸກໄດ້ ຫຼື ຊຸດຄື້ນຈາກສັດປ່າ ທີ່ຈະໃຊ້ເປັນຢາ ຄວນລະບຸໃຫ້ຊັດເຈນເປັນທັງຊື່ພາສາຈີນ ແລະ ຊື່ວິທະຍາສາດທີ່ບັນທຶກໄດ້.

ມາດຕາ 8 ລະບົບການກວດກາ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດຄວນບັງຄັບໃຊ້ກັບເມັດແນວພັນ, ເຊື້ອລາ ແລະ ວັດຖຸດິບໃຊ້ແຜ່ພັນໃນເວລາການຜະລິດ, ການເກັບມ້ຽນ ແລະ ການຂົນສົ່ງເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນະພາບ ແລະ ປ້ອງກັນການແຜ່ພະຍາດຂອງພືດ, ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ຫຍ້າ, ແລະ ປ້ອງກັນການຄ້າຂາຍ ແລະ ແຈກຢາຍແນວພັນ, ເຊື້ອລາ ແລະ ວັດຖຸດິບໃຊ້ແຜ່ພັນທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ.

ມາດຕາ 9 ການແນະນຳ ແລະ ການລ້ຽງສັດທີ່ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ ຄວນປະຕິບັດຕາມລັກສະນະແຫຼ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປະເພດດັ່ງກ່າວ. ເອົາໃຈໃສ່ປົກປ້ອງສັດລ້ຽງຈາກການບາດເຈັບທາງກາຍະພາບ ແລະ ການລ້ຽງໃນເວລາການວາງກັບດັກ ແລະ ການຂົນສົ່ງສັດ. ມາດຕະການຄວບຄຸມການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດທີ່ເຂັ້ມງວດຕ້ອງນຳໃຊ້ເພື່ອແນະນຳສາຍພັນສັດ ພ້ອມໄລຍະກຳນົດສະເພາະເພື່ອກັກກັນ ແລະ ເຝົ້າສັງເກດການ.

ມາດຕາ 10 ພະຍາຍາມປັບປຸງການຄັດເລືອກ ແລະ ເພາະພັນວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນທີ່ຫຼາກຫຼາຍໂດຍພັດທະນາພື້ນທີ່ກຳນົດສະເພາະເພື່ອການຜະລິດວັດຖຸດິບຢາທີ່ມີຄຸນະພາບສູງ ແລະ ອະນຸລັກສັດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນພືດທີ່ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ.

ບົດທີ IV ການຄຸ້ມຄອງການປຸກພືດ ແລະ ການລ້ຽງສັດ

ໝວດທີ 1 ການຄຸ້ມຄອງການປຸກສະໝຸນໄພທີ່ເປັນຢາ

ມາດຕາ 11 ພື້ນທີ່ເໝາະສົມໃນການປຸກພືດຄວນຖືກກຳນົດ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ ບົນພື້ນຖານຂອງຄວາມຕ້ອງການສະເພາະສຳລັບການເຕີບໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຢາສະໝຸນໄພ.

ມາດຕາ 12 ປະເພດ, ກອບເວລາ ແລະ ປະລິມານຂອງປຸ້ຍຄວນຖືກກຳນົດຕາມຄວາມຕ້ອງການສານອາຫານຂອງຢາສະໝຸນໄພ ແລະ ຊຸກຍູ້ຄວາມສາມາດຂອງດິນ. ປະເພດຂອງປຸ້ຍທີ່ໃຊ້ຄວນມີອົງປະກອບດ້ານອົງຄະທາດທຳມະຊາດຫຼາຍ ແຕ່ຈຳກັດການໃຊ້ປຸ້ຍເຄມີຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງສາຍພັນຢາພື້ນເມືອງທີ່ຫຼາກຫຼາຍເພື່ອການເຕີບໂຕ ແລະ ການພັດທະນາຂອງພືດ.

ມາດຕາ 13 ສາມາດອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຝຸ່ນສັດ ທີ່ມີການບໍ່ມຸ່ນເປັນຢ່າງດີຕອບສະໜອງມາດຕະຖານສຸຂະອະນາໄມທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຄົວເຮືອໃນຕົວເມືອງ, ຈາກພາກອຸດສາຫະກຳ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອໂຮງໝໍ ຫຼື ອາຈີມຄົນມາເປັນປຸ້ຍ.

ມາດຕາ 14 ການຫົດຊີນລະປະທານທີ່ກົງເວລາ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ແລະ ມີລະບົບລະບາຍນໍ້າອົງຕາມທ່າ
ອ່ຽງຄວາມຕ້ອງການນໍ້າໃຫ້ຢາສະໝຸນໄພໃນຊ່ວງເວລາຂອງການເຕີບໂຕພ້ອມທັງເງື່ອນໄຂພູມອາກາດ ແລະ ອົງ
ປະກອບຂອງດິນເພື່ອຮັກສາການຖ່າຍເທອາກາດທີ່ດີຂອງດິນ.

ມາດຕາ 15 ໃນການພິຈາລະນາຄຸນລັກສະນະການເຕີບໂຕຂອງຢາສະໝຸນໄພພ້ອມທັງສິ້ນສ່ວນຕ່າງໆທີ່
ຖືກນໍາໃຊ້, ການຄຸ້ມຄອງບ່ອນປູກຄວນຍົກລະດັບໂດຍນໍາໃຊ້ມາດຕະການປູກຝັງທີ່ກົງເວລາເຊັ່ນ: ການຕັດຍອດ, ການ
ຕັດຕາດອກການຕອນກິ່ງ ແລະ ປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ຮີ່ມ, ເພື່ອຄວບຄຸມການເຕີບໂຕຂອງພືດ, ເພີ່ມການຜະລິດ ແລະ ຮັກສາ
ຄຸນະພາບໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບສະໝໍ່າສະເໝີ.

ມາດຕາ 16 ການປ້ອງກັນ ແລະ ຍຸດທະສາດການຄວບຄຸມທີ່ຄົບຖ້ວນຄວນຖືກໃຊ້ເພື່ອກັນພະຍາດ
ແລະ ແມງໄມ້ທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຢາສະໝຸນໄພ. ຖ້າຈໍາເປັນໃຫ້ນໍາໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ຄວນໃຊ້ໃນປະລິມານໜ້ອຍສຸດ
ແລະ ມີປະສິດທິຜົນສູງ, ເປັນພືດຕົກຄ້າງຕໍ່າ ແລະ ມີສານປາບສັດຕູພືດໜ້ອຍ ຖືກເລືອກຕາມຂໍ້ກຳນົດໃນລະບຽບການ
ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງຢາປາບສັດຕູພືດຂອງຈີນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນສານປາບສັດຕູພືດ ແລະ ມີນະພິດຈາກໂລຫະໜັກ,
ແລະ ປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມນິເວດວິທະຍາ.

ໝວດທີ 2 ການຄຸ້ມຄອງການລ້ຽງສັດເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການແພດ

ມາດຕາ 17 ບັນດາວິທີ ແລະ ການລ້ຽງສັດຄວນກຳນົດເປັນພື້ນຖານຂອງລັກສະນະເຊັ່ນ: ສະພາບແວດ
ລ້ອມການລ້ຽງສັດ, ແຫຼ່ງອາຫານ ແລະ ພຶດຕິກຳຂອງສັດທີ່ຈະນໍາມາເປັນຢາ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າ
ກັບສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການວ່າດ້ວຍ ການລ້ຽງສັດ ແລະ ກຳນົດລະບົບການຄຸ້ມຄອງ.

ມາດຕາ 18 ອາຫານສັດຄວນກະກຽມຕາມຫຼັກວິທະຍາສາດ ແລະ ໃຫ້ຕາມຮອບວຽນປະຈຳຕາມຈຳ
ນວນຂອງທ່າອ່ຽງລະດູການ ແລະ ກິດຈະກຳປະຈຳວັນພ້ອມທັງວົງຈອນຊີວິດ ແລະ ລັກສະນະທາງກາຍະວິທະຍາທີ່
ແຕກຕ່າງກັນຂອງສັດເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການແພດ. ອາຫານເສີມເຊັ່ນ: ເມັດອາຫານລະອຽດ, ວິຕາມິນ, ແຮ່ທາດ ແລະ
ສານປຸງແຕ່ງອື່ນໆຄວນໃຫ້ໃນເວລາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຕາມຈຳນວນທີ່ເໝາະສົມແຕ່ຈະບໍ່ມີການເພີ່ມສານເລັ່ງຮໍໂມນ ຫຼື
ສານຄ້າຍຮໍໂມນ. ອາຫານ ແລະ ອາຫານເສີມບໍ່ຄວນກໍ່ມົນລະພິດ.

ມາດຕາ 19 ໃນການລ້ຽງສັດເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການແພດ, ເວລາ ແລະ ຄວາມຖີ່ຂອງການໃຫ້ນໍ້າຄວນ
ຖືກກຳນົດຕາມເງື່ອນໄຂເຊັ່ນ: ລະດູການ, ອຸນຫະພູມຂອງອາກາດ ແລະ ການໄຫຼວຽນຂອງອາກາດ. ສະໝຸນໄພຕອບ
ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຜ່ານການກິນຫຍ້າຂຽວ ແລະ ສິດໃໝ່ຈຳນວນຫຼາຍ.

ມາດຕາ 20 ໂຄງສ້າງຄົງທີ່ພ້ອມພື້ນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທີ່ປອດໄພແມ່ນຈຳ
ເປັນຕາມແຫຼ່ງອາໄສ, ພຶດຕິກຳ ແລະ ລັກສະນະອື່ນໆຂອງສັດທີ່ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການແພດ.

ມາດຕາ 21 ສັດລ້ຽງຄວນລ້ຽງຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ສະອາດ. ລະບົບການຂ້າເຊື້ອຄວນມີ ແລະ ມີ ຢາຂ້າເຊື້ອທີ່ ເໝາະສົມຖືກເລືອກເພື່ອຂ້າເຊື້ອເປັນປະຈຳໃຫ້ພື້ນທີ່ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການລ້ຽງສັດ. ການຄຸ້ມ ຄອງພະນັກງານໃນການເຂົ້າພື້ນທີ່ຄວນຍົກລະດັບຂຶ້ນ.

ມາດຕາ 22 ການຄວບຄຸມພະຍາດສັດໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ ຄວນເນັ້ນໃສ່ການປ້ອງກັນລວມທັງ ການສັກຢາກັນພະຍາດເປັນປະຈຳ.

ມາດຕາ 23 ຈຳນວນສັດລ້ຽງຄວນຖືກອອກແບບຢ່າງເໝາະສົມໂດຍພິຈາລະນາຄວາມໜາແໜ້ນຂອງ ປະຊາກອນສັດໃນກໍລະນີຂອງສັດລ້ຽງ. ຖ້າມີສັດປ່ວຍ ຕ້ອງມີການກັກກັນສັດໃຫ້ຖືກຕ້ອງ. ສັດລ້ຽງທີ່ມີພະຍາດ ຕິດແປດຄວນໃຫ້ຕາຍທັນທີ ແລະ ເຜົາ ຫຼື ຝັງດິນໃຫ້ເລິກ.

ມາດຕາ 24 ອົງປະກອບ ແລະ ໂຄງສ້າງຂອງປະຊາກອນສັດລ້ຽງຄວນກຳນົດຕາມແຜນລ້ຽງສັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂະຫຍາຍພັນ, ແລະ ຈຳນວນຮອບວຽນຄວນເໝາະສົມ.

ມາດຕາ 25 ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຜະລິດວັດຖຸດິບຢາຈີນຈາກສັດທີ່ເປັນພິດ ຫຼື ສັດມີພະຍາດ ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງ ການແພດ.

ບົດທີ V ຂັ້ນຕອນການເກັບກ່ຽວ ແລະ ປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ

ມາດຕາ 26 ຫຼັກການຂອງ "ເພີ່ມທະວີຜົນໄດ້ຮັບໃຫ້ຍືນຍົງ" ຄວນສອດຄ່ອງກັບການຂຸດຄົ້ນສະໝຸນໄພ ຈາກປ່າ ຫຼື ເຄິ່ງປ່າເຄິ່ງປູກ, ພ້ອມແຜນປູກຝັງສະໝຸນໄພຈາກປ່າ, ຮອບວຽນການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ໄລຍະການເຕີບໂຕເພື່ອ ຊ່ວຍແຜ່ພັນທາງຊີວະວິທະຍາ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທິດແທນ.

ມາດຕາ 27 ເວລາການເກັບກ່ຽວທີ່ເໝາະສົມ (ລວມທັງລະດູການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຈຳນວນປີ) ແລະ ວິທີ ການຄວນຖືກກຳນົດຕາມຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງພືດຕໍ່ພື້ນທີ່ ຫຼື ຈຳນວນຂອງສັດລ້ຽງ ແລະ ພິຈາລະນາປັດໄຈການເກັບກ່ຽວທົ່ວໄປ.

ມາດຕາ 28 ເຄື່ອງກົນຈັກ ແລະ ອຸປະກອນໃຊ້ໃນການເກັບກ່ຽວຄວນສະອາດ ບໍ່ມີການປົນເປື້ອນ ແລະ ຮັກສາໄວ້ບ່ອນແຫ້ງກັນແມງໄມ້, ສັດກັດແຫ້ນ ແລະ ສັດລ້ຽງ.

ມາດຕາ 29 ໃນເວລາການເກັບກ່ຽວ ແລະ ປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ ຄວນພະຍາຍາມແຍກສິ້ນສ່ວນທີ່ບໍ່ແມ່ນຢາ ແລະ ວັດຖຸເຈືອປົນອອກໂດຍສະເພາະຫຍ້າ ແລະ ສານພິດ ແລະ ຖິ້ມສ່ວນທີ່ຖືກທຳລາຍ ຫຼື ເໜົາ.

ມາດຕາ 30 ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ສ່ວນທີ່ເປັນຢາຄວນນຳມາຜ່ານການປຸງແຕ່ງທີ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ການ ຄັດເລືອກ, ການລ້າງ, ການຕັດ ຫຼື ການຕັດກິ່ງ. ເມື່ອຕ້ອງການອົບແຫ້ງ ຄວນເຮັດໃຫ້ແຫ້ງຕາມມາດຕະການ ແລະ

ເຕັກນິກທີ່ ເໝາະສົມ. ອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມຄວນຖືກຄວບຄຸມເພື່ອຫຼີກລ້ຽງມົນລະພິດຂອງວັດຖຸດິບ ຫຼື ຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ສ່ວນປະສົມທີ່ສໍາຄັນ.

ມາດຕາ 31 ຜະລິດຕະພັນສິດໃໝ່ ອາດຖືກຮັກສາໃນຕູ້ເຢັນ, ໃນຊາຍ, ໃນໄຫ ຕາມການອະນຸລັກດ້ານຊີວະ ແລະ ວິທີການຮັກສາທີ່ເໝາະສົມ. ການໃຊ້ສານກັນບູດ ແລະ ເກັບຮັກສາຄວນຫຼີກລ້ຽງຖ້ານໍາໃຊ້ ກໍ່ຂໍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການແຫ່ງຊາດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການໃຊ້ສານກັນບູດໃນອາຫານ.

ມາດຕາ 32 ພື້ນທີ່ປຸງແຕ່ງຄວນສະອາດ ອາກາດຖ່າຍເທດີ ແລະ ປ້ອງກັນແສງແດດ, ຝົນ, ສັດກັດແຂ້ນ, ແມງໄມ້ ແລະ ສັດລ້ຽງ.

ມາດຕາ 33 ວິທີທົ່ວໄປຄວນຖືກໃຊ້ເພື່ອປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຢາດັ່ງເດີມ. ຖ້າມີການດັດແກ້ ຄວນມີຂໍ້ມູນການທົດລອງທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຄຸນະພາບຂອງຢາບໍ່ຄວນຖືກກະທົບ.

ບົດທີ VI ການຫຸ້ມຫໍ່, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາ

ມາດຕາ 34 ການກວດກາແມ່ນຈໍາເປັນກ່ອນການຫຸ້ມຫໍ່ເພື່ອແຍກຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ວັດຖຸເຈືອປົນ. ການຫຸ້ມຫໍ່ຄວນປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານລະບຽບຂັ້ນຕອນ ແລະ ຮັກສາບັນທຶກຊຸດຫຸ້ມຫໍ່ລວມທັງຊື່ຜະລິດຕະພັນ, ລາຍລະອຽດຈໍາເພາະ, ແຫຼ່ງກໍານົດ, ຕົວເລກຊຸດການຜະລິດ, ນໍ້າໜັກ, ຕົວເລກຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ວັນທີຫຸ້ມຫໍ່.

ມາດຕາ 35 ວັດສະດຸທີ່ໃຊ້ໃນການຫຸ້ມຫໍ່ຄວນສະອາດ, ແຫ້ງ, ບໍ່ສ້າງມົນລະພິດ, ບໍ່ຖືກທໍາລາຍ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດດ້ານຄຸນະພາບສໍາລັບວັດຖຸດິບການຢາ.

ມາດຕາ 36 ຊື່ຜະລິດຕະພັນ, ລາຍລະອຽດຈໍາເພາະ, ຕົວເລກຊຸດຜະລິດ, ວັນທີຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຄວນຖືກກໍານົດຢູ່ແຕ່ລະບັນຈຸພັນຢາ ແລະ ຕິດສະຫຼາກບອກໃຫ້ເຫັນການຮັບຮອງຄຸນະພາບ.

ມາດຕາ 37 ວັດຖຸດິບຢາທີ່ແຕກງ່າຍຄວນຖືກຫຸ້ມຫໍ່ໃນກ່ອງທີ່ແຂງແຮງ; ວັດຖຸດິບຢາທີ່ເປັນພິດ, ສານເສບຕິດ ແລະ ມີຄ່າຄວນຫຸ້ມຫໍ່ສະເພາະດ້ານພ້ອມຕິດສະຫຼາກ.

ມາດຕາ 38 ໃນກໍລະນີຂອງການຂົນສົ່ງເປັນຊຸດໃຫຍ່, ວັດຖຸດິບຢາບໍ່ຄວນວາງໄວ້ໃກ້ກັບສານທີ່ເປັນພິດ ຫຼື ມີຜົນຕໍ່ລິດຊາດ ຫຼື ກິ່ນຂອງວັດຖຸດິບ. ຕູ້ຄອນເທນເນີ້ຄວນລະບາຍອາກາດໄດ້ດີເພື່ອເຮັດໃຫ້ແຫ້ງ ແລະ ຊ່ວຍປ້ອງກັນຄວາມຊຸ່ມ.

ມາດຕາ 39 ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບມ້ຽນສາງວັດຖຸດິບຢາຄວນມີອາກາດຖ່າຍເທດີ, ແຫ້ງ ແລະ ກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກແສງແດດ ແລະ ຖ້າຈໍາເປັນໃຫ້ຕິດຕັ້ງແອເຢັນ ແລະ ອຸປະກອນຄວບຄຸມຄວາມຊຸ່ມພ້ອມທັງ

ກັນສັດກັດແທ້ນ, ແມງໄມ້ ແລະ ສັດລ້ຽງ. ພື້ນຫ້ອງຄວນເປັນລະບຽບບໍ່ໃຫ້ມີຮອຍແຕກ ແລະ ງ່າຍທີ່ຈະທຳຄວາມສະອາດ.

ວັດຖຸດິບຢາຄວນມ້ຽນໄວ້ເທິງຖ້ານຕູ້ທີ່ມີໄລຍະຫ່າງພຽງພໍຈາກຝາ; ນຳໃຊ້ມາດຕະການປ້ອງກັນສັດຕູພືດ, ການເກີດເຊື້ອລາ, ການເໝົາ ຫຼື ເສຍນ້ຳມັນ; ແລະ ກວດກາເປັນປະຈຳ.

ໃນເວລາທີ່ໃຊ້ວິທີເກັບມ້ຽນສາງທົ່ວໄປ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ເວລາຄັດເລືອກເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ນຳໃຊ້ອຸປະກອນໃໝ່.

ບົດທີ VII ການຄວບຄຸມຄຸນະພາບ

ມາດຕາ 40 ພະແນກຄວບຄຸມຄຸນະພາບຄວນສ້າງຂຶ້ນໂດຍຜູ້ຜະລິດເພື່ອຊີ້ນຳການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນະພາບໃຫ້ສາຍພານການຜະລິດທັງໝົດສຳລັບວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນ ແລະ ຄວນມີພະນັກງານ, ມີພື້ນທີ່, ເຄື່ອງມື ແລະ ອຸປະກອນຕາມຂະໜາດຂອງການຜະລິດ ແລະ ກຳນົດການກວດກາຜະລິດຕະພັນ.

ມາດຕາ 41 ບັນດາຫຼັກການທີ່ໃຊ້ໂດຍພະແນກຄວບຄຸມຄຸນະພາບຂອງໂຮງງານມີຄື:

1. ເຝົ້າລະວັງສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ຄວບຄຸມຄວາມສະອາດ;
2. ກວດກາຊັບພະຍາກອນໃຊ້ໃນການຜະລິດ, ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ວັດຖຸດິບຢາ ແລະ ສ້າງບົດລາຍງານການກວດກາ;
3. ສ້າງແຜນງານຝຶກອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ແນວທາງການປະຕິບັດ;
4. ກະກຽມ ແລະ ຄຸ້ມຄອງເອກະສານຄວບຄຸມຄຸນະພາບ, ແລະ ຄຸ້ມຄອງບັນທຶກທັງໝົດຂອງການຜະລິດ, ການຫຸ້ມຫໍ່, ການກວດກາ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 42 ກ່ອນການຫຸ້ມຫໍ່, ຄວນກວດກາແຕ່ລະຊຸດວັດຖຸດິບຢາໂດຍພະແນກຄວບຄຸມຄຸນະພາບບົນພື້ນຖານຂອງມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍ ຢາພື້ນເມືອງຈີນ ຫຼື ທົບທວນມາດຕະຖານ ແລະ ຮັບຮອງໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່. ການກວດກາຢ່າງໜ້ອຍຕ້ອງປະກອບມີຄຸນລັກສະນະ ແລະ ການກຳນົດວັດຖຸດິບຢາ, ວັດຖຸເຈືອປົນ, ບໍລິມາດຄວາມຊຸ່ມ, ບໍລິມາດຂີ້ເຖົ້າ ແລະ ຂີ້ເຖົ້າທີ່ລະລາຍເປັນກົດ, ການຊຶມ, ສານຕັ້ງຕົ້ນ ຫຼື ສ່ວນປະສົມ. ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີສານປາບສັດຕູພືດ, ໂລຫະໜັກ ແລະ ຈຸລິນຊີ ອີງຕາມມາດຕະຖານ ແລະ ລະບຽບການແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 43 ບົດລາຍງານການກວດກາຄວນຖືກເຊັນໂດຍພະນັກງານທີ່ເຮັດການກວດກາ ແລະ ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບພະແນກຄວບຄຸມຄຸນະພາບ. ບົດລາຍງານການກວດກາຄວນມີເປັນແຟ້ມເອກະສານ.

ມາດຕາ 44 ວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈີນທີ່ບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ຈະບໍ່ໄດ້ຖືກແຈກຢາຍ ແລະ ວາງຈຳໜ່າຍ.

ບົດທີ VIII ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ອຸປະກອນ

ມາດຕາ 45 ບັນດາບຸກຄົນທີ່ຮັບຜິດຊອບດ້ານວິຊາການຢູ່ບ່ອນຜະລິດວັດຖຸດິບຢາ ຄວນໄດ້ຮັບການສຶກສາຂັ້ນສູງຢ່າງໜ້ອຍສອງປີໃນຫຼັກສູດການຢາ ຫຼື ເສດຖະສາດການກະເສດ, ການລ້ຽງສັດ ຫຼື ພາກວິຊາອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວນມີປະສົບການຕົວຈິງໃນການຜະລິດວັດຖຸດິບທີ່ເປັນຢາ.

ມາດຕາ 46 ບັນດາບຸກຄົນທີ່ຮັບຜິດຊອບພະແນກຄວບຄຸມຄຸນະພາບຄວນສໍາເລັດການສຶກສາຂັ້ນສູງຢ່າງໜ້ອຍສອງປີ ແລະ ຄວນມີປະສົບການຄວບຄຸມຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບຢາ.

ມາດຕາ 47 ບຸກຄະລາກອນທັງໝົດກ່ຽວຂ້ອງກັບການຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈົນ ຄວນມີຄວາມເຂົ້າໃຈພື້ນຖານ ການຢາຈົນ, ເສດຖະສາດການກະເສດ ຫຼື ການລ້ຽງສັດ ແລະ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມດ້ານເຕັກນິກການຜະລິດ, ຄວາມປອດໄພ ແລະ ອະນາໄມ. ພະນັກງານທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ພາກສະໜາມຄວນມີຄວາມຮູ້ເປັນຢ່າງດີດ້ານເຕັກນິກການປຸກໂດຍສະເພາະການໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ເຕັກນິກການປ້ອງກັນ. ພະນັກງານທີ່ລ້ຽງສັດຄວນມີຄວາມຮູ້ດີດ້ານເຕັກນິກການລ້ຽງສັດ.

ມາດຕາ 48 ພະນັກງານໃນຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງ, ຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ກວດກາຄວນຮັບການກວດສຸຂະພາບເປັນປະຈຳ. ບຸກຄົນທີ່ເປັນພະຍາດຕິດແປດ, ພະຍາດຜິວໜັງ ຫຼື ມີບາດແຜ ບໍ່ຄວນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດວຽກທີ່ມີການສໍາພັດໂດຍກົງກັບວັດຖຸດິບຢາ. ຄວນແຕ່ງຕັ້ງບຸກຄົນສະເພາະ ໂດຍຜູ້ຜະລິດເພື່ອຮັບຜິດຊອບກວດກາສຸຂະອະນາໄມສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນ.

ມາດຕາ 49 ພະນັກງານການຜະລິດຢາພື້ນເມືອງຈົນ ຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ທົດສອບຄວາມຮູ້ເປັນປະຈຳ.

ມາດຕາ 50 ບ່ອນຜະລິດວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈົນ ຄວນມີຫ້ອງນໍ້າ ຫຼື ວິດຖ່າຍ, ແລະ ອາຈົມບໍ່ຄວນສ້າງມົນລະພິດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ.

ມາດຕາ 51 ການນໍາໃຊ້ ແລະ ຄວາມແນ່ນອນຂອງອຸປະກອນ, ໜໍ້ວັດແທກ, ອຸປະກອນວັດແທກ ແລະ ຊັງນໍ້າໜັກໃຊ້ໃນການຜະລິດ ແລະ ການກວດກາບ່ອນຜະລິດ ຄວນປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດການຜະລິດ ແລະ ການກວດກາ. ອຸປະກອນດັ່ງກ່າວຄວນຕິດກາໝາຍຊັດເຈນລະບຸສະຖານະພາບການໃຊ້ງານ ແລະ ມີການສອບທຽບເປັນປະຈຳ.

ບົດທີ IX ການບັນທຶກເອກະສານ

ມາດຕາ 52 ຜູ້ຜະລິດຄວນມີມາດຕະຖານຂັ້ນຕອນການດຳເນີນງານເພື່ອຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນະພາບ.

ມາດຕາ 53 ຄວນມີບັນທຶກມີລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການຜະລິດທັງໝົດ ສໍາລັບແຕ່ລະວັດຖຸດິບ ຢາພື້ນເມືອງຈົນພ້ອມຮູບຖ່າຍ ຫຼື ຮູບຖ່າຈໍາເປັນ. ບັນທຶກຄວນປະກອບດ້ວຍ:

1. ແຫຼ່ງກໍານົດຂອງແນວພັນ, ເຊື້ອລາ ແລະ ວັດຖຸດິບແຜ່ພັນ;
2. ເຕັກນິກການຜະລິດ ແລະ ຂັ້ນຕອນການຜະລິດ:
 - 1) ເວລາການປູກ, ຈໍານວນ ແລະ ພື້ນທີ່ຢາສະໝຸນໄພ; ການເຕີບໂຕຂອງແນວພັນ, ການປ່ຽນຖ່າຍພັນທຸກໍາ, ປະເພດຂອງບຸ່ຍ ແລະ ເວລາ, ຈໍານວນ ແລະ ວິທີ, ປະເພດຂອງຢາປາບສັດຕູພືດລວມທັງຢາຂ້າແມງໄມ້, ຢາຂ້າເຊື້ອລາ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ, ຈໍານວນ ເວລາ ແລະ ວິທີທີ່ໃຊ້.
 - 2) ໃນກໍລະນີຂອງສັດທີ່ໃຊ້ເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ ໃຫ້ມີບັນທຶກປະຈໍາວັນຂອງສັດລ້ຽງ, ແຜນການ ໝູນວຽນ, ບັນທຶກການຄັດເລືອກ ແລະ ພໍ່ພັນແມ່ພັນ, ບັນທຶກການເກີດ ແລະ ການຜະລິດໄຂ່, ບັນທຶກການເກີດພະຍາດ, ລາຍງານການຕາຍ, ແບບຟອມການຕາຍ, ແບບຟອມສະຖິຕິການຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ສັກຢາ, ແບບຟອມກຽມຫົວອາຫານ, ບັນທຶກການກິນອາຫານ, ແບບຟອມຈິດທະບຽນສັດຕະວະແພດ, ແບບຟອມລະບຸແນວພັນ ແລະ ອື່ນໆ;
 - 3) ເວລາຂອງການຂຸດຄົ້ນ, ຈໍານວນ, ນໍ້າໜັກ, ປຸງແຕ່ງ, ອົບແຫ້ງ, ນໍ້າໜັກຫຼຸດພາຍຫຼັງອົບແຫ້ງ, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ເກັບມ້ຽນສ່ວນທີ່ເປັນຢາ;
 - 4) ຂໍ້ມູນອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ບັນທຶກພູມອາກາດ;
 - 5) ການປະເມີນຜົນຄຸນະພາບຂອງວັດຖຸດິບຢາ: ບັນທຶກອົງປະກອບ ແລະ ຜົນການກວດກາວັດຖຸດິບຢາ.

ມາດຕາ 54 ບັນທຶກທີ່ເປັນສະບັບແທ້ທັງໝົດ, ແຜນການຜະລິດ ແລະ ບັນທຶກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ສັນຍາ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງເປັນລາຍລັກອັກສອນຄວນຮັກສາໄວ້ຢ່າງໜ້ອຍ 5 ປີ. ແຜ່ມເອກະສານ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບຮັກສາຄວນແຕ່ງຕັ້ງບຸກຄົນຮັບຜິດຊອບ.

ບົດທີ X ບັນດາຂໍ້ກໍານົດເພີ່ມເຕີມ

ມາດຕາ 55 ນິຍາມຄໍາສັບ:

- 1) ວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈົນ ໝາຍເຖິງວັດຖຸດິບ ຜະລິດໂດຍການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນຢູ່ແຫຼ່ງກໍານົດພາຍຫຼັງການຂຸດຄົ້ນສິ້ນສ່ວນຂອງພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ສັດລ້ຽງເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ.
- 2) ຜູ້ຜະລິດຢາພື້ນເມືອງຈົນ ໝາຍເຖິງວິສາຫະກິດທີ່ມີຂັ້ນຕອນທີ່ແນ່ນອນໃນການຜະລິດເຊັ່ນ: ການປູກຢາສະໝຸນໄພ ຫຼື ລ້ຽງສັດ, ຂະບວນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການເກັບຮັກສາວັດຖຸດິບຢາ.
- 3) ເພີ່ມທະວີຜົນໄດ້ຮັບທີ່ຍືນຍົງ ໝາຍເຖິງການເພີ່ມຜົນຜະລິດຈາກການຜະລິດ (ການຂຸດຄົ້ນ) ທີ່ຍືນຍົງໂດຍບໍ່ພາໃຫ້ເກີດອັນຕະລາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມນິເວດວິທະຍາ.

- 4) **ວັດຖຸດິບຢາດັ່ງເດີມ** ໝາຍເຖິງວັດຖຸດິບຢາພື້ນເມືອງຈົນທີ່ມີອົງປະກອບສະເພາະ ເກີດໃນພື້ນທີ່ສະເພາະ ຫຼື ຜະລິດຜ່ານເຕັກນິກການຜະລິດສະເພາະ ແລະ ວິທີການປຸງແຕ່ງສະເພາະ.
- 5) **ເມັດແນວພັນ, ເຊື້ອລາ ແລະ ວັດຖຸດິບແຜ່ພັນ** ໝາຍເຖິງສິນສ່ວນ, ເຍື່ອຫຸ້ມ ແລະ ຈຸລັງຂອງພືດພ້ອມທັງເມັດພັນດ້ານເສັ້ນໃຍ ແລະ ເຊື້ອລາໃຊ້ເພື່ອການແຜ່ພັນ, ເພາະພັນ, ສັດນ້ອຍ ແລະ ໄຂ່.
- 6) **ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ຢ່າງຮອບດ້ານ** ໝາຍເຖິງການກັນພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ໃຫ້ຢູ່ກ້ອງເພດານທາງເສດຖະກິດໂດຍໃຊ້ວິທີທາງຊີວະພາບ, ກະສິກຳ ແລະ ເຄມີທີ່ເໝາະສົມພ້ອມທັງມາດຕະການນິເວດວິທະຍາທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ປອດໄພ, ປະສິດທິພາບ, ລາຄາຖືກ, ງ່າຍທີ່ຈະໃຊ້ ແລະ ເໝາະກັບສະພາບໃນທ້ອງຖິ່ນພ້ອມສະພາບລວມດ້ານຊີວະພາບ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອີງຕາມຫຼັກການໃຫ້ບຸລິມະສິດການປ້ອງກັນ ເພື່ອບັນລຸເປົ້າໝາຍປະສິດທິພາບດ້ານຕົ້ນທຶນ ແລະ ເພີ່ມຜົນກຳໄລດ້ານນິເວດວິທະຍາ.
- 7) **ສັດ ແລະ ພືດເຄິ່ງປ່າເຄິ່ງປຸກເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ** ໝາຍເຖິງສັດ ແລະ ພັນພືດໄດ້ຈາກປ່າເພື່ອຈຸດປະສົງການແພດ ຫຼື ເຕີບໂຕໃນປ່າແຕ່ມີຄວາມເໝາະສົມຕໍ່ການປິ່ນປົວມະນຸດ ແລະ ຄຸ້ມຄອງໄດ້ເຊັ່ນ: ການລ້ຽງເປັນລະບົບ, ການກຳຈັດຫຍ້າ, ການໃສ່ປຸ້ຍ ຫຼື ໃຫ້ຫົວອາຫານສັດໄດ້.

ມາດຕາ 56 ສິດໃນການແປເອກະສານສະບັບນີ້ແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງຄະນະບໍລິຫານແຫ່ງຊາດ ຄຸ້ມຄອງການຢາ.

ມາດຕາ 57 ບັນດາຂໍ້ກຳນົດຂອງເອກະສານນີ້ມີຜົນສັກສິດນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ 01/06/2002.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2. ບັນດາຈຸດສໍາຄັນເພື່ອພິຈາລະນາການເຮັດກະສິກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສໍາລັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນຂອງສະໝຸນໄພດັ່ງເດີມ

ອົງການເອີຣົບເພື່ອການປະເມີນຜົນຜະລິດຕະພັນການຢາ (EMA), ຄະນະວິຊາການ ຜະລິດຕະພັນຢາພື້ນເມືອງ (HMPWP)

ລອນດອນ, 2 ພຶດສະພາ 2002

EMA/HMPWP/31/99 Rev.3

ບັນດາຈຸດສໍາຄັນເພື່ອພິຈາລະນາການເຮັດກະສິກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສໍາລັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນຂອງສະໝຸນໄພດັ່ງເດີມ

ກະກຽມໂດຍ HMPWP	ມັງກອນ 1999
ເຜີຍແຜ່ເພື່ອປຶກສາຫາລືໂດຍ EMA	ມັງກອນ 1999
ສະຫຼຸບໂດຍ HMPWP	ມິຖຸນາ 1999
ການກະກຽມຈຸດໃໝ່ທີ່ຈະພິຈາລະນາເອກະສານ (HMPWP/31/99)	ກັນຍາ 1999 ຕຸລາ 1999 ມີນາ 2001
ໂອນໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ກວດກາ EMA WP	ພຶດສະພາ 2001
ໂອນໃຫ້ CPMP	ກໍລະກົດ 2001
ພິມເຜີຍແຜ່ເພື່ອການປຶກສາຫາລື	ກໍລະກົດ 2001
ວັນທີສິ້ນສຸດຮັບຄໍາຄິດເຫັນ	ຕຸລາ 2001
ພິມເຜີຍແຜ່ເອກະສານສະບັບສຸດທ້າຍ	ພຶດສະພາ 2002

ທັດສະນະທີ່ນໍາສະເໜີໃນເອກະສານນີ້ແມ່ນພາຍໃຕ້ HMPWP, ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນເວລາຈັດກອງປະຊຸມແລກປ່ຽນປະສົບການໃນຂົງເຂດຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພ. ເອກະສານສະບັບນີ້ຖືກພິມເຜີຍແຜ່ເພື່ອຈຸດປະສົງສ້າງຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ບໍ່ມີຂໍ້ຜູກມັດດ້ານກົດ ໝາຍຕາມເອກະສານແນະນໍາ 2001/83/EC.

ເນື້ອໃນລວມ:

ຄະນະວິຊາການ EMEA ຜະລິດຕະພັນຢາສະໝຸນໄພ ຮັບຮູ້ຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ເອກະສານວ່າດ້ວຍ "ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP)" ສ້າງໂດຍສະມາຄົມຜູ້ປຸກສະໝຸນໄພໃນເອີຣົບ (Europam) ໃນວັນທີ 05/08/1998 ໄດ້ເປັນພື້ນຖານໃຫ້ເອກະສານນີ້.

ບົດແນະນຳດັ່ງກ່າວປ່ຽນແທນຄຳຄິດເຫັນຜ່ານມາທີ່ພົມເຜີຍແຜ່ໂດຍຄະນະວິຊາການ:

- ຄຳຄິດເຫັນຕໍ່ກັບຮ່າງແນວທາງການຜະລິດທີ່ດີ (GMP) ແນວທາງສຳລັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນຂອງຜະລິດຕະພັນຢາ ແລະ ການກວດກາຜູ້ຜະລິດ (EMEA/HMPWP/17/99).
- ຄຳຄິດເຫັນຕໍ່ເອກະສານ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ຈາກສະມາຄົມຜູ້ປຸກສະໝຸນໄພເອີຣົບ (Europam) ຄັ້ງວັນທີ 05/08/1998 (EMEA/HMPWP/18/99).

ບັນດາຈຸດສຳຄັນເພື່ອພິຈາລະນາການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສຳລັບວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນຂອງສະໝຸນໄພດັ່ງເດີມ

ສາລະບານ

- 1 ພາກແນະນຳ
- 2 ພາກທົ່ວໄປ
- 3 ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ
- 4 ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ການສຶກສາ
- 5 ອາຄານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ
- 6 ອຸປະກອນ
- 7 ການສ້າງບັນທຶກເອກະສານ
- 8 ແມັດແນວພັນ ແລະ ອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ
- 9 ການປຸກຝັງ
- 10 ການຂຸດຄົ້ນ

11 ການເກັບກ່ຽວ

12 ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ

13 ການຫຸ້ມຫໍ່

14 ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການແຈກຢາຍ

1. ພາກແນະນຳ

ບັນດາຕົວຢ່າງຂອງການເຈືອປົນພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ ມີຢາສະໝຸນໄພທີ່ເປັນພືດ ຍົກໃຫ້ເຫັນຄວາມຈຳເປັນ ໃນການສ້າງຂໍ້ກຳນົດການຜະລິດທີ່ດີສຳລັບສະໝຸນໄພທີ່ເປັນວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນ. ແນວຄວາມຄິດຂອງການຜະລິດທີ່ດີສຳລັບໂຮງງານ, ການປຸງແຕ່ງ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການເກັບມ້ຽນສ່ວນປະສົມການຢາ (APIs) ຄວນນຳໃຊ້ກັບພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ.

ໃນກໍລະນີຂອງການກະກຽມຢາສະໝຸນໄພ, ການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນຂອງພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ ມີຜົນໂດຍກົງຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງ API. ຍ້ອນຄວາມຊັບຊ້ອນຂອງພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເຕີບໂຕໃນທຳມະຊາດ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດດ້ານເຕັກນິກການວິເຄາະເພື່ອຈຳແນກອົງປະກອບດ້ານເຄມີ ຫຼື ຊີວະວິທະຍາ, ຄຸນນະພາບການຂະຫຍາຍພັນຂອງວັດຖຸດິບຕັ້ງຕົ້ນໃນສະໝຸນໄພດັ່ງເດີມ ຕ້ອງການລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບທີ່ພຽງພໍເພື່ອການຂຸດຄົ້ນ ແລະ/ຫຼື ການປຸກຝັງ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ.

ການຂຸດຄົ້ນໃນປ່າ ສ່ວນຫຼາຍເກີດໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ເປັນບັນຫາສະເພາະຕິດພັນກັບຄວາມສັບສົນຕໍ່ພືດທີ່ຄ້າຍກັນ, ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂາດການຄວບຄຸມ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທີ່ບໍ່ມີຄຸນຈຸດທິ.

ເນື້ອໃນຂ້າງລຸ່ມ "ບັນດາຈຸດສຳຄັນໃນການພິຈາລະນາ" ກ່ຽວກັບການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ໄດ້ມີເນື້ອໃນໂດຍກົງພາຍໃຕ້ຄູ່ມື GMP ທາງດ້ານຮູບການທົ່ວໄປ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ການພິຈາລະນາຄວນໃຊ້ບົນພື້ນຖານການສ້າງລະບົບຮັບປະກັນຄຸນນະພາບທີ່ເໝາະສົມ

2. ພາກທົ່ວໄປ

2.1 "ບັນດາຈຸດສຳຄັນໃນການພິຈາລະນາ" ໃນເອກະສານນີ້ ເນັ້ນໃສ່ການແກ້ໄຂຄວາມກັງວົນສະເພາະໃນການປຸກ, ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ ທີ່ຖືກໃຊ້ສຳລັບຈຸດປະສົງທາງການແພດ. ເອກະສານໄດ້ຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາສະເພາະກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພໃນປ່າ. ການພິຈາລະນາຄວນຕິດພັນກັບຄູ່ມື GMP ສຳລັບ APIs ແລະ ຄວນນຳໃຊ້ກັບວິທີການທັງໝົດຂອງການຜະລິດລວມທັງການຜະລິດອົງຄະທາດອີງຕາມລະບຽບການໃນພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ສາກົນ.

ສິ່ງດັ່ງກ່າວເປັນມາດຕະຖານເພີ່ມເຕີມສໍາລັບການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພພ້ອມທັງ ສຸມໃສ່ການກຳນົດບາດກ້າວຂັ້ນຕອນການຜະລິດທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບທີ່ດີ.

2.2 ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ບໍລິໂພກຜ່ານການສ້າງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ. ໂດຍສະເພາະອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພເຊັ່ນ:

- ໄດ້ຮັບການຜະລິດຕາມຫຼັກຄວາມສະອາດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຸລິນຊີໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ
- ຖືກຈັບຕ້ອງດ້ວຍຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເພື່ອໃຫ້ພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພເກີດຜົນກະທົບດ້ານລົບໃນເວລາຊຸດຄົ້ນ, ປຸກຝັງ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ເກັບຮັກສາ.

ໃນເວລາຂອງການຜະລິດພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ ແລະ ສ່ວນປະສົມໃຊ້ໃນການກະກຽມ ຈະສໍາພັດກັບຈຸລິນ ຊີຈໍານວນຫຼາຍ ແລະ ຕົວປົນເປື້ອນອື່ນໆ. "ບັນດາຈຸດສໍາຄັນໃນການພິຈາລະນາ" ນີ້ຈະໃຫ້ຄໍາແນະນໍາແກ່ຜູ້ ຜະລິດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປົນເປື້ອນໃຫ້ໄດ້ໜ້ອຍສຸດ.

2.3 "ບັນດາຈຸດສໍາຄັນໃນການພິຈາລະນາ" ມີຈຸດປະສົງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທັງໝົດນັບຈາກຜູ້ຜະລິດເບື້ອງຕົ້ນຈົນ ຮອດຜູ້ຄ້າຂາຍ ແລະ ຜູ້ປຸງແຕ່ງ. ສະນັ້ນ ຜູ້ຜະລິດ ຜູ້ຄ້າຂາຍ ແລະ ຜູ້ປຸງແຕ່ງພັນພືດ/ຢາພື້ນເມືອງຄວນ ປະຕິບັດຕາມການພິຈາລະນາ, ສ້າງເອກະສານໃຫ້ກົດຈະກຳທັງໝົດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຊຸດເອກະສານ ແລະ ຂໍ ໃຫ້ຄູ່ຮ່ວມງານຂອງຕົນປະຕິບັດເຊັ່ນດຽວກັນ ນອກເໜືອຈາກ ຈະມີເຫດຜົນຢ່າງອື່ນ.

ບັນດາຜູ້ປຸກ ແລະ ຜູ້ຊຸດຄົ້ນພັນພືດ/ຢາພື້ນເມືອງຈະຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າ ເຂົາເຈົ້າຫຼືກລ້ຽງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ແຫຼ່ງ ທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າທີ່ມີໃນປະຈຸບັນ. CITES (ສົນທິສັນຍາການຄ້າສາກົນສັດປ່າ ແລະ ພັນພືດທີ່ໃກ້ ສູນພັນ) ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມ.

3. ການຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ

ບັນດາຂໍ້ຕົກລົງລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊື້ພັນພືດ/ຢາພື້ນເມືອງຕິດພັນກັບຄຸນນະພາບເຊັ່ນ: ບໍລິມາດຂອງສານ ຕົ້ນຕໍ, ຄຸນລັກສະນະທາງຈຸລັງ ແລະ ຕົວແຜ່ພັນ, ຄ່າຈໍາກັດຂອງຈຸລິນຊີທີ່ປົນເປື້ອນ, ສານເຄມີ, ໂລຫະໜັກ ແລະ ອື່ນໆ ຈະຕ້ອງອີງໃສ່ຂໍ້ກຳນົດຂອງພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄວນເປັນລາຍລັກອັກສອນ.

4. ບຸກຄະລາກອນ ແລະ ການສຶກສາ

4.1 ຂະບວນການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນທັງໝົດຄວນປະຕິບັດຕາມບົດແນະນໍາໃນພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ແຫ່ງຊາດວ່າ ດ້ວຍ ຄວາມສະອາດຂອງອາຫານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທີ່ມີຄວາມຮູ້ໃນການສໍາພັດພັນພືດ/ຢາສະໝຸນໄພ ທີ່ ຮັກສາຄວາມສະອາດສ່ວນບຸກຄົນໃນລະດັບສູງ (ລວມທັງພະນັກງານພາກສະໜາມ) ແລະ ຮັບການຝຶກ ອົບຮົມຢ່າງພຽງພໍກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຮັກສາອະນາໄມຂອງເຂົາເຈົ້າ.

4.2 ສະຫວັດດີການຂອງພະນັກງານບຸກຄົນທີ່ປຸກ ແລະ ປຸງແຕ່ງ ຄວນຮັບປະກັນໃຫ້ມີ.

4.3 ພະນັກງານຈະຕ້ອງຖືກປົກປ້ອງຈາກການສໍາພັດພັນພຶດ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເປັນພຶດ ຫຼື ພາໃຫ້ເກີດພູມແພ້ ໂດຍການໃສ່ຊຸດປ້ອງກັນໃຫ້ຄົບຖ້ວນ.

4.4 ບຸກຄົນທີ່ຕິດພະຍາດຈາກອາຫານເຊັ່ນ: ຖອກທ້ອງ ຫຼື ກໍາລັງເປັນຜູ້ສິ່ງຕໍ່ພະຍາດ ຈະຕ້ອງຖືກໂຈະວຽກບໍ່ ໃຫ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ສໍາພັດກັບພັນພຶດ/ຢາສະໝຸນໄພອີງຕາມລະບຽບການໃນປະເທດ ແລະ/ຫຼື ພາກພື້ນ.

4.5 ບຸກຄົນທີ່ມີບາດແຜ, ຮອຍແຜ ແລະ ພະຍາດຜິວໜັງຄວນຖືກໂຈະວຽກ ບໍ່ໃຫ້ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ມີການປຸງແຕ່ງ ພຶດ ແລະ ຄວນໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງ/ຖືງມີປ້ອງກັນໃຫ້ເໝາະສົມຈົນກວ່າຈະຫາຍດີ.

4.6 ບຸກຄະລາກອນຄວນໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມດ້ານພິກສາສາດໃຫ້ພຽງພໍກ່ອນເຮັດວຽກ ທີ່ຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ ດ້ານນີ້.

4.7 ຜູ້ຊຸດຄົ້ນຈະຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ພຽງພໍກ່ຽວກັບພຶດທີ່ຕົນຊຸດຄົ້ນ. ສິ່ງນີ້ປະກອບດ້ວຍການລະບຸຕົວຕົນ, ຄຸນ ລັກສະນະ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການດ້ານແຫຼ່ງກໍາເນີດເຊັ່ນ: ຄວາມຮົ່ມ, ຄວາມຊຸ່ມ, ດິນ ແລະ ອື່ນໆ. ຜູ້ຊຸດຄົ້ນ ຕ້ອງສາມາດໄຈ້ແຍກລະຫວ່າງສາຍພັນທີ່ຊຸດຄົ້ນ ແລະ ສາຍພັນທີ່ຄ້າຍກັນພັນພຶດ ແລະ/ຫຼື ພັນທຸກໍາເພື່ອຫຼີກ ລ້ຽງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນ. ຜູ້ຊຸດຄົ້ນຄວນມີຄວາມຮູ້ພຽງພໍກ່ຽວກັບຊ່ວງເວລາທີ່ດີທີ່ສຸດໃນ ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ເຕັກນິກການເກັບກ່ຽວ, ຄວາມສໍາຄັນຂອງການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນເພື່ອຮັບປະກັນ ຄຸນະພາບທີ່ດີທີ່ສຸດ.

4.8 ຖ້າຜູ້ຊຸດຄົ້ນບໍ່ມີຄວາມຮູ້ທີ່ພຽງພໍ ຜູ້ແນະນໍາໃນທ້ອງຖິ່ນຄວນຮັບປະກັນໃຫ້ການສຶກສາ, ແນະນໍາ ແລະ ສ້າງເອກະສານ.

4.9 ແນະນໍາໃຫ້ສຶກສາບຸກຄະລາກອນທັງໝົດທີ່ຮັບຜິດຊອບພັນພຶດ/ຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ຜູ້ທີ່ປູກ ໃຫ້ມີ ເຕັກນິກການປູກລວມທັງການໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພຶດທີ່ເໝາະສົມ.

4.10 ຜູ້ຊຸດຄົ້ນພັນພຶດ/ຢາພື້ນເມືອງຄວນໄດ້ຮັບຄໍາແນະນໍາກ່ຽວກັບປະເດັນທັງໝົດທີ່ກ່ຽວກັບການປົກປັກ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກສາຍພັນພຶດ. ສິ່ງນີ້ຈະລວມເອົາຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລະບຽບການ ທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງກັບສາຍພັນທີ່ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ.

5. ອາຄານ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ

5.1 ອາຄານທີ່ໃຊ້ໃນການປຸງແຕ່ງໂຮງງານຢາທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້/ຢາສະໝຸນໄພ ຕ້ອງສະອາດ, ພ້ອມທັງມີການລະບາຍ ອາກາດຢ່າງທົ່ວເຖິງ ແລະ ຈະຕ້ອງບໍ່ຖືກນໍາໃຊ້ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນການລ້ຽງສັດ.

5.2 ອາຄານຕ້ອງໃຫ້ການປົກປ້ອງຢ່າງພຽງພໍສໍາລັບພຶດຢາທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້/ຢາສະໝຸນໄພຕ້ານນົກ, ແມງໄມ້, ໝູ ແລະ ສັດພາຍໃນບ້ານ. ໃນທຸກພື້ນທີ່ເກັບມ້ຽນ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ມາດຕະການຄວບຄຸມສັດຕູພຶດທີ່ເໝາະສົມເຊັ່ນ: ເຫຍື່ອ

ແລະ ເຄື່ອງຂ້າແມງໄມ້ໄຟຟ້າ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະຕິບັດ ແລະ ຮັກສາໂດຍພະນັກງານ ຫຼື ຜູ້ຮັບໜ້າທີ່ມີຄຸນຈຸດທິມີ ອາຊີບ.

5.3 ແນະນຳການເກັບຮັກສາພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພໃນບັນຈຸພັນ:

- ໃນອາຄານທີ່ມີພື້ນຄອນກິດ ຫຼື ຄ້າຍຄືກັນທີ່ງ່າຍຕໍ່ການເຮັດຄວາມສະອາດ,
- ຢອງເທິງພາເລດ,
- ມີໄລຍະຫ່າງຈາກຝາທີ່ພຽງພໍ,
- ແຍກອອກຈາກຢາສະໝຸນໄພອື່ນໆເພື່ອຫຼີກເວັ້ນການປົນເປື້ອນ.

ຜະລິດຕະພັນອື່ນໆຕ້ອງໄດ້ຮັບການເກັບຮັກສາໄວ້ແຍກຕ່າງຫາກ.

5.4 ອາຄານທີ່ດຳເນີນການປຸງແຕ່ງພືດຈະຕ້ອງມີຫ້ອງປ່ຽນເຄື່ອງນຸ່ງ ລວມທັງຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ບ່ອນລ້າງມື, ຕາມກົດ ລະບຽບຂອງພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບສາກົນ.

6. ອຸປະກອນ

ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການປຸກ ແລະ ປຸງແຕ່ງພືດມີຄື:

6.1 ເຮັດຄວາມສະອາດ, ໃຫ້ບໍລິການເປັນປະຈຳ ແລະ ທານ້ຳມັນຢ່າງສະໜໍາສະເໝີເພື່ອຮັບປະກັນການເຮັດວຽກ ແລະ ການຕິດຕັ້ງທີ່ດີ, ໃນບ່ອນທີ່ສາມາດໃຊ້ງານໄດ້, ໃນວິທີທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ. ນອກຈາກນີ້, ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຊ້ໃນການ ໃສ່ປຸ່ຍ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດຕ້ອງຖືກປັບມາດຕະຖານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ.

6.2 ຊັ້ນສ່ວນເຄື່ອງຈັກທີ່ສຳພັດໂດຍກົງກັບພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້, ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນາໄມຫຼັງຈາກ ການນຳໃຊ້ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ຍັງເຫຼືອຈະບໍ່ເຮັດໃຫ້ເກີດການປົນເປື້ອນໃນພາຍຫຼັງ.

6.3 ອຸປະກອນຄວນເຮັດຈາກວັດສະດຸທີ່ເໝາະສົມເພື່ອປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນຂອງພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ມີສານເຄມີ ແລະ ສານອື່ນໆທີ່ບໍ່ຕ້ອງການ.

7. ການສ້າງບັນທຶກເອກະສານ

7.1 ຂະບວນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນທັງໝົດທີ່ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງຜະລິດຕະພັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ໄວ້.

7.2 ສະຖານະການພິເສດໃນໄລຍະການຂະຫຍາຍຕົວຊຶ່ງອາດຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ອົງປະກອບທາງເຄມີຂອງພືດເປັນຢາ/ຢາສະ ໝຸນໄພເຊັ່ນ: ສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ສັດຕູພືດ, ໂດຍສະເພາະໃນໄລຍະການເກັບກ່ຽວຕ້ອງໄດ້ຮັບການ ບັນທຶກໄວ້.

7.3 ສໍາລັບການປຸກພືດເປັນຢາ/ຢາສະໝຸນໄພ ຕ້ອງມີການບັນທຶກເອກະສານຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງທັງໝົດ ລວມທັງສະຖານທີ່ປຸກ. ບັນທຶກພາກສະໜາມທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນການປຸກພືດໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະ ຜະລິດຕະພັນບ້ອງກັນພືດທີ່ນໍາໃຊ້ຄວນຖືກຮັກສາໄວ້ໂດຍຜູ້ປຸກທຸກຄົນ.

7.4 ສໍາລັບການປຸກພືດເປັນຢາ/ຢາສະໝຸນໄພ, ມັນຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງບັນທຶກປະເພດ, ປະລິມານ ແລະ ວັນທີ່ເກັບກ່ຽວພ້ອມທັງສານເຄມີ ແລະ ສານອື່ນໆທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ປຸ່ຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ຢາຂ້າຫຍ້າ ແລະ ສານເສີມການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

7.5 ຕ້ອງໄດ້ບັນທຶກໃນເອກະສານຖ້າມີການລົມຄວັນ.

7.6 ສະຖານທີ່ຕັ້ງພູມສາດຂອງພື້ນທີ່ເກັບກ່ຽວ ແລະ ໄລຍະເວລາການເກັບກ່ຽວຄວນຈະຖືກອະທິບາຍໃຫ້ຊັດເຈນເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້.

7.7 ຊຸດທັງໝົດຈາກແຕ່ລະພື້ນທີ່ກໍານົດຄວນຈະຖືກລະບຸໝາຍເລກຢ່າງຊັດເຈນ ແລະ ບໍ່ຜິດພາດ. ການກໍານົດໝາຍເລກຊຸດຄວນຈະເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນທໍາອິດ. ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບໄດ້ ແລະ ປຸກຄວນມີໝາຍເລກຊຸດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

7.8 ຊຸດຈາກເຂດພູມສັນຖານທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະສົມສະເພາະເມື່ອສາມາດຮັບປະກັນໄດ້ວ່າສ່ວນປະສົມນັ້ນຈະເປັນເນື້ອດຽວກັນ. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວຄວນໄດ້ຮັບການບັນທຶກໄວ້ຢ່າງດີ.

7.9 ຂໍ້ຕົກລົງທັງໝົດ (ແນວທາງການຜະລິດ, ສັນຍາ ແລະ ອື່ນໆ) ລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ຜູ້ເກັບກ່ຽວ ແລະ ຜູ້ຊື້ຄວນເຮັດເປັນລາຍລັກອັກສອນ. ຄວນຈະໄດ້ຮັບການບັນທຶກໄວ້ໃນການປຸກ, ການຊຸດຄົ້ນ ແລະ ການຜະລິດໄດ້ຖືກປະຕິບັດຕາມສັນຍາເຫຼົ່ານີ້. ຂໍ້ມູນຂັ້ນຕໍາທີ່ລວມຢູ່ໃນເອກະສານຄວນກວມເອົາສະຖານທີ່ຕັ້ງພູມສາດ, ປະເທດຕົ້ນກໍານົດ ແລະ ຜູ້ຜະລິດທີ່ຮັບຜິດຊອບ.

7.10 ຜົນການກວດສອບຄວນໄດ້ຮັບການບັນທຶກໄວ້ໃນບົດລາຍງານການກວດສອບ (ສໍາເນົາເອກະສານທັງໝົດ, ບົດລາຍງານການກວດສອບ, ບົດລາຍງານການວິເຄາະ) ເພື່ອເກັບຮັກສາໄວ້ຢ່າງໜ້ອຍ 10 ປີ.

8. ເມັດແນວພັນ ແລະ ອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ

8.1 ແກ່ນແນວພັນຄວນຈະໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນທາງຊີວະວິທະຍາ, ລະບຸປະເພດ, ຊະນິດພັນ, ພັນ/ແນວພັນ/ເຄມີພັນ ແລະ ຕົ້ນກໍານົດ ແລະ ຄວນຈະສາມາດຕິດຕາມໄດ້. ເຊັ່ນດຽວກັບພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ຂະຫຍາຍພັນພືດ. ແກ່ນ ແລະ/ຫຼື ພືດທີ່ເປັນຢາຂະຫຍາຍພັນພືດທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດອິນຊີຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍືນວ່າປອດສານພິດ. ອຸປະກອນຕັ້ງຕົ້ນຄວນຈະບໍ່ຈະປາສະຈາກສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດເພື່ອຮັບປະກັນການເຕີບໂຕຂອງພືດທີ່ແຂງແຮງ. ຄວນໃຊ້ແນວພັນພືດທີ່ທົນທານ ຫຼື ທົນທານຕໍ່ພະຍາດໄດ້ດີທີ່ສຸດ.

8.2 ການມີຢູ່ຂອງຊະນິດພັນ, ແນວພັນ ຫຼື ພາກສ່ວນຂອງພືດທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການຄວບຄຸມໃນລະຫວ່າງຂະບວນການຜະລິດທັງໝົດ, ແລະ ການເຈືອປົນດັ່ງກ່າວຄວນໄດ້ຮັບການຫຼີກເວັ້ນ. ການນໍາໃຊ້ພືດຢາ ຫຼື ເມັດພັນຕ້ອງໄດ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບຊາດ.

9. ການປຸກຝັງ

ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດທີ່ແຕກຕ່າງກັນອາດຈະຍອມຮັບໄດ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບວ່າໃຊ້ວິທີການປຸກຝັງແບບທໍາມະດາ ຫຼື ແບບອິນຊີ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວນລະມັດລະວັງເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ຫຼັກການຂອງການປຸກພືດທີ່ດີຕ້ອງປະຕິບັດຕາມ ລວມທັງການປຸກພືດໝູນວຽນຢ່າງເໝາະສົມ.

9.1 ດິນ ແລະ ການໃສ່ປຸ່ຍ

9.1.1 ພືດທີ່ເປັນຢາບໍ່ຄວນປຸກໃນດິນທີ່ປົນເປື້ອນຂີ້ຕົມ, ໂລຫະໜັກ, ສານຕົກຄ້າງ, ຜະລິດຕະພັນປ້ອງກັນພືດ ຫຼື ສານເຄມີອື່ນໆ. ສານເຄມີທີ່ໃຊ້ໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຫຼື ປ້ອງກັນພືດຄວນໃຊ້ໃຫ້ໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

9.1.2 ປຸ່ຍທີ່ນໍາມາໃຊ້ຄວນໝັກປົ່ມຢ່າງລະອຽດ ແລະ ຄວນປາສະຈາກຂອງອາຈົມຂອງມະນຸດ.

9.1.3 ປຸ່ຍອື່ນໆທັງໝົດຄວນຖືກນໍາໃຊ້ເທົ່າທີ່ຈໍາເປັນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຊະນິດພັນສະເພາະ. ຄວນໃສ່ປຸ່ຍໃນລັກສະນະເຊັ່ນ: ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຮົ່ວໄຫຼ.

9.2 ຊົນລະປະທານ

9.2.1 ການຄວບຄຸມຊົນລະປະທານຄວນໄດ້ຮັບ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພືດເປັນຢາ.

9.2.2 ນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນຊົນລະປະທານຄວນປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບລະດັບພາກພື້ນ/ລະດັບສາກົນ.

9.3 ການດູແລ ແລະ ການປ້ອງກັນພືດ.

9.3.1 ຄວນປັບໜ້າດິນໃຫ້ເໝາະສົມກັບການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງພືດ.

9.3.2 ການໃຊ້ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າຄວນຫຼີກເວັ້ນເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້. ເມື່ອມີຄວາມຈໍາເປັນຄວນໃຊ້ຜະລິດຕະພັນປ້ອງກັນພືດທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດໃນລະດັບປະສິດທິພາບຕໍ່າສຸດຕາມຄໍາແນະນໍາຈາກຜູ້ຜະລິດ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ ທີ່ມີອໍານາດ. ການຮ້ອງຂໍຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດໂດຍເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ມີຄຸນວຸດທິໂດຍໃຊ້ອຸປະກອນທີ່ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດເທົ່ານັ້ນ. ໄລຍະເວລາຕໍ່າສຸດທີ່ລະຫວ່າງການປິ່ນປົວດັ່ງກ່າວ ແລະ ເວລາ ເກັບກ່ຽວຕ້ອງໄດ້ຮັບການກໍານົດໂດຍຜູ້ຊື້ ຫຼື ສອດຄ່ອງກັບຄໍາແນະນໍາຈາກຜູ້ຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນປ້ອງກັນພືດ. ຄວນປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບລະດັບພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບສາກົນກ່ຽວກັບຂໍ້ຈໍາກັດຂອງສານຕົກຄ້າງສູງສຸດໃນ ຟາມາໂຄເປຍເອີຣົບ, ຄໍາແນະນໍາຂອງຢູໂຣບ, Codex Alimentarius ແລະ ອື່ນໆຄວນປະຕິບັດຕາມ.

10. ການຂຸດຄົ້ນ

10.1 ຄວນໄດ້ຮັບການກຳນົດ ແລະ ກວດສອບການເກັບລວບລວມພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພ ແລະ ກຳກັບດູແລ ຜູ້ຂຸດຄົ້ນ. (ເບິ່ງຂໍ້ 4.7 ແລະ 4.8)

10.2 ການຂຸດຄົ້ນຕ້ອງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍການອະນຸລັກຊະນິດພັນຂອງພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບສາກົນ ແລະ/ຫຼື ແຫ່ງຊາດ. ວິທີການຂຸດຄົ້ນຕ້ອງບໍ່ທຳລາຍສະພາບແວດລ້ອມການຂະຫຍາຍຕົວ ເພື່ອ ຮັບປະກັນເງື່ອນໄຂທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການຟື້ນຕົວຂອງພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວ.

10.3 ພຶດທີ່ເປັນຢາ/ຢາສະໝຸນໄພຈາກຊະນິດທີ່ຈັດຢູ່ໃນລາຍການທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ (CITES, ສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການຄ້າສາກົນກ່ຽວກັບຊະນິດພັນສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນປ່າທີ່ໃກ້ຈະສູນພັນ) ຈະຕ້ອງບໍ່ຖືກຂຸດຄົ້ນ ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າເຈົ້າໜ້າທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ໃຫ້ການອະນຸຍາດ. (ເບິ່ງຂໍ້ 4.10)

10.4 ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳໃນພາກທີ 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13 ແລະ 14.

11. ການເກັບກ່ຽວ

11.1 ຄວນເກັບກ່ຽວພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພເມື່ອພວກມັນມີຄຸນນະພາບດີທີ່ສຸດສຳລັບການນຳໃຊ້ທີ່ສະເໝີມາ.

11.2 ພຶດທີ່ເສຍຫາຍ ຫຼື ຊິ້ນສ່ວນພຶດຕ່າງໆຕ້ອງໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນ.

11.3 ຄວນເກັບກ່ຽວພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອຫຼີກລ່ຽງດິນປຽກຊຸ່ມ, ນ້ຳຄ້າງ, ຝົນ ຫຼື ຄວາມຊຸ່ມໃນອາກາດສູງເປັນພິເສດ. ຖ້າການເກັບກ່ຽວເກີດຂຶ້ນໃນສະພາບທີ່ປຽກຊຸ່ມ ຄວນແກ້ໄຂຜົນ ກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພ ເນື່ອງຈາກລະດັບຄວາມຊຸ່ມຊື່ນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.

11.4 ອຸປະກອນຕັດ ຫຼື ເຄື່ອງເກັບກ່ຽວຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງເພື່ອໃຫ້ການປົນເປື້ອນຈາກອະນຸພາກຂອງດິນ ຫຼຸດລົງໃຫ້ເຫຼືອໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

11.5 ພຶດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວບໍ່ຄວນສຳຜັດກັບດິນໂດຍກົງ. ຕ້ອງໄດ້ຮັບການເກັບ ແລະ ຂົນສົ່ງ ທັນທີໃນສະພາບທີ່ແຫ້ງ ແລະ ສະອາດ.

11.6 ໃນລະຫວ່າງການເກັບກ່ຽວ, ຄວນລະມັດລະວັງເພື່ອໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າບໍ່ມີຫຍ້າທີ່ເປັນພຶດປະສົມກັບພຶດຢາ/ ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້.

11.7 ຖັງບັນຈຸທັງໝົດທີ່ໃຊ້ໃນລະຫວ່າງການເກັບກ່ຽວຕ້ອງສະອາດ ແລະ ບໍ່ມີສານປົນເປື້ອນຈາກການເກັບກ່ຽວກ່ອນໜ້ານີ້. ເມື່ອຕູ້ຄອນເທນເນີບໍ່ຖືກນໍາໃຊ້, ຈະຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສະພາບທີ່ແຫ້ງທີ່ປາສະຈາກສັດຕູພືດ ແລະ ໜູ/ໜູພຸກ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.

11.8 ຕ້ອງຫຼີກເວັ້ນຄວາມເສຍຫາຍຂອງກິນຈັກ ແລະ ການບົດອັດຂອງພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວແລ້ວ ທີ່ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບທີ່ບໍ່ຕ້ອງການນັ້ນ. ໃນບັນຫານີ້ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຄື:

- ການຕື່ມໃສ່ເປົາຈີນລິ້ນ,
- ຊ້ອນເປົາ.

11.9 ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ສິດໃໝ່ຕ້ອງຖືກສົ່ງໄປໂຮງງານປຸງແຕ່ງໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ ເພື່ອປ້ອງກັນການເຊື່ອມສະພາບຂອງຄວາມຮ້ອນ.

11.10 ພືດທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປ້ອງກັນຈາກສັດຕູພືດ, ໜູ/ໜູພຸກ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ. ທຸກໆມາດຕະການຄວບຄຸມສັດຕູພືດທີ່ປະຕິບັດຄວນຖືກບັນທຶກໄວ້.

12. ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນ

12.1 ການປຸງແຕ່ງເບື້ອງຕົ້ນຄວນມີການລ້າງ, ການຕັດກ່ອນຕາກໃຫ້ແຫ້ງ, ການລົມຄວັນ, ການແຊ່ແຊງ, ການກັ່ນ, ການອົບແຫ້ງ ແລະ ອື່ນໆ. ຂະບວນການທັງໝົດນີ້ຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຂອງພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບສາກົນ.

12.2 ເມື່ອມາຮອດໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້ຕ້ອງໄດ້ຂົນຍ້າຍ ແລະ ຖອດຫໍ່ອອກທັນທີ. ກ່ອນທີ່ຈະປຸງແຕ່ງວັດຖຸດິບບໍ່ຄວນຖືກແດດໂດຍກົງ, ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງຈາກຝົນ.

12.3 ໃນກໍລະນີຂອງການອົບແຫ້ງໂດຍອາກາດທໍາມະຊາດ, ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພຕ້ອງໄດ້ແຜ່ອອກເປັນຊັ້ນບາງໆ. ເພື່ອຮັບປະກັນການໄຫຼວຽນຂອງອາກາດທີ່ພຽງພໍ, ການຕາກແຫ້ງຕ້ອງຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກໜ້າດິນ. ຄວນຫຼີກລ້ຽງການຕາກຢູ່ດິນ ຫຼື ພາຍໃຕ້ແສງແດດໂດຍກົງ ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີຄວາມຈໍາເປັນ. ຈະຕ້ອງພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພແຫ້ງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງການເກີດຂຶ້ນຂອງເຊື້ອລາ.

12.4 ຍົກເວັ້ນໃນກໍລະນີຂອງການອົບແຫ້ງໃນອາກາດໂລ່ງ, ເງື່ອນໄຂການອົບແຫ້ງເຊັ່ນ: ອຸນຫະພູມ, ໄລຍະເວລາ ແລະ ອື່ນໆ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາພາກສ່ວນຂອງພືດຢາເຊັ່ນ: ຮາກ, ໃບ ຫຼື ດອກ ແລະ ລັກສະນະຂອງອົງປະກອບທີ່ມີການເຄື່ອນໄຫວ, ເຊັ່ນ: ນໍ້າມັນຫອມລະເຫີຍ. ແຫຼ່ງຂອງຄວາມຮ້ອນໃນການ

ອົບແຫ້ງໂດຍກົງຄວນຈະຖືກຈຳກັດຄື: ບັງແກັສ, ຖັງແກັສ propane ຫຼື ອາຍແກັສທຳມະຊາດ. ຈະຕ້ອງ ບັນທຶກເງື່ອນໄຂສ່ວນບຸກຄົນໂດຍລະອຽດ.

12.5 ວັດຖຸດິບທັງໝົດຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດກາ ແລະ ຕະແກງຕາມທີ່ຈຳເປັນເພື່ອກຳຈັດຜະລິດຕະພັນທີ່ບໍ່ ໄດ້ມາດຕະຖານ ແລະ ສິ່ງແປກປອມ. ຕະແກງຕ້ອງໄດ້ຮັບການຮັກສາຢູ່ໃນສະພາບທີ່ສະອາດ ແລະ ຄວນໄດ້ ຮັບການບຳລຸງຮັກສາຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ.

12.6 ຖັງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ມີເຄື່ອງໝາຍຢ່າງຊັດເຈນຄວນມີໃຫ້, ເຮັດໃຫ້ເປົ່າຫວ່າງທຸກມື້ ແລະ ເຮັດຄວາມສະອາດ.

13. ການຫຸ້ມຫໍ່

13.1 ເພື່ອປົກປ້ອງຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງການໂຈມຕີສັດຕູພືດ, ແນະນຳໃຫ້ມີການ ຫຸ້ມຫໍ່ໄວ້.

13.2 ປະຕິບັດຕາມການປຸງແຕ່ງທີ່ຕິດຕາມກວດກາໂດຍການຄວບຄຸມໃນຂະບວນການ, ຜະລິດຕະພັນຄວນ ໄດ້ຮັບການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ສະອາດ ແລະ ແຫ້ງ, ຄວນບັນຈຸໃສ່ເປົາ, ຖົງ ຫຼື ກ່ອງ. ປ້າຍສະຫຼາກຕ້ອງມີຄວາມຊັດເຈນ ຕິດໃຫ້ແໜ້ນ ແລະ ເຮັດຈາກວັດສະດຸທີ່ບໍ່ມີສານພິດ. ຂໍ້ມູນຕ້ອງສອດຄ່ອງກັບລະບຽບການຕິດສະຫຼາກ ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼືລະດັບສາກົນ.

13.3 ວັດສະດຸການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ນຳມາໃຊ້ຄືນໄດ້ຄວນໄດ້ຮັບການທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ຕາກໃຫ້ແຫ້ງກ່ອນທີ່ ຈະນຳໃຊ້. ບໍ່ຄວນມີການປົນເປື້ອນຈາກການເອົາຖົງກັບມາໃສ່ຄືນ.

13.4 ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ຕ້ອງຖືກເກັບໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ສະອາດ ແລະ ແຫ້ງທີ່ບໍ່ມີສັດຕູພືດ ແລະ ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດ ບ້ານບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້. ຕ້ອງຮັບປະກັນວ່າບໍ່ມີການປົນເປື້ອນຂອງຜະລິດຕະພັນເກີດຂຶ້ນໂດຍການນຳໃຊ້ ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່, ໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີຂອງຖົງເສັ້ນໄຍ.

14. ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການແຈກຢາຍ

14.1 ການຫຸ້ມຫໍ່ພືດຢາ/ຢາສະໝຸນໄພແຫ້ງ, ລວມທັງນ້ຳມັນຫອມລະເຫີຍ, ຄວນເກັບໄວ້ໃນອາຄານທີ່ແຫ້ງ, ມີອາກາດຖ່າຍເທດີ, ຊຶ່ງການແປປວນຂອງອຸນຫະພູມໃນແຕ່ລະວັນແມ່ນຈຳກັດ ແລະ ຮັບປະກັນການລະບາຍ ອາກາດທີ່ດີ.

ຜະລິດຕະພັນສິດຄວນເກັບຮັກສາໄວ້ໃນອຸນຫະພູມ 1°C ແລະ 5°C ໃນຂະນະທີ່ຜະລິດຕະພັນແຊ່ແຂງ ຄວນເກັບຮັກສາໄວ້ອຸນຫະພູມຕໍ່າກວ່າ -18°C (ຫຼື ຕໍ່າກວ່າ -20°C ສຳລັບການເກັບຮັກສາໃນໄລຍະຍາວ).

14.2 ໃນກໍລະນີຂອງການຂົນສົ່ງຈໍານວນຫຼາຍ, ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະຮັບປະກັນສະພາບທີ່ແທ້ໆ. ນອກຈາກນີ້, ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຂອງການເກີດເຊື້ອລາ ຫຼື ການໝັກ, ແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ຖັງທີ່ມີອາກາດ. ແນະນໍາໃຫ້ໃຊ້ພາຫະນະຂົນສົ່ງທີ່ມີອາກາດພຽງພໍ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກອື່ນໆ. ການຂົນສົ່ງນໍ້າມັນຫອມລະເຫີຍຕ້ອງປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບທີ່ເໝາະສົມ. ຕ້ອງເຄົາລົບລະບຽບການຂອງພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ລະດັບສາກົນກ່ຽວກັບການຂົນສົ່ງ.

14.3 ການລົມຄວັນເພື່ອຕ້ານການໂຈມຕີສັດຕູພຶດຕວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈໍາ ເປັນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະຕິບັດສະເພາະໂດຍພະນັກງານທີ່ມີໃບອະນຸຍາດເທົ່ານັ້ນ. ພຽງແຕ່ຕ້ອງໃຊ້ສານເຄມີທີ່ລົງທະບຽນ. ການລົມຄວັນຕ້ານສັດຕູພຶດຕວນລາຍງານໃນເອກະສານ.

14.4 ສໍາລັບການລົມຄວັນໃນສາງ, ຄວນນໍາໃຊ້ສານທີ່ອະນຸຍາດຕາມລະບຽບລະດັບພາກພື້ນ ແລະ/ຫຼື ສາກົນເທົ່ານັ້ນ.

14.5 ເມື່ອການເກັບຮັກສາແຊ່ແຂງ ຫຼື ການອົບເພື່ອຄວບຄຸມສັດຕູພຶດ, ຕ້ອງຄວບຄຸມຄວາມຊຸ່ມຂອງວັດສະດຸຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບການປັບປຸງ.

ຄໍາສັບ

ຢາສະໝຸນໄພ ສ່ວນໃຫຍ່ເປັນຢາແມ່ນທັງໝົດ, ເປັນຊິ້ນສ່ວນ ຫຼື ຕັດເປັນຊິ້ນ, ພຶດ, ສ່ວນຕ່າງໆຂອງພຶດ, ໄຄນໍ້າ, ເຊື້ອລາ, ໄຄ ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ບໍ່ໄດ້ປຸງແຕ່ງ, ປົກກະຕິແລ້ວຢູ່ໃນຮູບແບບແທ້ໆແຕ່ບາງຄັ້ງສິດ. ສານສະກັດຈາກບາງຊະນິດທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຮັກສາສະເພາະແມ່ນຍັງຖືວ່າເປັນຢາສະໝຸນໄພ. ຢາສະໝຸນໄພຖືກກໍານົດຢ່າງແນ່ນອນໂດຍຊີວິທະຍາສາດທາງພຶກສາສາດຕາມລະບົບ binomial (ສະກຸນ, ສາຍພັນ, ຊະນິດ ແລະ ຜູ້ລຽບລຽງ).

ການກະກຽມຢາສະໝຸນໄພ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການເອົາຢາສະໝຸນໄພໄປໃຊ້ໃນການປິ່ນປົວເຊັ່ນ: ການສະກັດ, ການກັ່ນ, ການສະແດງອອກ, ການແບ່ງສ່ວນ, ການເຮັດໃຫ້ບໍລິສຸດ, ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນ ຫຼື ການໝັກ. ຊຶ່ງລວມມີຢາສະໝຸນໄພທີ່ບິດ ຫຼື ເປັນຜົງ, ການດອງ, ສານສະກັດ, ນໍ້າມັນຫອມລະເຫີຍ, ນໍ້າສະກັດ ແລະ ສານທີ່ຜ່ານການປຸງແຕ່ງ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3. ການເຮັດກະສິກໍາ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນທີ່ດີສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (GACP)

ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ

ກັນຍາ 2003

(ຕົ້ນສະບັບເປັນພາສາຍີ່ປຸ່ນ, ສະບັບແປບໍ່ເປັນທາງການ)

ຄໍາຄິດເຫັນລວມ

ບົດນໍາ

0.1 ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ (GACP) ແມ່ນບົດແນະນໍາດ້ານວິຊາການເພື່ອການຜະລິດວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາເລີ່ມຈາກວັດຖຸດິບສໍາລັບສ່ວນປະສົມຂອງຢາ, ຢາສໍາເລັດຮູບ ແລະ ຢາ ຄໍາໂປ, ແລະ ກວມເອົາຂົງເຂດຂ້າງລຸ່ມ:

- ການປູກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດຢາ ແລະ ການຜະລິດວັດຖຸດິບພືດຢາ;
- ຂະບວນການປຸງແຕ່ງຫຼັງເກັບກ່ຽວທີ່ຈໍາເປັນຕໍ່ວັດຖຸດິບພືດຢາ;
- ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ.

GACP ແມ່ນອີງໃສ່ *ຄູ່ມືບົດແນະນໍາການປູກ ແລະ ຄວບຄຸມຄຸນນະພາບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ, ແຫຼ້ມ 1-10 (17)*, ທີ່ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຊຸກຍູ້ການຄົ້ນຄວ້າຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການຂອງຍີ່ປຸ່ນພ້ອມອີງໃສ່ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບແຮງຊາດເຊັ່ນ: *ຟາມາໂຄເປຍ ແລະ ມາດຕະຖານຍີ່ປຸ່ນສໍາລັບຢາສະໝຸນໄພ*.

0.2 ຖ້າມີການຜະລິດຕາມບົດແນະນໍານີ້, ວັດຖຸດິບພັນພືດຢາຈະຕ້ອງ:

- ເປັນຜະລິດຕະພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ;
- ຖືກຜະລິດ ແລະ ເກັບມ້ຽນຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ຄວາມສະອາດ, ເພື່ອໃຫ້ຈໍານວນຈຸລິນຊີຕໍ່າກວ່າລະດັບການປົນເປື້ອນຕໍ່າສຸດ;
- ຖືກຜະລິດ ແລະ ເກັບມ້ຽນຕາມມາດຕະຖານການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ຄວາມສະອາດ ເພື່ອຈະປອດຈາກສານຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ສານເຈືອປົນ ຫຼື ຕໍ່າກວ່າລະດັບຕໍ່າສຸດຂອງການປົນເປື້ອນໂດຍສານຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ສານເຈືອປົນ.

0.3 ສໍາລັບລະດັບຕໍ່າສຸດຂອງການປົນເປື້ອນດ້ວຍອົງປະກອບຈຸລິນຊີ, ສານຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ສານເຈືອປົນອື່ນໆນັ້ນ ບັນດາຫຼັກການທົ່ວໄປໃນ *ຟາມາໂຄເປຍຍີ່ປຸ່ນ* ຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມ. ຜູ້ຜະລິດຕົວຈິງຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາຄວນເຂົ້າໃຈຫຼັກການທົ່ວໄປ ແລະ ຄວນຄໍານຶງເຖິງບັນຫາທີ່ຕິດພັນກັບການປູກພືດຢາພ້ອມທັງການປຸງແຕ່ງຫຼັງເກັບກ່ຽວພືດຢາ.

0.4 ຖ້າວັດຖຸດິບພືດຢາຖືກຜະລິດຕາມບົດແນະນຳນີ້, ວັດຖຸດິບຄວນຖືກເອີ້ນວ່າ: “ຜະລິດຕະພັນທີ່ຜະລິດຕາມບົດແນະນຳ” ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ສັງຄົມທົ່ວໄປຮັບຮູ້.

0.5 ບົດແນະນຳນີ້ຄວນຖືກເຜີຍແຜ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ທັງໃນປະເທດ ແລະ ສາກົນເພື່ອສົ່ງເສີມຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ຄວາມສຳຄັນຂອງບັນຫານີ້ກ່ຽວຂ້ອງ.

1. ພາກແນະນຳ

1.1 ໃນຂັ້ນຕອນການຜະລິດລວມທັງການປຸກ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພືດຢາ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປຸງແຕ່ງຫຼັງເກັບກ່ຽວສິ້ນສ່ວນພືດຢາ ໂດຍໃຊ້ວັດຖຸດິບເພື່ອຜະລິດຢາ ຄຳໂປ ແລະ ຜະລິດຕະພັນຢາທີ່ເປັນນໍ້າມັນດິບ, ວັດຖຸດິບຄວນຖືກຮັກສາໃຫ້ປອດຈາກຕົວປົນເປື້ອນຈຸລິນຊີ, ຕົວປົນເປື້ອນອື່ນໆ ແລະ ສານຢາປາບສັດຕູພືດ.

1.2 ເພື່ອຜະລິດໃຫ້ໄດ້ວັດຖຸດິບຄຸນະພາບສູງ ຄວນພິຈາລະນາຂັ້ນຕອນຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ວັດຖຸດິບຄວນຖືກລ້າງເປັນຢ່າງດີ ເພື່ອກັ່ນຕົວປົນເປື້ອນ;
- ເປືອກຂອງວັດຖຸດິບຄວນຖືກປອກ ແລະ ຕາກແຫ້ງໃນອຸນຫະພູມຕໍ່າເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການປ່ຽນສີ ແລະ ກິ່ນຊອງ ວັດຖຸດິບ ຕາມຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເໝາະສົມ.

1.3 ບົດແນະນຳໃຊ້ເປັນມາດຕະຖານສຳລັບລະດັບຂອງການປົນເປື້ອນຈຸລິນຊີໃນການຜະລິດວັດຖຸດິບໃຫ້ຢາທີ່ເປັນນໍ້າມັນດິບ.

2. ການປຸກ

2.1 ພືດຢາບໍ່ຄວນຖືກປຸກໃນພື້ນທີ່ ບ່ອນທີ່ມີທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ດິນປຸກຝັງນັ້ນມີຄວາມເປັນອັນຕະລາຍ. ສະພາບອັນຕະລາຍຂອງທີ່ດິນ ແລະ/ຫຼື ດິນປຸກຝັງໝາຍເຖິງ ຄວາມສ່ຽງສູງຂອງການປົນເປື້ອນວັດຖຸທີ່ເປັນອັນຕະລາຍເຊັ່ນ: ໂລຫະໜັກ, ສານເຄມີໃຊ້ໃນການປຸກຝັງ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອອື່ນໆຈາກພາກອຸດສາຫະກຳ.

2.2 ສະພາບຂອງດິນປຸກຝັງທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອປຸກພືດຢາ ແມ່ນສາມາດລະບາຍນໍ້າໄດ້ດີ ແລະ ສາມາດຫົດດ້ວຍນໍ້າຊົນລະປະທານໄດ້ດີ.

2.3 ນໍ້າເພື່ອໃຊ້ໃນລະບົບຊົນລະປະທານ ບໍ່ຄວນປົນເປື້ອນດ້ວຍວັດຖຸທີ່ເກີດຈາກຄົນ ແລະ ສັດ.

2.4 ຜູ້ນຳອົງຄະທາດ: ທີ່ດິນຄວນມີຜູ້ນຳໄດ້ຈາກການບົ່ມຜູ້ນຳອົງຄະທາດກ່ອນການປຸກ ຫຼື ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວຄັ້ງທຳອິດທັນທີ.

2.5 ຫ້າມງົວເຂົ້າພື້ນທີ່ປຸກຝັງ.

2.6 ບໍ່ຄວນໃຊ້ນໍ້າປົນເປື້ອນໃນເວລາເກັບກ່ຽວ.

2.7 ພັນພຶດທີ່ເປັນຢາຄວນຖືກປຸກໃນພື້ນທີ່ ມີຫຍ້າສາມາດຂຶ້ນໄດ້. ຫຍ້າຄວນເປັນຕົວກຳນົດຂອງສະພາບການປຸກຝັງທີ່ດີ.

2.8 ຢາປາບສັດຕູພຶດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າຄວນໃຊ້ໂດຍພະນັກງານທີ່ມີປະສົບການເທົ່ານັ້ນ. ການພົ່ນສານເຄມີຄວນເຮັດໂດຍພະນັກງານທີ່ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ ກ່ອນການເກັບກ່ຽວຕາມຮອບວຽນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ພິຈາລະນາປະສິດທິຜົນຂອງໄລຍະເວລາທີ່ໃຊ້ສານດັ່ງກ່າວ.

3. ການເກັບກ່ຽວ

3.1 ການເກັບກ່ຽວພຶດ ບໍ່ຄວນເຮັດໃນສະພາບທີ່ປຽກ (ຄວາມຊຸ່ມ ຫຼື ຝົນຕົກ) ຫຼື ໃນສະພາບທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມສູງ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້ ການເກັບກ່ຽວຄວນເຮັດໃນສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ແຫ້ງ ແລະ ມີຄວາມຊຸ່ມຕໍ່າ.

3.2 ອຸປະກອນໃຊ້ເກັບກ່ຽວຄວນສະອາດ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເປັນຢ່າງດີ.

3.3 ເມື່ອໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຕັດ/ເກັບກ່ຽວ ສິ້ນສ່ວນຂອງເຄື່ອງຈັກທີ່ສຳພັນກັບພຶດ ແລະ ໂຮງເກັບເຄື່ອງຈັກ ຄວນຖືກເຮັດຄວາມສະອາດເປັນປະຈຳ ແລະ ຮັກສາໃຫ້ປອດຈາກການສະສົມຂອງພຶດ ແລະ ຂີ້ເຫຍື້ອ.

3.4 ໃບມົດຂອງເຄື່ອງຕັດຄວນຖືກປັບເພື່ອຫຼີກລ້ຽງການຕັກດິນຂຶ້ນມາ.

3.5 ບັນຈຸພັນທັງໝົດທີ່ໃຊ້ໃນການເກັບທຳອິດ ຕ້ອງຖືກຮັກສາໃຫ້ປອດຈາກການສະສົມຂອງພຶດທີ່ໃຊ້ຜ່ານມາ ແລະ ເມື່ອບໍ່ຖືກໃຊ້ ຕ້ອງຮັກສາໃນບ່ອນແຫ້ງປອດຈາກສັດຕູພຶດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ສັດລ້ຽງ ສັດບ້ານເຂົ້າໄດ້.

3.6 ວັດຖຸດິບພຶດທີ່ເສຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຄຸນະພາບຄວນຖືກຄັດເລືອກ ແລະ ຖິ້ມ.

3.7 ວັດຖຸດິບທີ່ເກັບກ່ຽວຄວນເກັບໄວ້ໃນຖົງແຫ້ງ, ກະຕ່າ, ລົດລາກ ຫຼື ຖັງ. ວັດຖຸດິບຈະຕ້ອງບໍ່ເກັບໄວ້ເຖິງດິນ.

3.8 ຄວາມເສຍຫາຍຂອງເຄື່ອງຈັກ, ການອັດແໜ້ນສູງ ແລະ ການເກັບມ້ຽນທີ່ພາໃຫ້ເກີດການຍ່ອຍສະຫຼາຍຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງ:

- ເປົາຢາງ ບໍ່ຄວນຖືກໃຊ້ໃນເວລາເກັບກ່ຽວ;
- ຖົງຈະຕ້ອງບໍ່ຖືກບັນຈຸໃຫ້ເຕັມເກີນໄປ;
- ຄວນຫຼີກລ້ຽງການຢອງທັບກັນເພື່ອກັນການອັດແໜ້ນ.

3.9 ເວລາລະຫວ່າງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຂົນສົ່ງພຶດໄປບ່ອນທີ່ແຫ້ງ ຄວນຮັກສາເວລາໃຫ້ສິ້ນຕາມຄວາມເປັນຈິງ.

3.10 ພຶດທີ່ເກັບກ່ຽວມາໄດ້ຄວນຖືກປົກປ້ອງຈາກສັດຕູພຶດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.

4. ການອົບແຫ້ງ

- 4.1 ພຶດຄວນອອກຈາກການຫຸ້ມຫໍ່ໃຫ້ໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວໄດ້ເມື່ອມາຮອດບ່ອນອົບແຫ້ງ. ບໍ່ຄວນປະພຶດໄວ້ເປັນເວລາດົນຢູ່ກາງແສງແດດ ແລະ ຕ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກຝົນ.
- 4.2 ອາຄານໃຊ້ສໍາລັບອົບແຫ້ງພຶດຄວນມີອາກາດຖ່າຍເທດີ ແລະ ບໍ່ຄວນຖືກໃຊ້ເປັນບ່ອນຮັກສາສັດລ້ຽງມາກ່ອນ.
- 4.3 ອາຄານຄວນຖືກກໍ່ສ້າງເພື່ອກັນນົກ, ແມງໄມ້, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.
- 4.4 ຖາດຮອງຕາກພຶດ ຄວນສະອາດ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາເປັນປະຈໍາ.
- 4.5 ພຶດຄວນປະໄວ້ຢ່າງກັນໃຫ້ເປັນຊັ້ນບາງ ຕາກໃສ່ເຊືອກທີ່ສູງຈາກພື້ນເພື່ອໃຫ້ອາກາດໝູນວຽນໄດ້ດີ ແລະ ຄົນໄດ້ເພື່ອຮັບປະກັນການອົບແຫ້ງຄືກັນ ແລະ ກັນການຍ່ອຍສະຫຼາຍ.
- 4.6 ການຕາກເທິງພື້ນ ແລະ ປ່ອຍໃຫ້ຖືກແສງແດດໂດຍກົງນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ແນະນໍາໃຫ້ເຮັດ.
- 4.7 ພຶດທີ່ອົບແຫ້ງແລ້ວຄວນຖືກກວດກາ ແລະ ສັງເກດເພື່ອແຍກພຶດທີ່ບໍ່ໄດ້ສີ, ຕົກໂໝກ ແລະ ເສຍຫາຍ ປົນກັບດິນ ແລະ ມີວັດຖຸເຈືອປົນ. ຕະແກງຄວນຮັກສາໃຫ້ສະອາດ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາເປັນປະຈໍາ.
- 4.8 ໝາຍກະຕໍາຂີ້ເຫຍື້ອໃຫ້ເຫັນຊັດເຈນ ທໍາຄວາມສະອາດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກະຕໍາເປົ່າທຸກມື້.
- 4.9 ພຶດທີ່ແຫ້ງ ແລະ ການອົບແຫ້ງຄວນກັນຈາກສັດຕູພຶດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.
- 4.10 ພຶດທີ່ແຫ້ງຄວນຫຸ້ມຫໍ່ໃຫ້ໄວເພື່ອກັນ ແລະ ຫຼຸດໂອກາດການຖືກສັດຕູພຶດທໍາລາຍ.

5. ການຫຸ້ມຫໍ່

- 5.1 ພາຍຫຼັງແຍກວັດຖຸດິບທີ່ເສຍຫາຍ ແລະ ວັດຖຸເຈືອປົນອອກ ພຶດທີ່ອົບແຫ້ງເປັນຢ່າງດີຄວນຖືກຫຸ້ມຫໍ່ໃນຖົງ, ກະຊອບ ຫຼື ກ່ອງທີ່ແຫ້ງ ແລະ ສະອາດ ແລະ ເປັນບັນຈຸພັນໃໝ່.
- 5.2 ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ຄວນມ້ຽນໃນບ່ອນທີ່ແຫ້ງກັນຈາກສັດຕູພຶດ ແລະ ສັດລ້ຽງ.
- 5.3 ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ໃຊ້ຄົນໄດ້ເຊັ່ນ: ສະຊອບ, ເປົາຢາງ ແລະ ອື່ນໆ ຄວນຖືກທໍາຄວາມສະອາດ ແລະ ແຫ້ງເປັນຢ່າງດີກ່ອນນໍາກັບມາໃຊ້.
- 5.4 ພຶດທີ່ຫຸ້ມຫໍ່ແລ້ວຄວາມມ້ຽນໃນບ່ອນແຫ້ງຫ່າງຈາກກໍາແພງ ແລະ ພື້ນ, ແລະ ກັນຈາກສັດຕູພຶດ ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.
- 5.5 ເມື່ອເປັນໄປໄດ້ ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ໃຊ້ ຄວນໄດ້ຮັບການເຫັນດີລະຫວ່າງຜູ້ສະໜອງ ແລະ ຜູ້ຊື້.

6. ການເກັບມ້ຽນ ແລະ ການຂົນສົ່ງ

- 6.1 ພຶດແຫ້ງທີ່ຖືກຫຸ້ມຫໍ່ຄວນເກັບມ້ຽນໃນອາຄານທີ່ແຫ້ງ ມີອາກາດຖ່າຍເທດີ ພ້ອມການແຕກໂຕນຂອງອຸນຫະພູມບໍ່ຫຼາຍ ແລະ ມີລະບົບລະບາຍອາກາດດີ.

6.2 ອຸປະກອນຊ່ວຍບິດ ແລະ ເປີດປະຕູ ຄວນມີຕາມກັນສັດຕູພືດ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ສັດບ້ານ.

6.3 ມີຄຳແນະນຳໃຫ້ ພຶດແຫ່ງທີ່ຖືກຫຸ້ມຫໍ່ຄວນເກັບໄວ້ໃນ:

- ອາຄານທີ່ມີພື້ນຄອນກົດ;
- ຢອງເທິງພາເລດ;
- ຫ່າງຈາກຝາ;
- ແຍກອອກຈາກພືດອື່ນເປັນຢ່າງດີ.

6.4 ສຳລັບການຂົນສົ່ງເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ໃຫ້ໃຊ້ຕູ້ຄອນເທນເນີທີ່ລະບາຍອາກາດໄດ້ດີເພື່ອຂົນສົ່ງ ແລະ ເກັບມ້ຽນໃນສາງທີ່ຄວບຄຸມອຸນຫະພູມ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໃນການປົນເປື້ອນ. ອີກທາງເລືອກໜຶ່ງ ພາຫະນະຂົນສົ່ງທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກສາງທີ່ຄວບຄຸມອຸນຫະພູມ ແມ່ນຂໍ້ແນະນຳໃຫ້ໃຊ້.

6.5 ເມື່ອໃດກໍຕາມທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງການຂົນສົ່ງ ແລະ ສາງທີ່ຄວບຄຸມອຸນຫະພູມຄວນເປັນການຕົກລົງກັນລະຫວ່າງຜູ້ສະໜອງ ແລະ ຜູ້ຊື້.

6.6 ການລົນຄວັນຢາເພື່ອຄວບຄຸມສັດຕູພືດຄວນນຳໃຊ້ກໍຕໍ່ເມື່ອຈຳເປັນ ເຮັດໂດຍພະນັກງານທີ່ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ. ຄວນໃຊ້ແຕ່ສານທີ່ອະນຸມັດເທົ່ານັ້ນ (ກະລຸນາເບິ່ງຂໍ້ 9.2)

6.7 ບັນດາສານເຄມີທີ່ໃຊ້ເປັນຢາປາບສັດຕູພືດ, ສານລົນຄວັນ ແລະ ອື່ນໆຄວນຮັກສາໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ແຍກກັນ.

7. ອຸປະກອນ

7.1 ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ ແລະ ສຳພັດພຶດ ຄວນຖືກທຳຄວາມສະອາດໃຫ້ງ່າຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການປົນເປື້ອນ. ການທຳຄວາມສະອາດແບບແຫ້ງ ແມ່ນແນະນຳໃຫ້ເຮັດ. ໃນບ່ອນທີ່ບໍ່ສາມາດຫຼີກລ້ຽງການໃຊ້ນ້ຳລ້າງໄດ້ນັ້ນ ອຸປະກອນຄວນຕາກໃຫ້ແຫ້ງໄວເທົ່າທີ່ຈະໄວ.

7.2 ອຸປະກອນທັງໝົດຄວນຖືກຕິດຕັ້ງເພື່ອໃຫ້ຊ່ວຍການເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍ ແລະ ຄວນຖືກບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດເປັນປະຈຳ.

7.3 ການໃຊ້ວັດຖຸທີ່ເປັນໄມ້ຄວນຖືກຫຼີກລ້ຽງເມື່ອເປັນໄປໄດ້.

7.4 ອຸປະກອນທີ່ເປັນໄມ້ (ເຊັ່ນ: ພາເລດ, ຖັງ ແລະ ອື່ນໆ) ຖ້າຖືກນຳໃຊ້ ກໍ່ຄວນບໍ່ໃຫ້ບຳບັດດ້ວຍສານເຄມີເຊັ່ນ: ສານເຄມີໃຊ້ຂ້າເຊື້ອລາ ທີ່ອາດເປັນແຫຼ່ງຂອງເຊື້ອໂລກ ໂດຍສະເພາະ ເຊື້ອໂຄໂລເຟນ.

8. ບຸກຄະລາກອນ

8.1 ບຸກຄະລາກອນທີ່ສຳພັດວັດຖຸດິບພຶດຢາຄວນ:

- ຮັກສາອະນາໄມສ່ວນບຸກຄົນເປັນຢ່າງດີ;

- ມີຫ້ອງຖ່າຍເຄື່ອງ, ຫ້ອງນໍ້າ ແລະ ບ່ອນລ້າງມື.

8.2 ບຸກຄະລາກອນບໍ່ຄວນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້ເຮັດວຽກໃນບ່ອນທີ່ມີການສໍາພັດວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພ ຖ້າຮູ້ວ່າຕົນເອງກໍາລັງປ່ວຍ ຫຼື ອາດເປັນພາຫະນໍາເຊື້ອທີ່ຈະສົ່ງຜ່ານວັດຖຸດິບພືດຢາເຊັ່ນ: ຖອກຫ້ອງ.

8.3 ບຸກຄະລາກອນທີ່ມີບາດແຜເປີດ, ອາການເຈັບ ແລະ ຕິດເຊື້ອຜິວໜັງຄວນຢູ່ຫ່າງຈາກພື້ນທີ່ສໍາພັດວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພຈົນກວ່າຕົນເອງຈະຫາຍດີ.

9. ການສ້າງບັນທຶກເອກະສານ

9.1 ຮັກສາບັນທຶກການໃຊ້ປຸ່ຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າ ໃຊ້ກັບແຕ່ລະຊຸດຂອງວັດຖຸດິບທີ່ເກັບກ່ຽວມາໄດ້ ແມ່ນຈໍາເປັນ.

9.2 ການໃຊ້ສານ ເມທິວໂບຣມາຍ ຫຼື ຟອສຟິນ ເພື່ອລົນຄວັນວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພຄວນ:

- ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຊີ້ຮັບຮູ້;
- ບັນທຶກໃນເອກະສານການຂົນສົ່ງ.

10. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສຶກສາ

10.1 ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສຶກສາໃຫ້ບຸກຄະລາກອນ ຜູ້ທີ່ສໍາພັດພືດ ຫຼື ຄຸ້ມຄອງການຜະລິດພືດ ແມ່ນສໍາຄັນ ແລະ ແນະນໍາໃຫ້ນໍາໃຊ້ເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ເໝາະສົມ. ສິ່ງນີ້ສາມາດບັນລຸໄດ້ໂດຍນໍາໃຊ້ຊ່ຽວຊານຈາກສະຖາບັນການປູກຝັງພາຍໃນ ຫຼື ສະໜອງໂດຍຜູ້ຊີ້.

11. ການຄວບຄຸມຄຸນະພາບ

11.1 ການປະຕິບັດຕາມຄໍາແນະນໍາຂອງ GACP ຄວນຖືກກວດກາຜ່ານການລົງຕິດຕາມກວດກາເປັນປະຈໍາຂອງຜູ້ຕາງໜ້າຈາກທາງຜູ້ຊີ້ ແລະ ຜູ້ຜະລິດທີ່ມີຄວາມຊ່ຽວຊານໃນການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ອະນາໄມຂອງພືດ.

11.2 ລາຍລະອຽດສະເພາະຂອງວັດຖຸດິບສະໝຸນໄພຄວນຮັບການເຫັນດີລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ຊີ້; ສິ່ງນີ້ອາດລວມເອົາເຊັ່ນ: ບັນດາຫຼັກການ ແລະ ອົງປະກອບຄຸນລັກສະນະ, ຈໍານວນຈຸລິນຊີ, ອົງປະກອບທີ່ເຫັນໄດ້ ແລະ ສ່ວນປະສົມ, ສານຂອງຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ໂລຫະໜັກ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4. ຕົວແບບໂຄງສ້າງສໍາລັບໂມໂນກຣາຟ ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີສໍາ ລັບພືດທີ່ເປັນຢາສະເພາະ

ບັນດາບົດແນະນໍາການປູກພັນພືດທີ່ເປັນຢາ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນໄດ້ກໍານົດຄໍາແນະນໍາການ
ປູກພືດສະເພາະ ເປັນຊຸດໂມໂນກຣາຟ. ໂມໂນກຣາຟ ມີໂຄງສ້າງຕາມຂໍ້ມູນຂ້າງລຸ່ມຄື:

1. ຊື່ພັນພືດທີ່ເປັນຢາ:

(1) ຊື່ພາສາຍີ່ປຸ່ນຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ຖ້າບໍ່ມີການກໍານົດຊື່ສໍາລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາໃນພາສາຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ໃຊ້ຊື່ຫຍໍ້ (ເບິ່ງຄໍານິຍາມຢູ່
ຂ້າງລຸ່ມ) ໄດ້ຖືກໃຊ້ທຽບກັບຊື່ພືດໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ, ຈະໃຊ້ຊື່ຫຍໍ້ແທນ.

(2) ຊື່ຫຍໍ້

ຊື່ພາສາຍີ່ປຸ່ນສໍາລັບອຸປະກອນພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ໃຊ້ສໍາລັບການຮັກສາ (ຊື່ຢາດິບ)

(3) ຊື່ວິທະຍາສາດ

ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ ຟາມາໂຄເປຍຂອງຍີ່ປຸ່ນ. ສໍາລັບພືດທີ່ບໍ່ໄດ້ລວມຢູ່ໃນ ຟາມາໂຄ
ເປຍຂອງຍີ່ປຸ່ນ, ຈະມີການຕັ້ງຊື່ທາງພືດສາດທີ່ຖືກຍອມຮັບ ແລະ ຖືກນໍາໃຊ້ຢ່າງ
ກວ້າງຂວາງ.

2. ສ່ວນທີ່ຈະໃຊ້ເປັນວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ລາຍລະອຽດຂອງສ່ວນຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ໃຊ້ສໍາລັບການຮັກສາ.

3. ຄຸນລັກສະນະຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ລາຍລະອຽດຂອງລັກສະນະ morphological ແລະ ພຶດສາດທີ່ສໍາຄັນຂອງພັນພືດທີ່ເປັນຢາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

4. ຄຸນລັກສະນະຂອງວັດສະດຸພັນພືດເປັນຢາ ແລະ ພື້ນທີ່ການຜະລິດຫຼັກ

(1) ຄຸນລັກສະນະຂອງວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນ ຟາມາໂຄເປຍຍີ່ປຸ່ນ ຫຼື ທີ່ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບ/ຮັບຮູ້ຢ່າງ
ກວ້າງຂວາງ

(2) ພື້ນທີ່ການຜະລິດຫຼັກຂອງວັດສະດຸພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ແຫຼ່ງເພາະປູກທີ່ສໍາຄັນໃນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ແລະ ໃນປະເທດອື່ນໆ.

5. ຄຸນລັກສະນະຂອງສາຍພັນໃນການປຸກ

- (1) ຄຸນລັກສະນະທາງສະລິລະວິທະຍາ
- (2) ລັກສະນະນິເວດວິທະຍາ
- (3) ອົງປະກອບຂອງສ່ວນປະສົມທາງເຄມີທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະຂອງວັດຖຸດິບພືດຢາ
- (4) ເງື່ອນໄຂການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ຕ້ອງການ

ກ) ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ລະບຸໂດຍລະຫັດອີງຕາມການຈັດປະເພດທີ່ຕິດຄັດມາສະແດງໃຫ້ເຫັນດັ່ງນີ້:

- ອຸນຫະພູມ ຄວາມເຢັນ/ຄວາມອົບອຸ່ນ
- ຄວາມຍາວຂອງແສງໃນຕອນກາງເວັນ

ຂ) ສະພາບດິນ

ລະບຸໂດຍລະຫັດອີງຕາມການຈັດປະເພດທີ່ຕິດຄັດມາສະແດງໃຫ້ເຫັນດັ່ງນີ້:

- ປະເພດດິນ
- ສະພາບດິນ ການລະບາຍນ້ຳ / ການຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ
ຄວາມເໝາະສົມກັບດິນອຸດົມສົມບູນ

6. ວິທີການປຸກ

- (1) ຊະນິດ ແລະ ສາຍພັນ
- (2) ວິທີການຂະຫຍາຍພັນ
- (3) ການປຸກ
 - ກ) ເງື່ອນໄຂການປຸກຝັງທີ່ເໝາະສົມ
 - ຂ) ການຂະຫຍາຍພັນ
 - ຄ) ການຫວ່ານ/ສວນກ້າ/ການປຸກ
 - ງ) ບຸ້ຍ
 - ຈ) ການດູແລ ແລະ ການຈັດການ

- ສ) ພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ
- ຊ) ວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການເກັບກ່ຽວ
- ຍ) ການປຸງແຕ່ງຫຼັງການເກັບກ່ຽວ
- ດ) ຜົນຜະລິດທີ່ຄາດໄວ້

7. ການປະເມີນຜົນຄຸນນະພາບຂອງວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ

(1) ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບແຫ່ງຊາດຂອງວັດຖຸດິບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ກຳນົດເປັນມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ ຟາມາໂຄເປຍຍີ່ປຸ່ນ ຫຼື ມາດຕະຖານຢາສະໝຸນໄພຍີ່ປຸ່ນ.

(2) ຊື່ຂອງອົງປະກອບທາງເຄມີທີ່ສຳຄັນ

ເປັນຕົວຊີ້ວັດສຳລັບການປະເມີນຜົນຄຸນນະພາບ.

(3) ໂຄງສ້າງທາງເຄມີຂອງອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນທີ່ຄັດເລືອກ

ການຂຽນແບບໂຄງສ້າງທາງເຄມີຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

8. ຕາຕະລາງສັງລວມການປຽບທຽບຄຸນລັກສະນະຂອງສາຍພັນການປຸກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ

ຄຸນລັກສະນະທາງສະລິລະວິທະຍາຂອງແຕ່ລະສາຍພັນທີ່ກຳລັງປຸກ, ລວມທັງຄວາມສູງ, ຄວາມໄວ ໃນການເຕີບໂຕ, ຮູບຮ່າງຂອງຮາກ, ລຳຕົ້ນ, ໃບ, ດອກ, ໝາກ ແລະ ແກ່ນ, ຄວາມຕ້ານທານ/ ຄວາມທົນທານຕໍ່ພະຍາດ/ສັດຕູພືດ, ອົງປະກອບ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກປະລິມານຂອງອົງປະກອບທາງເຄມີທີ່ສຳຄັນຂອງວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ.

9. ຕາຕະລາງການປຸກ

ຕາຕະລາງການວາງແຜນຂອງຂັ້ນຕອນການປຸກສຳລັບພັນພືດທີ່ເປັນຢາ, ຊື່ບອກເຖິງປະເພດຂອງການ ດູແລ ແລະ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ/ການປະຕິບັດ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນລະຫວ່າງຂະບວນການປຸກ ທັງໝົດ.

10. ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ແລະ ຂໍ້ມູນອື່ນໆ

(1) ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງແກ່ນພັນພືດ, ພັນພືດທີ່ເປັນຢາ, ອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ, ແລະ ອື່ນໆ.

(2) ການປຸກເພື່ອຄວາມຍືນຍົງ

ເພື່ອປະເມີນຄວາມເໝາະສົມ/ສົມຄວນຂອງການປູກ ແລະ ລັກສະນະຂອງແກ່ນພັນພືດ/
ອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ. ການປູກຄວນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຕາມວິທີການປູກທີ່ໄດ້ກຳ
ນົດໄວ້.

(3) ການບົ່ງຊີ້ທາງການແພດຂອງວັດຖຸດິບພັນພືດເປັນຢາ

(4) ຊື່ສູດ ຄຳໂປ *Kampo*

(5) ຮູບຖ່າຍ (5-10)

ພັນພືດເປັນຢາ ແລະ ວັດຖຸດິບພືດທີ່ເປັນຢາ; ພ້ອມທັງສະແດງວິທີ /ອຸປະກອນການເຮັດ
ວຽກຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ເອກະສານຕິດຄັດ:

ແຜນທີ່ຈັດປະເພດທາງພູມສາດສະແດງໃຫ້ເຫັນ (1) ຄວາມອື່ນໆ, (2) ຄວາມເປັນ, (3) ເວລາຂອງແສງສະຫວ່າງ
ແລະ (4) ປະເພດຂອງດິນ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5. ຕົວຢ່າງບັນທຶກພັນພືດຢາທີ່ປຸກໄດ້

ການກຳນົດຂອງພັນພືດເປັນຢາທີ່ປຸກ

ຊື່ວິທະຍາສາດ (ປະເພດ, ສາຍພັນ, ຜູ້ລຽບລຽງ, ຕະກູນ): _____

ຊື່ທ້ອງຖິ່ນ: _____

ຊື່ພື້ນຖານພາສາອັງກິດ (ຖ້າຮູ້ຈັກ): _____

ພາກສ່ວນພືດສຳລັບການເກັບກ່ຽວ: _____

ເລກລະຫັດໃນການປຸກ: _____

ການກຳນົດສະຖານທີ່ປຸກ

ທີ່ຕັ້ງຂອງສວນ: _____

ແຂວງ/ລັດ/ປະເທດ: _____

ການກຳນົດຜູ້ປຸກ

ຊື່ຜູ້ປຸກ: _____

ທີ່ຢູ່ຕິດຕໍ່: _____

ວັນທີ(dd/mm/yyyy) ເລີ່ມຕົ້ນການປຸກ: _____

ວັນທີ(dd/mm/yyyy) ສິ້ນສຸດການປຸກ: _____

ເມັດແນວພັນ ແລະ ອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ

ທີ່ມາຂອງອຸປະກອນການປູກ: _____

ລາຍລະອຽດທາງດ້ານກາຍະພາບຂອງອຸປະກອນການປູກ: _____

ມີຈາໜ່າຍທົ່ວໄປ (ວົງເລັບ): ແມ່ນ / ບໍ່ແມ່ນ

ຖ້າແມ່ນ, ຊື່ຂອງແນວພັນ: _____ ຊື່ຜູ້ສະໜອງ: _____

ການປູກ

ວິທີການສ້າງອຸປະກອນການຂະຫຍາຍພັນ (ວົງເລັບ): ການຫວ່ານເມັດໂດຍກົງ/ການປູກ

ວັນທີຂອງການຫວ່ານ/ປູກຄັ້ງທຳອິດ: _____ ເປີເຊັນການເກີດ: _____

ວັນທີຂອງການຫວ່ານຄືນ/ການປູກຄືນ: _____ Percentage stand establishment: _____

ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແຖວ (ຊມ): _____ ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງຕົ້ນ (ຊມ): _____

ຂະໜາດເນື້ອທີ່ປູກ (m^2): _____ ຈຳນວນຕົ້ນຕໍ່ໜ່ວຍພື້ນທີ່: _____

ພຶດໝູນວຽນ: _____

ປະເພດດິນ: % ດິນໜຽວ _____ % ດິນຊາຍ _____ % ຕະກອນ _____

% ທາດອິນຊີ _____ % ອື່ນໆ (ອະທິບາຍ) _____

pH ຂອງດິນ _____ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ (ວົງເລັບ): ດີ / ບໍ່ດີ

ການຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນ (ວົງເລັບ): ດີ / ບໍ່ດີ ການລະບາຍນ້ຳໃນດິນ (ວົງເລັບ): ດີ / ບໍ່ດີ

ຊົນລະປະທານ (ວົງເລັບ): ແມ່ນ / ບໍ່ແມ່ນ ດິນ (ວົງເລັບ): ພຽງກັນ / ລາດອຽງ

ປະເພດຂອງຊົນລະປະທານ (ວົງເລັບ): ນ້ຳຖ້ວມ / ແບບຮ່ອງ / ສະປິງເກີ້ / ແບບຢອດ

ແຫຼ່ງນ້ຳ (ວົງເລັບ): ທ່ຳນ້ຳປະປາ / ທະເລສາບ / ແມ່ນ້ຳ / ບໍ່ນ້ຳ / ອື່ນໆ

ຖ້າມີແບບອື່ນ, ກະລຸນາລະບຸ: _____

ຄຸນະພາບຂອງນ້ຳ: ດີ / ບໍ່ດີ

ລາຍລະອຽດ: _____

ປະລິມານເກືອໃນນ້ຳ (ວົງເລັບ): ຕ່ຳ / ສູງ

ຊື່ພືດທີ່ຢູ່ຕິດກັນ: _____

ແມງໄມ້ໃນພືດທີ່ຢູ່ຕິດກັນ (ວົງເລັບ): ໂຕເພີ້ຍ/ເກັດ/ໂຕໜອນ/ຕັກກະແຕນ/ອື່ນໆ

ຖ້າມີແບບອື່ນ, ກະລຸນາລະບຸ: _____

ເຄມີກະເສດ

ການໃສ່ປຸ່ງກ່ອນການປູກ (ວົງເລັບ) : ອິນຊີ (ປຸ່ງບົ່ມຈາກສັດ) / ເຄມີ

ຊື່: _____ ວິທີການ _____

ເວລາ/ວັນທີ (d/m/y): _____ ອັດຕາ _____

ຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ໃຊ້ກ່ອນການປູກ:

ຊື່: _____ ວິທີການ _____

ເວລາ/ວັນທີ (d/m/y): _____ ອັດຕາ _____

ຢາຂ້າຫຍ້າທີ່ໃຊ້ຫຼັງຈາກປູກ

ຊື່: _____ ວິທີການ _____

ເວລາ/ວັນທີ (d/m/y): _____ ອັດຕາ _____

ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້:

ຊື່: _____ ວິທີການ _____

ເວລາ/ວັນທີ (d/m/y): _____ ອັດຕາ _____

ການເກັບກ່ຽວ/ການເກັບຮັກສາ

ວັນທີເກັບກ່ຽວ: _____ ເວລາຂອງມື້: _____

ເງື່ອນໄຂ: _____ ວິທີການ: _____

ຜົນຜະລິດ: _____

ສະຖານະການຜິດປົກກະຕິທີ່ອາດຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບ

(ສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ, ການສຳຜັດກັບສານອັນຕະລາຍ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ, ແລະ ອື່ນໆ):

ສະຫຼຸບສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພືດ

	ມັງກອນ	ກຸມພາ	ມີນາ	ເມສາ	ພຶດສະພາ	ມິຖຸນາ	ກໍລະກົດ	ສິງຫາ	ກັນຍາ	ຕຸລາ	ພະຈິກ	ທັນວາ
ໄລຍະເວລາຂອງແສງແດດ (ຊົ່ວໂມງ)												
ອຸນຫະພູມກາງເວັນສະເລ່ຍ (°C)												
ອຸນຫະພູມກາງຄືນສະເລ່ຍ (°C)												
ນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ (ມມ)												
ຄວາມສູງຂອງຕົ້ນ (ຊມ)												
ເສັ້ນຜ່າສູນກາງຕົ້ນ (ຊມ)												
ດອກຕຸມ												
ການສ້າງກາບດອກ												
ການທໍາລາຍຂອງແມງໄມ້												
ພະຍາດ												
ໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ												
ໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້												
ການແຕກງ່າ												
ການພວນດິນ												
ຊີ້ນລະປະທານ												
ນໍ້າຄ້າງ/ເຢັນ												
ລົມ												
ຄວາມແຫ້ງແລ້ງ												
ຜົນຜະລິດຕໍ່ຕົ້ນ (ສ່ວນ).												

ຂໍ້ສັງເກດ ແລະ ຄໍາແນະນໍາອື່ນໆ: _____

ຖ້າຈໍາເປັນ, ຂຽນຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ຫຼື ລາຍລະອຽດຂອງວຽກ ຫຼື ການສັງເກດການໃສ່ເຈ້ຍແຍກຕ່າງຫາກ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6. ບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຂອງອົງການອະນາໄມ
ໂລກວ່າດ້ວຍ ການເຮັດກະສິກໍາທີ່ດີ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນພັນພືດທີ່ເປັນຢາ

ອົງການອະນາໄມໂລກ, ນະຄອນເຈນີວາ, ສະວິດເຊີແລນ, ວັນທີ 7-9 ກໍລະກົດ 2003

Mr Emmanuel **Agyarko**, Chief Executive, Food and Drugs Board, Accra, Ghana

Dr Dora N. **Akunyili**, Director General, National Agency for Food and Drug
Administration and Control, Garki Abuja, Nigeria [Chairperson]

Professor Ahmad S. **Alkofahi**, Dean, Faculty of Pharmacy, Jordan University of Science
and Technology, Irbid, Jordan

Dr Linda **Anderson**, Pharmaceutical Assessor, Medicines and Healthcare Products
Agency, Department of Health, London, England

Mr U. **Aung** Myat Kyaw, Director, Department of Traditional Medicine, Ministry of
Health, Yangon, Myanmar

Dr Kamel **Boukef**, Centre National de Transfusion Sanguine, Ministère de la Santé
Publique, Tunis, Tunisia

Dr Anchalee **Chuthaputti**, Senior Pharmacist, Institute of Thai Traditional Medicine,
Department for Development of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ministry of
Public Health, Nonthaburi, Thailand

Professor Peter **Eagles**, Chairperson, South African Medicines Control Council, Pretoria,
Republic of South Africa

Mrs Öznur Sevim **Evransoglu**, General Directorate of Pharmaceuticals, Ministry of
Health, Sıhhiye Ankara, Turkey

Professor Harry H. S. **Fong**, WHO Collaborating Centre for Traditional Medicine,
College of Pharmacy, The University of Illinois at Chicago, Chicago, IL, USA (WHO
Temporary Adviser)

Professor Chlodwig M. **Franz**, Head, Institute of Applied Botany, University of Veterinary Medicine, Vienna, Austria

Dr Benjamin **Gilbert**, Ministry of Health, Oswaldo Cruz Foundation, FarManguinhosFiocruz, Rio de Janeiro, Brazil

Dr Eiman Hassan Abdel Rahman **El Hassan**, Director, Directorate of Medicinal Plants and Traditional Medicine, Federal Ministry of Health, Khartoum, Sudan

Dr Konstantin **Keller**, Director and Professor, Federal Institute for Drugs and Medical Devices, Bonn, Germany (WHO Temporary Adviser)

Ms Lucie **Larose**, Deputy Director, Special Crops, Horticulture and Special Crops Division, Market and Industry Services Branch, Agriculture and Agri-Food Canada, Ottawa, Canada

Mr Jaafar **Lassa**, Head, Traditional Medicine Laboratory, National Pharmaceutical Control Bureau, Ministry of Health, Selangor, Malaysia

Dr **Lin Rui Chao**, Director, Division of Traditional Chinese Medicine, National Institute for the Control of Pharmaceutical & Biological Products, State Food and Drug Administration, Beijing, People's Republic of China

Dr Farnaz Rathore **Malik**, Chief, National Program Manager, Drugs Control and Traditional Medicine Division, National Institute of Health, Islamabad, Pakistan

Mr **Ng Wai-kit** Grant, Pharmacist, Chinese Medicine Division, Department of Health, Hong Kong, Hong Kong Special Administrative Region, People's Republic of China [Rapporteur]

Dr Efraim **Njau**, Pharmaceutical Consultant, Arusha, Tanzania

Mr Bala **Prasad**, Director, Department of Indian Systems of Medicine and Homoeopathy, Ministry of Health and Family Welfare, New Delhi, India [Vice Chairperson]

Dr **Ren Dequan**, Deputy Director-General, State Food and Drug Administration, Beijing, People's Republic of China (WHO Temporary Adviser)

Professor Motoyoshi **Satake**, Life Science Center, Ochanomizu University, Tokyo, Japan
(WHO Temporary Adviser)

Professor Kamilia Fouly Taha **El-Sayed**, Head Manager, Applied Research Centre for
Medicinal Plants, National Organization for Drug Control and Research, Giza, Egypt

Dr Uwe **Schippmann**, Federal Agency for Nature Conservation, Bonn, Germany

Dr Setsuko **Sekita**, Director, Tsukuba Medicinal Plants Research Station, National
Institute of Health Sciences, Ministry of Health, Labour and Welfare, Tsukuba-shi, Japan

Professor Azimova **Shakhnoz**, Deputy Director, Main Department of Drug and Medical
Equipment Quality Control, Ministry of Health, Tashkent, Uzbekistan

Dr Michael J. **Smith**, Senior Advisor to the Director General, Natural Health Products
Directorate, Health Canada, Ottawa, Canada [Rapporteur]

Dr Sergei **Sur**, Deputy Chief Inspector, State Inspection for Quality Control of Medicines,
Ministry of Health, Kiev, Ukraine

Dr (Mrs) Suryowinoto **Sutarni**, Head, Sub-Directorate for Ethno-pharmacology and
Cultivation, National Agency for Drug and Food Control, Ministry of Health and Social
Welfare, Jakarta, Indonesia

Mr Hashim Ubale **Yusufu**, Deputy Director, Technical Services, National Agency for
Food and Drug Administration and Control (NAFDAC), Garki-Abuja, Nigeria

ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການຈັດຕັ້ງອື່ນໆ

FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations)

Mr Peter Griffee, Senior Officer, Crop and Grassland Service (AGPC), Plant
Production and Protection Division, FAO, Rome, Italy

FIP (International Pharmaceutical Federation)

Professor Éva Németh-Zàmbori, Secretary, MAP Section, Faculty of Horticultural
Sciences, Department of Medicinal and Aromatic Plants, Szent István University,
Budapest, Hungary

IUCN (The World Conservation Union)

Ms Mandy Haywood, IUCN/Species Survival Commission (SSC) Wildlife Trade Programme Assistant, Cambridge, England

TRAFFIC International (Trade Record Analysis of Fauna and Flora in Commerce)

Mr Wolfgang Kathe, Research Officer, TRAFFIC Europe – Regional Office, Brussels, Belgium

UPOV (International Union for the Protection of New Varieties of Plants)

Mr Makoto Tabata, Senior Counsellor, UPOV, Geneva, Switzerland

WSMI (World Self-Medication Industry)

Dr Barbara Steinhoff, German Medicines Manufacturers' Association (BAH), Bonn, Germany

Dr David E. Webber, Director-General, Ferney-Voltaire, France

WWF (World Wide Fund for Nature)

Dr Susanne Schmitt, International Plants Conservation Officer, WWF-UK, Godalming, Surrey, England

ເຂົ້າມາການ WHO

Dr Gholamreza **Asghari**, Technical Officer, Traditional Medicine, Department of Essential Drugs and Medicines Policy, WHO, Geneva, Switzerland

Mr Robert **Bos**, Scientist, Water, Sanitation and Health, Department of Protection of the Human Environment, WHO, Geneva, Switzerland

Dr Ossy **Kasilo**, Regional Adviser, Traditional Medicine, WHO Regional Office for Africa, Brazzaville, Republic of Congo

Dr Deborah **Kioy**, Pre-Clinical Coordinator, Product Research and Development, Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases, WHO, Geneva, Switzerland

Dr Sabine **Kopp**, Scientist, Quality Assurance and Safety: Medicines, Department of Essential Drugs and Medicines Policy, WHO, Geneva, Switzerland

Ms Yukiko **Maruyama**, Scientist, Traditional Medicine, Department of Essential Drugs and Medicines Policy, WHO, Geneva, Switzerland

Dr Gerald **Moy**, GEMS/Food Manager, Department of Food Safety, WHO, Geneva, Switzerland

Dr Samuel W. **Page**, Scientist, International Programme on Chemical Safety, Department of Protection of the Human Environment, WHO, Geneva, Switzerland

Dr Xiaorui **Zhang**, Coordinator, Traditional Medicine, Department of Essential Drugs and Medicines Policy, WHO, Geneva, Switzerland